

การศึกษามลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน
โดยใช้เพลงประกอบการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์

ของ

สายสุณี เขี่ยมอิทธิพล

๒๖ ธ.ค. ๒๕๕๐

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

พฤษภาคม ๒๕๕๐

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

S 235198

๖๖๖๖๖

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน
โดยใช้เพลงประกอบการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
สายสุณี เอี่ยมอิทธิพล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
พฤษภาคม 2550

สายสุณี เอี่ยมอิทธิพล. (2550). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: อาจารย์ดร.สุวพร เข็มเฮง

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 44 คนเป็นนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม 36 คน และนับถือศาสนาพุทธ 8 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วยเครื่องมือทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกที่ใช้ในการวัดประเมินควบคู่กับการเรียนการสอน และเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้วิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร

ผลการวิจัยพบว่า

1.) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอน พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน อยู่ในระดับดี สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.) เจตคติของนักเรียนต่อการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนพบว่า หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอน นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนอยู่ในระดับดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A STUDY OF ACHIEVEMENT AND ATTITUDE TOWARD TEACHING ARABIC FOR
COMMUNICATIVE APPROACH THROUGH SONGS FOR THE BEGINNERS OF
PRATHOMSUKSA 4 STUDENTS, SURAOMAI SCHOOL, NONGJOK DISTRICT, BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
SAISUNEE AEMITTIPOL

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Measurement
At Srinakharinwirot University
May 2007

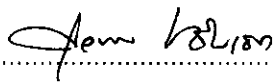
Saisunee Aemittipol. (2007). *A Study of Achievement and Attitude toward Teaching Arabic for Communicative Approach Through Songs for the Beginners of Prathomsuksa 4 Students, Suraomai School, Nongjok District, Bangkok*. Master thesis, M.Ed.(Educational Measurement). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor: Dr. Suwaporn Semheng.

The main purpose of this research was to study the achievement and attitude toward teaching Arabic for communicative approach through songs for the beginners of Prathomsuksa 4 students, Suraomai School, Nongjok District, Bangkok. The Samples were 44 Prathomsuksa 4 students of Suraomai School, consisted of 36 Muslims and 8 Buddhists, in first semester of the academic year 2006. Tools used in the study were experiment tools comprising learning plans and form for recording assessment together with teaching, and tools for data collection comprising achievement test of Arabic for communicative and test of attitudes toward Arabic for communicative.

The results of study revealed that after the experiment the students showed good achievement and good attitude toward teaching Arabic for communicative approach through songs for the beginners with statistical significance at the level of .01

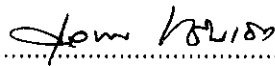
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อ
การสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
สุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ของ สายสุณี เอี่ยมอิทธิพล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

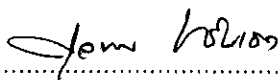
(อาจารย์ ดร. สุวพร เข้มเฮง)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

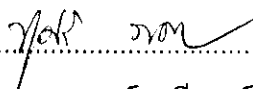
(อาจารย์ ดร. สุวพร เข้มเฮง)

คณะกรรมการสอบ

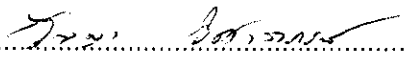
ประธาน

(อาจารย์ ดร. สุวพร เข้มเฮง)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

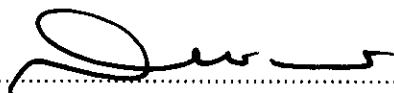
(รองศาสตราจารย์ ชุตีร์ วงศ์รัตนะ)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ วัลญา วิศาลาภรณ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

วันที่ 8 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2550

ประกาศคุณประการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ เพราะได้รับความอนุเคราะห์จาก อาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำเสนอแนะตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนกระตุ้นให้กำลังใจในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดีจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์วิเศษ และรองศาสตราจารย์วิญญา วิศาลาภรณ์ กรรมการสอบสารนิพนธ์รวมทั้งอาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ อาจารย์นิภา ศรีโพธิ์โรจน์ ที่ได้ให้คำแนะนำ ความถูกต้องของเนื้อหาสาระของงานวิจัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการวัดผลการศึกษาทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้ในวิชาการต่างๆ รวมทั้งให้ความรัก ความเมตตากรุณา ให้กำลังใจกับผู้วิจัยมาโดยตลอด และเพื่อนๆ ร่วมรุ่นทุกท่านที่เป็นกำลังใจ ช่วยเหลืออย่างดียิ่งเยี่ยม

ขอขอบพระคุณ ดร.วัลลภ สุวรรณดี รองผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ผู้ริเริ่มโครงการสอนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร นางสาวประนอม เอี่ยมประยูร รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้ดูแลโครงการภาษาที่3ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร(ภาษาอาหรับ จีน สเปน) อาจารย์ศรีสุกล วัฒนวิบูลย์ ศึกษาพิเศษ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้ดูแลโครงการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อาจารย์ชัยวัฒน์ สืบสันติวรพงษ์ ผู้อำนวยการภาษาต่างประเทศ(อาหรับ เยอรมัน สเปน)ประจำรัฐสภา อาจารย์สุวินัย สมันเลาะ อาจารย์โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก อาจารย์สุนันท์ ชัยมานิต หัวหน้าหมวดภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหนองจอกพิทยาสรรณ์มัธยม อาจารย์พญกษา สุขมาภัย อาจารย์โรงเรียนสุเหร่าทรายกองดิน ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและข้อเสนอแนะที่ถูกต้องอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการบุญเรือน สุวรรณชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ ผู้ริเริ่มโครงการภาษาอาหรับแก่โรงเรียนสุเหร่าใหม่ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสมศักดิ์ สิทธิวันชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก คณะครูทุกท่านและนักเรียนโรงเรียนสุเหร่าใหม่ทุกคน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการใช้สถานที่เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลและให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณนางสาวปิยะดา บวรวิวัฒน์กุล ผู้จัดการแผนกPremier Services โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ และเพื่อนร่วมงานทุกท่าน ที่เสียสละแรงกาย แรงใจ ทำหน้าที่แทนผู้วิจัยและให้กำลังใจขณะที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาอย่างมากมาย

ขอขอบพระคุณนางสาวมฤดี มีมุข ที่ได้กรุณาช่วยพิมพ์ข้อมูลต่างๆให้ผู้วิจัยตลอดมา

ขอพระผู้เป็นเจ้าทรงคุ้มครองมารดานางไมนุละ สมันเลาะ ผู้ให้กำลังใจและให้พรแก่ผู้วิจัยเสมอมา และทรงเพิ่มพูนความดีให้กับสามีและลูกๆที่เสียสละความสุขส่วนตัวพร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือร่วมมือ ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างมากมาย

ความดีทั้งหลายทั้งปวงที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้ขอมอบให้บิดาอาจารย์พิชิต สมันเลาะ, นายชาย อาจารย์อิมรอน มะกูดี และพี่สาว อาจารย์ปิยะนุช สมันเลาะ ผู้ส่งกลับ ที่มุ่งมั่นให้ผู้วิจัยได้ศึกษาภาษาอาหรับและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และอบรมสั่งสอน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับผู้สนใจการศึกษาทั้งหมด

สายสุณี เอี่ยมอิทธิพล

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	2
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	3
	ตัวแปรที่ศึกษา	3
	สมมติฐานการวิจัย	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
	การศึกษาภาษาอาหรับในประเทศไทย	7
	ประวัติการเรียนการสอนภาษาอาหรับในประเทศไทย	7
	ระบบการเรียนการสอนภาษาอาหรับในประเทศไทย	9
	ระบบเสียงภาษาอาหรับ	10
	หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	15
	หลักการของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน	17
	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	18
	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	18
	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร	24
	การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร	24
	การสอนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร	29
	หลักสูตรการเรียนภาษาต่างประเทศภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร	30
	การประเมินตามสภาพจริง	33
	การจัดกิจกรรมโดยใช้เพลงและดนตรีประกอบ	47
	การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร	51
	เจตคติต่อการเรียน	52

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

หน้า

2 (ต่อ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
งานวิจัยในประเทศ	55
งานวิจัยต่างประเทศ	57

3 วิธีดำเนินการวิจัย	59
กลุ่มตัวอย่าง	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ	60
การดำเนินการทดลอง	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล	67
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	68

4 การนำเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	72
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	72
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72

5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และเสนอแนะ	82
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	82
ขอบเขตของการวิจัย	82
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	82
วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	83
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
อภิปรายผล	84
ข้อเสนอแนะ	86

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

หน้า

บรรณานุกรม87

ภาคผนวก95

ภาคผนวก ก

ค่าความยาก (p) และอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้

วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แบบทดสอบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร95

ภาคผนวก ข

แบบบันทึกที่ใช้ในการวัดประเมินควบคู่กับการเรียนการสอน

ตัวอย่างการใช้แบบบันทึกที่ใช้ในการวัดประเมินควบคู่กับการเรียนการสอน101

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแผนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.....108

ภาคผนวก ง

รายนามผู้เชี่ยวชาญ123

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาอาหรับ	13
2	ระยะเวลาในการทดลอง	67
3	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และเจตคติ ต่อการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน	80
4	แสดงผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร สำหรับผู้เริ่มเรียน โดยใช้เพลงประกอบการสอน	81
5	แสดงผลการวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร สำหรับผู้เริ่มเรียน โดยใช้เพลงประกอบการสอน	81
6	ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร	96

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	อวัยวะในการออกเสียง	11
2	ฐานกรณ์ของเสียง	12

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาอาหรับเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารอยู่ในตะวันออกกลางและแพร่กระจายสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 17 โดยชาวอาหรับและชาวเปอร์เซีย ซึ่งเป็นพ่อค้าเป็นผู้นำมาเผยแพร่ พร้อมกับการเผยแพร่ศาสนาอิสลาม มีหลักฐานพบว่าภาษาอาหรับได้เริ่มเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย โดยเริ่มเข้ามาในบริเวณภาคใต้ของไทยซึ่งติดต่อกับแหลมมลายู การศึกษาภาษาอาหรับในประเทศไทยดำเนินมาอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลากว่า 700 ปี แต่เดิมการศึกษาภาษาอาหรับจะได้รับการถ่ายทอดจากภาษามลายูอีกต่อหนึ่ง แต่ในระยะ 80 ปีที่ผ่านมา ชาวไทยมุสลิมนิยมเดินทางไปศึกษายังประเทศซาอุดีอาระเบียและประเทศอียิปต์ จึงทำให้ภาษาอาหรับได้รับการถ่ายทอดความรู้มาถ่ายทอดเป็นภาษาไทยโดยตรง เป็นผลให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสามารถกลับมาถ่ายทอดด้านหลักภาษาและการสื่อสารจากภาษาอาหรับเป็นภาษาไทย ได้อย่างกว้างขวางรวดเร็ว และสะดวกต่อการเรียนรู้ของชาวไทยทั่วไป

ปัจจุบันการติดต่อสื่อสารกันของประชากรโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วกว้างขวาง ภาษานับเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดสำหรับมนุษย์ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารให้เข้าใจซึ่งกันและกัน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม จำเป็นต้องใช้ภาษาในการทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในการพัฒนาประเทศให้รุ่งเรือง ธุรกิจ การค้า เป็นตัวหลักสำคัญในการช่วยให้ประเทศชาติมีฐานะมั่งคั่งขึ้น ระบบการค้าเสรีได้ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจการค้าของทุกประเทศทั่วโลกค้าขายกันได้อย่างเสรี กรุงเทพมหานครโดยรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครฝ่ายการศึกษา ดร.วัลลภ สุวรรณดี และอาจารย์ ประพนธ์ เอี่ยมประยูร รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ได้เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ด้านภาษาต่างประเทศ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ จึงเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนภาษาต่างประเทศได้อีก 3 ภาษาคือ ภาษาจีน สเปน และอาหรับ ซึ่งทั้ง 3 ภาษานี้ประเทศไทยต้องติดต่อกับค้าขายกับประเทศที่ใช้ภาษาเหล่านี้ด้วยเป็นมูลค่ามหาศาล ถ้าคนไทยเราสามารถสื่อสารกับเจ้าของภาษาทั้ง 3 ภาษาได้โดยตรง โดยไม่ต้องผ่านภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางอาจจะได้รับความสะดวก โอกาส และจะสามารถเพิ่มแรงจูงใจในการทำธุรกิจต่างๆรวมทั้งการท่องเที่ยวได้มาก

ในปี พ.ศ.2548 สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้เริ่มเปิดสอนภาษาจีน สเปน และอาหรับ ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยแต่ละโรงเรียนจะเปิดสอนภาษาหนึ่งภาษาใดหรือทั้ง 3 ภาษาเพิ่มเติม นอกเหนือจากภาษาอังกฤษก็ได้ โดยกรุงเทพมหานครได้จัดส่งวิทยากรพิเศษไปดำเนินการสอน ทั้งนี้ผู้วิจัยเป็นวิทยากรพิเศษวิชาภาษาอาหรับคนหนึ่ง ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนอง

จาก กรุงเทพมหานคร ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 6 ห้องเรียน ในการสร้างความสนใจให้แก่แก่นักเรียนนั้น ผู้วิจัยได้ทดลองใช้วิธีการสอนหลายวิธี เช่น วิธีสอนแบบฟัง-พูด วิธีสอนแบบบทบาทสมมติ วิธีสอนแบบสถานการณ์จำลอง วิธีสอนที่ใช้เกม วิธีสอนที่ใช้เพลงประกอบ วิธีสอนแบบโต้ตอบทางสรีระ เป็นต้น เนื่องจากหลักสูตรการเรียนภาษาในระดับประถม มีแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นั้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสถานการณ์ และบรรยากาศการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษามากที่สุด ให้ผู้เรียนเกิดความสุข สนุกสนาน คั่นเคยกับภาษาที่เรียน โดยใช้สื่อและอุปกรณ์ที่หลากหลาย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 ก : บทนำ) ผู้วิจัยได้สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียนพบว่า วิธีสอนแบบใช้เพลงประกอบ เป็นวิธีการสอนที่ผู้เรียนให้ความสนใจมากที่สุด เนื่องจากวิธีสอนแบบใช้เพลงประกอบในวิธีสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) เป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างแท้จริง คือผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องเน้นกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงโดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการเรียน กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอนของการสอนภาษา คือ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 ข : 14) ครูต้องลดบทบาทในการพูดคนเดียวลง เป็นการพูดเท่าที่จำเป็นเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกมากที่สุด เน้นกิจกรรมกลุ่มเพื่อฝึกและใช้ภาษา ให้นักเรียนได้ฝึกกันเอง โดยครูต้องจัดกิจกรรมให้หลากหลายเพื่อฝึกทักษะให้ครบทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งรวมไปถึงกิริยา สีหน้า ท่าทาง และน้ำเสียงในการสื่อความหมาย คือ ใช้ทั้งคำพูด (Verbal) และไม่ใช่คำพูด (Non - verbal) (สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2536 : 34) จากผลการวิจัยของนักการศึกษาหลายคนที่ทำกรวิจัยเกี่ยวกับการสอนเพื่อการสื่อสารพบว่า เป็นวิธีการสอนที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ และความคงทนในการเรียนสูง (ชูเกียรติ จารัตน์. 2535 : 85 ; ลดาวัลย์ วัฒนบุตร. 2536 : บทคัดย่อ ; เพชรรัตน์ มหารศ. 2538 : บทคัดย่อ) การสอนเพื่อการสื่อสารจึงเป็นทางเลือกที่มีประสิทธิภาพสำหรับการสอน

ผู้วิจัยเห็นว่าการใช้เพลงเป็นสื่อในการประกอบการสอน จะเป็นสิ่งสร้างความสนใจในการเรียนซึ่งทำให้เกิดเจตคติที่ดีที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้ การนำเพลงไปสอนในวิชาภาษาอาหรับเพื่อให้เกิดผลดังกล่าวนี้ ยังไม่เคยมีผู้วิจัยค้นคว้ามาก่อน จึงเป็นประเด็นสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาค้นคว้าเพื่อได้ผลการวิจัยมาเผยแพร่ อันจะเกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาอาหรับให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยคาดหวังว่าการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะช่วยให้เกิดแนวคิดใหม่ในการนำเพลงมาใช้ประกอบการสอนภาษาอาหรับซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้เพลงประกอบการสอนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอน
2. เพื่อศึกษาเจตคติต่อวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ได้แผนการสอนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอนและเป็นแนวทางให้ครูได้ศึกษาและทดลองใช้วิธีสอนโดยใช้เพลงเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน รวมทั้งเป็นการกระตุ้นและเสริมสร้างความคิดในอันที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 44 คน เป็นนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม 36 คน และนับถือ ศาสนาพุทธ 8 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เนื้อหา

2.1 เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเนื้อหาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร สำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาอาหรับภายใต้กรอบหลักสูตรของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านทักษะการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน สำหรับผู้เริ่มเรียน

2.2 เพลงที่ใช้สอน เป็นเพลงภาษาอาหรับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนจำนวน 4 เพลง ได้แก่ เพลงอักษรแสนสนุก เพลงศอบายัลเคเร เพลงกัยฟัลยัลล และเพลงมรัฮะบัน

3. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้เวลา 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอน

4.2 ตัวแปรตาม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน
2. เจตคติต่อการเรียนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน อยู่ในระดับดี ร้อยละ 75 หรือไม่ต่ำกว่า
2. หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอน นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนอยู่ในระดับดี หรือไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 80

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน หมายถึง ภาษาอาหรับด้านทักษะการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน ในการสื่อความหมายกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้พูดและผู้ฟังได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนภาษาอาหรับ ทักษะการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน ของนักเรียนซึ่งวัดได้จากการบันทึกผลหลังการจัดการเรียนการสอนของครู การบันทึกได้ตอบ การบันทึกผลการตรวจงานและ การทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารหลังสิ้นสุดการเรียนรู้แล้วโดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและหาคุณภาพแล้ว
3. ผู้เริ่มเรียน หมายถึง ผู้ที่ไม่มีพื้นฐานทักษะด้านการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน เกี่ยวกับการเรียนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารมาก่อน ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 ที่เริ่มเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 เป็นครั้งแรก
4. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เพลงประกอบการสอน หมายถึง การที่ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอาหรับตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร ตามกรอบที่ทางสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครกำหนด โดยใช้เพลงภาษาอาหรับสั้นๆ ที่มีท่วงทำนองง่ายๆ ไพเราะ ใช้ร้องธรรมดา ร้องรับกัน หรือมีท่าทาง ทำเดินประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 4 เพลง ได้แก่ เพลงอักษรแสนสนุก เพลงศอบายฮัลเคร เพลงกัยฟัลฮัล และ เพลงมัสฮะบัน
5. เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ และท่าที ที่นักเรียนมีต่อวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน ซึ่งอาจเป็นทั้งทางบวกและทางลบ ที่วัดได้จากแบบทดสอบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร

สำหรับผู้เริ่มเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามแบบของลิเคิร์ท โดยมีข้อความอยู่ในรูปข้อความ และตัวเลือก 5 มาตรา

6. การใช้การวัดประเมินควบคู่กับการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการวัดประเมินด้วยวิธีการต่างๆ ในช่วงการเรียนการสอนเพื่อนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ จากการบันทึกได้ตอบ การบันทึกผลการตรวจงาน เพิ่มเติมจากการวัดตามปกติ ซึ่งจะให้ข้อมูลกับครู เพื่อช่วยเหลือผู้เรียน และปรับปรุงการเรียนรู้ให้เหมาะสม ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีต่อผลการเรียนรู้ และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

6.1 การบันทึกได้ตอบ หมายถึง การจดบันทึกถึงเรื่องต่างๆที่นักเรียนอยากทราบจากครูผู้สอน ตลอดจนเล่าปัญหาที่ต้องการให้ครูผู้สอนช่วย การจดบันทึกได้ตอบทำให้ผู้สอนทราบถึงความสนใจในเรื่องต่างๆ และปัญหาของนักเรียน

6.2 การบันทึกผลการตรวจงาน หมายถึง การจดบันทึกกระบวนการทำงาน การเรียนรู้ การคิดของนักเรียน โดยศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนจาก การบ้าน ชิ้นงาน และแบบฝึกหัด แล้วครูผู้สอนเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะลงบนคำตอบ หรือชิ้นงานเพื่อให้นักเรียนอ่านผลการตรวจบันทึกผลการตรวจงานเพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการการทำงาน of นักเรียน นิสัยการทำงาน ความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลา ความมีระเบียบเรียบร้อย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเทคนิควิธีที่นำมาใช้

7. ผู้เชี่ยวชาญหมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความเชี่ยวชาญในด้านหลักภาษาอาหรับ ภาษาศาสตร์ ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยมีคุณวุฒิระดับปริญญาโทขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย และได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. การศึกษาภาษาอาหรับในประเทศไทย

- 1.1 ประวัติการเรียนการสอนภาษาอาหรับในประเทศไทย
- 1.2 ระบบการเรียนการสอนภาษาอาหรับในประเทศไทย
- 1.3 ระบบเสียงภาษาอาหรับ
 - 1.3.1 อวัยวะในการออกเสียงในภาษาอาหรับ
 - 1.3.2 หน่วยเสียงพยัญชนะและอักขระภาษาอาหรับ
 - 1.3.3 หน่วยเสียงสระและอักขระในภาษาอาหรับ
 - 1.3.4 การเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาอาหรับและภาษาไทย

2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 2.1 หลักการ
- 2.2 จุดมุ่งหมาย
- 2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
 - 2.3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 2.3.2 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นการเรียนรู้
 - 2.3.3 การใช้สื่อเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 2.3.4 การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสาระภาษาต่างประเทศระดับช่วงชั้นที่ 2

- 3.1 การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - 3.1.1 ความหมายของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - 3.1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
 - 3.1.3 ทฤษฎีและการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้
- 3.2 การประเมินตามสภาพจริง
 - 3.2.1 ความหมายของการประเมินตามสภาพจริง
 - 3.2.2 หลักการและลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง
 - 3.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตามสภาพจริง

3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เพลงและดนตรี

3.3.1 ความสำคัญของเพลงและดนตรี

3.3.2 ประโยชน์และอิทธิพลของเพลงและดนตรี

3.3.3 การนำเพลงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.3.4. กิจกรรมการสอนเพลงภาษาอาหรับ

3.3.5 เพลงที่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2

4. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร

4.1 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร

4.2 เจตคติต่อการเรียน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การศึกษาภาษาอาหรับในประเทศไทย

1.1 ประวัติการเรียนการสอนภาษาอาหรับในประเทศไทย

การศึกษาภาษาอาหรับในประเทศไทย เริ่มมีขึ้นครั้งแรกเมื่อประมาณ 1,100 ปี ที่ผ่านมา (ประยูรศักดิ์ ชลายนเดชะ. 2531:6) การศึกษาภาษาอาหรับเกิดขึ้นพร้อมกับการเผยแพร่ศาสนาอิสลาม เข้ามาในดินแดนของอาณาจักรปัตตานี เนื่องจากภาษาอาหรับเป็นภาษาของพระมหาคัมภีร์ อัล-กรุอาน ซึ่งเป็นคัมภีร์ที่มุสลิมทุกคนจำเป็นต้องฝึกอ่านจนแตกฉาน และเป็นภาษาที่ใช้ในการประกอบศาสนกิจ เพื่อเป็นการเคารพภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้า ประชาชนทั่วไปที่นับถือศาสนาอิสลามในทุกยุคทุกสมัยจึงต้องมีการศึกษาภาษาอาหรับในช่วงที่เป็นเยาวชน จากนั้นจึงมีการใช้ภาษาอาหรับควบคู่กับการปฏิบัติศาสนกิจไปตลอดชีวิต ภาษาอาหรับที่ศึกษาในหมู่มุสลิมของอาณาจักรปัตตานีโบราณ จะมีอยู่ในเฉพาะประชาชนทั่วไป ในภายหลังจึงได้เผยแพร่สู่ราชสำนักในช่วงสมัยต้นกรุงสุโขทัย (ประยูรศักดิ์ ชลายนเดชะ. 2531 : 6) การศึกษาภาษาอาหรับได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแรกเริ่มนับเป็นการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ ภายหลังที่พระราชของปัตตานีเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามแล้ว จึงโปรดให้มีโรงเรียนสอนศาสนาและภาษาอาหรับขึ้น จากนั้นจึงโปรดให้ชุมชนใหญ่หลายแห่งของอาณาจักรปัตตานีมีผู้นำศาสนาของชุมชนเปิดสอนภาษาอาหรับในเขตชุมชนของตนเอง โดยมีการเรียนการสอนเป็นประจำทุกวัน ซึ่งผู้เรียนทั้งหมดเป็นชาย การเรียนประจำเช่นนี้ผู้เรียนต้องปลูกสร้างที่พักขนาดเล็กเป็นของตนเองใกล้กับสถานที่เรียน ที่พักนี้เรียกว่า ปอเนาะ การศึกษาศาสนาภาษาอาหรับในรูปแบบปอเนาะนี้ได้แพร่หลายไปทั่วทุกพื้นที่ในอาณาจักรปัตตานี และมีความต่อเนื่องตลอดมาจนถึงปัจจุบัน (สุนันท์ สมันเลาะ. 2543 : 20)

รูปแบบการเรียนการสอนแบบปอเนาะ เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขึ้นในปี พ.ศ. 2485 เนื่องจากรัฐบาลในช่วงเวลาดังกล่าวเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาภาคศาสนาอิสลามควบคู่กับการสอนวิชาสามัญ จึงได้เปิดโอกาสให้โรงเรียนในรูปแบบปอเนาะได้เปลี่ยนแปลงตนเองมาเป็นโรงเรียนที่มีการสอนศาสนาและสอนวิชาสามัญไปในคราวเดียวกันของแต่ละวัน ซึ่งปอเนาะที่จดทะเบียนเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนี้จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรสอนวิชาสามัญบางตำแหน่งจากรัฐบาล ดังนั้นในปัจจุบันโรงเรียนในรูปแบบปอเนาะของจังหวัดภาคใต้เกือบทั้งหมดได้ยกฐานะตนเองเป็นโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม โรงเรียนปอเนาะในรูปแบบเดิมจึงเหลืออยู่เป็นจำนวนน้อย

การเรียนการสอนภาษาอาหรับในระบบโรงเรียนของประเทศไทย เริ่มมีครั้งแรกในจังหวัดนราธิวาส เมื่อปี พ.ศ. 2442 (Khachatpai, 1976 : 198) โดยเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาศาสนาอิสลาม ภาษาอาหรับและพระมหาคัมภีร์ อัล - กรุอาน ต่อมาในระยะเวลาใกล้เคียงกันโรงเรียนในลักษณะเดียวกันได้เปิดขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก และหลังจากปี พ.ศ. 2508 โรงเรียนดังกล่าวได้เปลี่ยนสภาพมาเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยจะมีการสอนภาษาไทยและวิชาสามัญควบคู่กับการสอนศาสนาและภาษาอาหรับ มีการจดทะเบียนเป็นโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล รวมทั้งได้รับการช่วยเหลือด้านบุคลากร ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ส่งข้าราชการครูไปบรรจุแต่งตั้งในโรงเรียนเหล่านี้ นับจนถึงปัจจุบันเฉพาะใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ นราธิวาส ยะลา และปัตตานี มีโรงเรียนเอกชนที่สอนศาสนาอิสลามและภาษาอาหรับมากกว่า 426 โรงเรียน เมื่อนับรวมถึงจังหวัดสตูลและจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้จนถึงเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลแล้วจะมีโรงเรียนเอกชนที่สอนศาสนาอิสลามมากกว่า 600 โรงเรียน

หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอาหรับในประเทศไทยมีทุกระดับตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา ในระดับประถมศึกษามีการเรียนการสอนภาษาอาหรับในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ และกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เฉพาะโรงเรียนที่ขออนุญาตใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาแทนสาระที่ 1 ศีลธรรมในโรงเรียนที่มีนักเรียนส่วนใหญ่เป็นมุสลิม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีรายวิชา ภาษาอาหรับ ประวัติศาสตร์อิสลาม ศาสนประวัติ อัล-กรุอาน และวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาอาหรับเป็นวิชาเลือกเสรี ในระดับอุดมศึกษา มีการเปิดสอนระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยอิสลามศึกษา คณะครุศาสตร์อิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยผ่านระบบการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และมีการเปิดสอนระดับปริญญาตรีด้านภาษาอาหรับและพื้นฐานศาสนาอิสลามในวิทยาลัยอิสลามศึกษา จังหวัดยะลา

1.2 ระบบการเรียนการสอนภาษาอาหรับในประเทศไทย

การเรียนการสอนภาษาอาหรับในประเทศไทยแบ่งเป็น 2 ระบบ คือ

1.2.1 การศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นการศึกษาภาษาอาหรับนอกเหนือจากเวลาเรียนซึ่งส่วนใหญ่เป็นการศึกษาการอ่านพระคัมภีร์ อัล-กุรอาน การศึกษาภาษาอาหรับเพื่อใช้ศึกษาบทบัญญัติศาสนาและเพื่อการสนทนาทั่วไปโดยผู้เรียนจะมีทุกช่วงวัยตั้งแต่เด็กจนถึงผู้สูงอายุ เวลาเรียนและหลักสูตรไม่มีกำหนดตายตัว อาจใช้ช่วงเช้าก่อนเข้าเรียนหรือหลังเลิกเรียนสามัญหรือตอนค่ำหรือวันหยุดเสาร์-อาทิตย์เป็นเวลาที่ใช้ศึกษา

1.2.2 การศึกษาภาษาอาหรับในระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นการศึกษาในโรงเรียนโดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การศึกษาภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นการสอนเฉพาะภาษาอาหรับควบคู่กับการสอนศาสนาอิสลาม โดยใช้หลักสูตรการเรียนการสอนของกลุ่มประเทศอาหรับแบ่งออกเป็น 6 ระดับชั้น ผู้ที่เข้าเรียนจะต้องจบการศึกษาภาคบังคับแล้ว เมื่อเรียนตามหลักสูตรภาษาอาหรับจนจบชั้นสูงสุด จะได้รับประกาศนียบัตรเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มประเทศอาหรับซึ่งเรียกว่า ชั้น 4 ชานาเวีย นักเรียนที่จบชั้นปีที่ 6 ของโรงเรียนสามารถจะสอบแข่งขันชิงทุนการศึกษาเพื่อไปศึกษาต่อในประเทศตะวันออกกลางและกลุ่มประเทศอาหรับ ได้ทันที (สมศักดิ์ มุหะหมัด, 2537 : 22)

ในปัจจุบัน โรงเรียนเอกชนสอนภาษาอาหรับและศาสนาอิสลาม มีหลายโรงเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้และนครศรีธรรมราช ตลอดจนในเขตภาคกลางตอนล่าง และเขตกรุงเทพมหานคร เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีโรงเรียนสอนภาษาอาหรับและศาสนาอิสลามทั้งสิ้น 36 โรงเรียน (วุฒิชัย หวังบุญ, 2538:45) โรงเรียนทุกโรงเรียนอยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณและบุคลากรจากรัฐบาล

2. การสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่กับวิชาสามัญซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในโรงเรียนบริเวณจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาคใต้ตอนล่าง มีบางส่วนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งหมดมีมากกว่า 600 โรงเรียน โรงเรียนเอกชนสอนภาษาอาหรับและศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญนี้ ได้พัฒนามาจากโรงเรียนสอนศาสนาเพียงอย่างเดียว ซึ่งมีรูปแบบเป็น ปอเนาะ (Pondok) ต่อมาในปี พ.ศ. 2508 จึงได้เริ่มจดทะเบียนเปลี่ยนมาเป็นสอนศาสนาและภาษาอาหรับควบคู่วิชาสามัญ การจัดการเรียนการสอนจะเน้นภาษาอาหรับ วิชาการศาสนา และมีการสอนวิชาสามัญตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ในจังหวัดชายแดนภาคใต้บางโรงเรียนจะเปิดสอนตั้งแต่ก่อนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีทั้งนักเรียนประจำและไปกลับ ผู้ที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ ทั้งระบบวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน ในขณะเดียวกันผู้ที่จบจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

อิสลามควบคู่วิชาสามัญ สามารถนำความรู้ภาษาอาหรับไปสอบแข่งขันเพื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐได้ มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี สาขาภาษาอาหรับและศาสนาอิสลาม คือ คณะอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี นอกจากนี้วิทยาลัยอิสลามศึกษาจังหวัดยะลา ยังเปิดสอนระดับปริญญาตรี คณะพื้นฐานอิสลามศึกษาอีกเช่นกัน สำหรับมหาวิทยาลัยเอกชนที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี สาขาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร คือ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กรุงเทพมหานคร

รัฐบาลไทยได้มีโครงการพัฒนาการเรียนการสอนศาสนาและภาษาอาหรับให้มีมาตรฐานและระดับการศึกษาที่สูงขึ้น เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มประเทศอาหรับ จึงได้ก่อตั้งอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยขึ้นในปี พ.ศ. 2493 (Khachatpai, 2527 : 217) สถาบันดังกล่าวรับนักเรียนประจำที่เป็นนักเรียนชายจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนชาวมุสลิมในจังหวัดพื้นที่ชายแดนภาคใต้ได้เข้ามารับการศึกษาในกรุงเทพมหานคร ภายหลังอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทยได้รับนักเรียนมุสลิมจากทั่วทุกจังหวัด หลักสูตรการศึกษาเริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ต่อมาเปิดสอนแบบสหศึกษา และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษา ปัจจุบันโรงเรียนตั้งอยู่ในเขตบางมด กรุงเทพมหานคร

1.3 ระบบเสียงภาษาอาหรับ

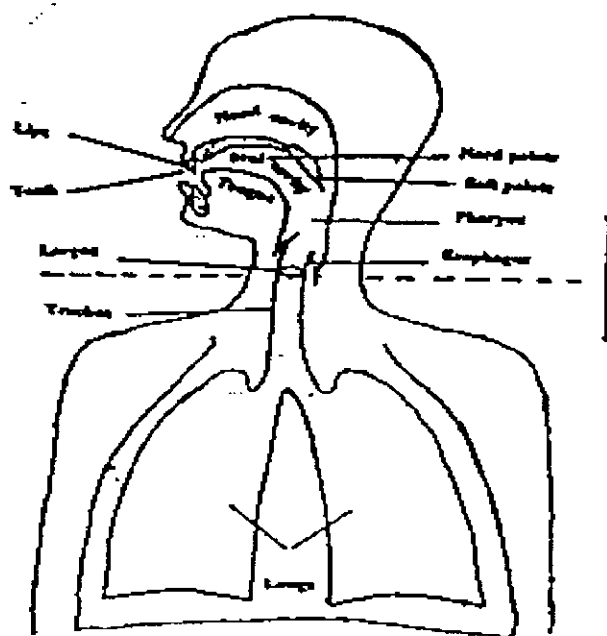
ภาษาอาหรับมีหน่วยเสียงพยัญชนะ (Consonant) 28 หน่วยเสียง และหน่วยเสียงสระ (Vowel) 6 หน่วยเสียง

ลักษณะของเสียงพยัญชนะในภาษาอาหรับ มีลักษณะเช่นเดียวกับภาษาอื่นๆ คือ ใช้กระแสลมออกจากปอด (egressive pulmonic air stream) ดังคำกล่าวของ Clark และ Yallop ที่กล่าวถึงลักษณะของพยัญชนะว่าคือ "เสียงพยัญชนะหมายถึง เสียงใดก็ตามที่อาศัยการเคลื่อนไหวของฐานกรณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกลไกกระแสลมมาจากแหล่งใด หรือมีการบังคับกระแสลมชนิดใดตามธรรมชาติแล้วเสียงพยัญชนะจะเกิดการสกัดกั้นกระแสลมโดยปิดฐานกรณ์ (structure) มากกว่าเสียงสระในช่องเสียง และมีความเด่นของเสียงน้อยกว่าสระ คือ สระจะออกเสียงได้ทั้งพยางค์ในขณะที่พยัญชนะไม่สามารถทำได้ เสียงพยัญชนะจะมีการเปลี่ยนกระแสลมภายในช่องเสียง คือ มีฐานกรณ์บอกความเป็นตัวเป็นตนของเสียง." (Clark and Yallop, 1991 : 75 – 77)

1.3.1 อวัยวะในการออกเสียงในภาษาอาหรับ (The Organs of Speech in Arabic)

อวัยวะในการออกเสียงเริ่มตั้งแต่ลมจากปอด (lungs) หลอดลม (trachea) กล่องเสียง (larynx) ช่องคอ (pharyngeal cavity) ช่องจมูก (nasal cavity) และช่องปาก (oral cavities) ซึ่งเรียกรวมอวัยวะตั้งแต่กล่องเสียง (vocal tract) โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งอยู่เหนือกล่องเสียง (larynx) อีกส่วนหนึ่งอยู่ใต้ภายในกล่องเสียง (larynx) มีช่องเปิดปิดระหว่างเส้นเสียงเรียกว่าช่องเส้นเสียง (glottis) และ

ช่องที่อยู่เหนือช่องเส้นเสียงขึ้นไปเรียกว่า supraglottis ช่องที่อยู่ใต้ช่องเส้นเสียงเรียกว่า sub glottis ระบบหายใจได้ช่องเส้นเสียง (glottis) เป็นแหล่งใหญ่สำหรับการสร้างเสียงพูด ขณะที่ส่วนเหนือช่องเส้นเสียง (glottis) เป็นตัวกำหนดคุณภาพของเสียงพูด รายละเอียดของเสียงพูดส่วนใหญ่จะขึ้นกับช่องที่อยู่เหนือช่องเส้นเสียง (Clark and Yallop, 1991 : 13 – 14)

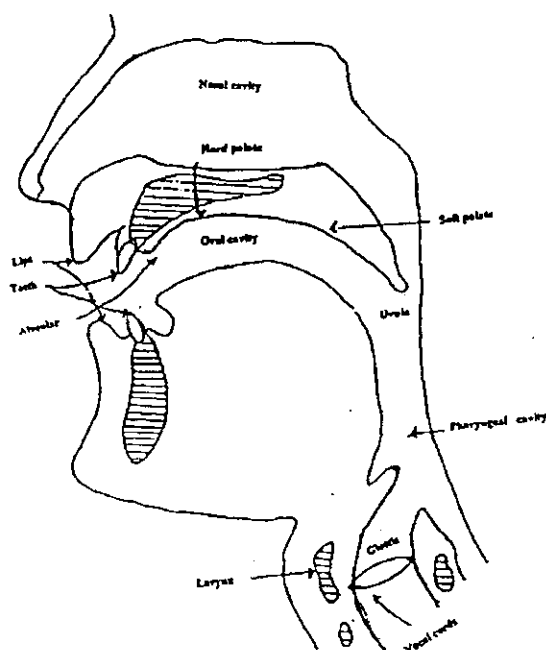
ภาพประกอบ 1 : อวัยวะในการออกเสียง
(The Organs of Speech)

1.3.1.1 ฐานกรณ์ของเสียง (Place of Articulation)

ฐานกรณ์ในการออกเสียงภาษาอาหรับมี 10 จุด ดังนี้

1. ริมฝีปากทั้ง 2 ข้าง (Bilabial) มี 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ب-บา/ , /م-میم/ , /و-วาว/
2. ริมฝีปากล่างกับฟันบน (Labio – dental) มี 1 หน่วยเสียง ได้แก่ /ฟ-ฟา/
3. ระหว่างฟัน (Inter dental) มี 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ด-ดาล/ , /ظ-ซอ/ , /ث-ธา/
4. ปุ่มเหงือก (Alveolar) มี 9 หน่วยเสียง ได้แก่ /ด-ดาล/ , /ض-ฏอด/ , /ت-ตา/ , /ط-ฏอ/ , /ز-ซัย/ , /س-ซีน/ , /ن-นูน/ , /ل-ลาม/ , /ر-รอร/
5. เพดานแข็งหลังปุ่มเหงือก (Postal veolar) มี 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ج-ญีม/ , /ش-ซีน/ , /ص-ศอด/
6. เพดานแข็ง (Palatal) มีหน่วยเสียง ได้แก่ /ي-ยา/

7. เพดานอ่อน (Velar) มี 2 หน่วยเสียง ได้แก่ /เ-กาฟ/ , /เ-เกน/
8. ลิ้นไก่ (Uvular) มี 2 หน่วยเสียง ได้แก่ /เ-กอฟ/ , /เ-คอ/
9. ช่องคอ (Pharyngeal) มี 2 หน่วยเสียง ได้แก่ /เ-อิน/ , /เ-ฮา/
10. ช่องเส้นเสียง (Glottal) มี 2 หน่วยเสียง ได้แก่ /เ-อะลีฟ/ , /เ-ฮา/

ภาพประกอบ 2 : สถานที่ของเสียง
(Place of Articulation)

1.3.2 หน่วยเสียงพยัญชนะและอักขระภาษาอาหรับ

หน่วยเสียงพยัญชนะภาษาอาหรับทุกเสียง สามารถเกิดขึ้นเป็นหน่วยเสียงแรกของพยางค์หรือคำ อีกทั้งยังสามารถเกิดขึ้นเป็นหน่วยเสียงสุดท้ายของคำหรือพยางค์ได้เช่นกัน และการเขียนภาษาอาหรับนั้นมีการเขียนจากขวาไปซ้าย ส่วนการใส่สระนั้นจะใส่จากบนลงล่าง (Peter, 1968:3)

ตาราง 1 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาอาหรับ 28 หน่วยเสียง

อันดับที่	อักษรเดี่ยว	ชื่ออักษร	ชื่ออักษร ภาษาไทย	เทียบอักษร ภาษาอังกฤษ
1	ا	อลิฟ	อ / สระ -อา	A
2	ب	บา	บ	B
3	ت	ตา	ต	T
4	ث	ซา	ษ / ฐ	TH
5	ج	ญีม	ญ	J
6	ح	ฮา	ฮ	H
7	خ	คอ	ค	CH
8	د	ดาล	ด	D
9	ذ	ซาล	ซ	TH
10	ر	รอ	ร	R
11	ز	ซัย	ซ	Z
12	س	ซีน	ซ / ส	S
13	ش	ซีน	ช	SH
14	ص	ค้อด	ศ / ส	S
15	ض	ฎ้อด	ฎ / ด	D
16	ط	ฏอ	ฏ / ต	T
17	ظ	ซอ	ซ	TH
18	ع	อีน	อ	A
19	غ	ฆอยน์	ฆ	G
20	ف	ฟา	ฟ	F
21	ق	กอฟ	ก	Q
22	ك	กาฟ	ก / ค	K
23	ل	ลาม	ล / ฟ	L
24	م	มีม	ม	M
25	ن	นูน	น	N
26	و	วาว	ว / สระ อุ -	W
27	هـ	ฮาล์	ฮ - ห	H
28	ي	ยา	ย - สระ -อี	Y

หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาอาหรับทุกเสียงสามารถปรากฏต้นพยางค์และท้ายพยางค์ หรือสามารถปรากฏร่วมกับเสียงพยัญชนะตัวอื่นๆ ได้ทุกเสียง (ชัยวัฒน์ สืบสันติวรพงศ์, 2546:3-4)

1.3.3 หน่วยเสียงสระและอักขระในภาษาอาหรับ

เสียงสระเกิดจากลมที่ปอดผ่านเส้นเสียงออกมาโดยไม่มีการปิดกั้นลมผ่านได้สะดวก ไม่มีการปิดกั้นทางเดินของลมทำให้เกิดการเสียดแทรกเหมือนพยัญชนะ เสียงสระจะใช้ตำแหน่งต่างๆ ของลิ้น ลักษณะรูปร่างของริมฝีปากและลักษณะการยื่นของรูปปาก โดยลิ้นเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างลักษณะ (geometry) ของช่องเสียง (vocal tract) เสียงสระเกิดจากลมปอดผ่านเส้นเสียงออกมาตามช่องเสียง โดยมีการสั่นสะเทือนของเส้นเสียงลมจะผ่านออกทางช่องกลางของปากโดยไม่มีการกักกั้น ลมผ่านสะดวกโดยไม่เกิดการเสียดสีของกระแสน้ำอากาศกับฐานกรณ์

เสียงสระในทางกายภาพของเครื่อง คือ เสียงที่มีความเด่นที่สุดในพยางค์ ซึ่งเป็นเสียงที่ดังที่สุด ทำหน้าที่เป็นแกนของพยางค์ (syllable nucleus) สามารถนำหน้าหรือตามหลังด้วยพยัญชนะได้ องค์ประกอบหลักที่ทำให้เสียงสระต่างกันคือ รูปร่างของช่องเสียงเมื่อเกิดเสียงรูปร่างที่แตกต่างกันมีผลต่อการสะท้อนของคลื่นเสียงกำทอน (formant frequencies) ทำให้เกิดคุณสมบัติของสระ (vowel quality) ที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละเสียง ช่องเสียงนับจากกล่องเสียงขึ้นมาถึงริมฝีปากทั้งสอง เมื่อเกิดเสียงสระต่างๆ ฐานกรณ์ (articulator) ต่างๆ จะทำให้รูปร่างช่องเสียง (vocal tract) เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ฐานกรณ์ที่ทำให้ช่องเสียงเปลี่ยนแปลงรูปร่างคือ ระดับหน้าหลังและสูงต่ำของลิ้นและลักษณะของริมฝีปาก (Clark and Yallop, 1991:62-71) เป็นแบบห่อปาก (rounded) หรือไม่ห่อปาก (unrounded) เสียงสระในภาษาอาหรับ จำแนกได้ดังนี้

สระเดี่ยว (single vowel) จำแนกตามลักษณะการเคลื่อนไหวของลิ้น สระเดี่ยว คือ เสียงสระที่ตำแหน่งของลิ้นคงที่ในช่องปาก ตลอดเสียงสระนั้นในภาษาอาหรับ ได้แก่ /-อ้า, -อึ, -อุ/

หน่วยเสียงสระในภาษาอาหรับ มีทั้งหมด 9 หน่วยเสียง ประกอบด้วยหน่วยเสียงสระสั้น 3 หน่วยเสียง คือ /-อ้า, -อึ, -อุ/ และหน่วยเสียงสระเสียงยาว 3 หน่วยเสียง คือ /-อา, -อิ, -อู/ หน่วยเสียงสระซ้อน 3 หน่วยเสียง คือ /-อัน, -อิน, -อุน/

หน่วยเสียงสระ -อ้า, -อา และ -อัน เป็นหน่วยเสียงสระที่เกิดจากลิ้นส่วนหน้า ระดับสูงไม่ห่อริมฝีปาก

หน่วยเสียงสระ -อึ, -อิ และ -อิน เป็นหน่วยเสียงสระที่เกิดจากลิ้นส่วนกลางค่อนไปหลัง ระดับต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก

หน่วยเสียงสระ -อุ, -อู และ -อุน เป็นหน่วยเสียงสระที่เกิดจากลิ้นส่วนหลัง ระดับริมฝีปากห่อ

2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก

หลักสูตรการศึกษาของประเทศที่ใช้อยู่ คือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการโดยกรมวิชาการได้ติดตามผลและดำเนินการวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตรตลอดมาผลการศึกษาพบว่าหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนานกว่า 10 ปี มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมความรู้ได้ทันการณ์ ในเรื่องที่สำคัญดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.2542:7).

1. การกำหนดหลักสูตรจากส่วนกลางไม่สามารถสะท้อนสภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น
2. การจัดหลักสูตรและการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ยังไม่สามารถผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีในภูมิภาค จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้คนไทยมีทักษะกระบวนการและเจตคติที่ดีทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์
3. การนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่สามารถสร้างพื้นฐานในการคิด สร้างวิธีการเรียนรู้ให้คนไทยมีทักษะในการจัดการและทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถเผชิญปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศยังไม่สามารถที่จะทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลายในยุคสารสนเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้บุคคล มีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐ ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและชุมชน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิด

จากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดี ของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว กำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับ จำนวน 9 ปี

ด้วยวิสัยทัศน์ของรัฐที่เชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาในการสร้างคน สร้างงาน เพื่อช่วยกอบกู้วิกฤตเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เป็นการสร้างชาติให้มั่นคงได้อย่างยั่งยืน เชื่อมมั่นในนโยบายการศึกษาในการสร้างชาติ ปรับโครงสร้างและระบบการศึกษา ยึดหลักการบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเสมอภาค ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างคน บูรณาการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในการปฏิรูปการเรียนรู้ และเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาเพื่อสร้างงาน สร้างเยาวชนให้มีความรู้คู่กับการทำงาน กระทรวงศึกษาธิการโดยอาศัยอำนาจตามความในบทเฉพาะกาลมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงเห็นสมควรกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ กล่าวคือเป็นหลักสูตร แกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปีหรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณสมบัติอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย

การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับ

สังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจและ ประสบการณ์เรื่อง การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความรู้และทักษะในการ ประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ สถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผลสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ และสามารถเทียบ โอนผลการเรียนและประสบการณ์ได้ทุกระบบการศึกษา

อนึ่งเพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สถานศึกษาต้องมีการ ประสานสัมพันธ์ และร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน ให้การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการยังจำเป็นต้องสนับสนุน ส่งเสริมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา ให้ครอบคลุมหลักสูตรและ กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นสากล ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการจะได้จัดทำเอกสาร ประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือการใช้หลักสูตร แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คู่มือครู เอกสาร ประกอบหลักสูตรกลุ่มสาระต่างๆ แนวทางการวัดและประเมินผล การจัดระบบแนะแนวในสถานศึกษา การวิจัยในสถานศึกษาและการใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ ตลอดจนเอกสาร ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ประชาชนทั่วไป ผู้ปกครอง และนักเรียน มีความเข้าใจและรับทราบบทบาท ของตนเองในการพัฒนาตนเองและสังคม

2.1 หลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม กัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ

4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

2.2 จุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์

2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์

4. มีทักษะและกระบวนการโดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต

5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี

6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค

7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดียึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬาภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสิ่งแวดล้อม

9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่นๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา ที่จะจัดทำรายวิชาประกอบการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

สาระที่ 1 : ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 : เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ต 1.2 : มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น โดยใช้เทคโนโลยี และการจัดการที่เหมาะสม

มาตรฐาน ต 1.3 : เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสาร ข้อมูล ความคิดเห็น และความคิดรวบยอดได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ และมีสุนทรีย์ภาพ

สาระที่ 2 : ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 : เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาที่เรียน กับภาษาและวัฒนธรรมไทยและนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

สาระที่ 3 : ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 : ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การทำงาน การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือและการอยู่ร่วมกันในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของแต่ละกลุ่มจะกำหนดไว้ในเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับขอบข่ายกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ในแต่ละกลุ่มสาระดังต่อไปนี้

2.3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้น ครู ผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตนเอง การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้วยังมุ่งพัฒนา

ความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเนื่องจากประเทศไทยและประเทศต่างๆ ในโลกกำลังประสบปัญหาด้านสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องของความขัดแย้งทั้งความคิดและการกระทำของตัวบุคคล องค์กร และสังคม ฉะนั้น สถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ หาทางแก้ไข โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมเป็นกรณีพิเศษ ด้วยการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ / วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการ การจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาลิงแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไป สอดแทรกในการเรียนการสอน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่างๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการ เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกัน หรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจัดได้หลายลักษณะ เช่น

1. การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ครู ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ กับหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดขึ้นมา เช่น เรื่อง สิ่งแวดล้อม น้ำ เป็นต้น ครู ผู้สอน สามารถเชื่อมโยงสาระ และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ เช่น การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ต่างๆ ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ความจริงจาก หัวข้อเรื่องที่กำหนด

2. การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีครู ผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยอาจยึดหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบ คู่ขนาน เช่น ครู ผู้สอนคนหนึ่งสอนวิทยาศาสตร์ เรื่องเงา ครู ผู้สอนอีกคนอาจสอนคณิตศาสตร์ เรื่องการวัดระยะทาง โดยการวัดเงา คิดคำนวณในเรื่องเงาในระยะเวลาต่างๆ จัดทำกราฟของเงาในระยะต่างๆ หรืออีกคนหนึ่งอาจให้ผู้เรียนรู้ศิลปะเรื่องเทคนิคการวาดรูปที่มีเงา

3. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ การบูรณาการในลักษณะนี้นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งโดยทั่วไปผู้สอนมักจัดการเรียนการสอนแยกตามรายวิชาหรือกลุ่มวิชา แต่ในบางเรื่อง ครู ผู้สอนจัดการเรียนการสอนร่วมกันในเรื่องเดียวกัน เช่น เรื่อง วันสิ่งแวดล้อมของชาติ ครู ผู้สอนภาษาไทยจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้ภาษา คำศัพท์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนวิทยาศาสตร์จัดกิจกรรมค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนสังคมศึกษาให้ผู้เรียนค้นคว้าหรือทำกิจกรรม

ชมรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และครู ผู้สอนสุขศึกษาอาจจัดให้จัดทำกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม ให้นักแสดงลักษณะ เป็นต้น

4. การบูรณาการแบบโครงการ ครู ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเป็นโครงการ โดยผู้เรียนและครู ผู้สอนร่วมกันสร้างสรรค์โครงการขึ้น โดยใช้เวลาการเรียนต่อเนื่องกันได้หลาย ชั่วโมง ด้วยการนำเอาจำนวนชั่วโมงของวิชาต่างๆ ที่ ครู ผู้สอนเคยสอนแยกกันนั้นมารวมเป็นเรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน ในลักษณะของการสอนเป็นทีม เรียนเป็นทีม ในกรณีที่ต้องการเน้นทักษะบางเรื่องเป็นพิเศษ ครู ผู้สอนสามารถแยกกันสอนได้ เช่น กิจกรรมเข้าค่ายดนตรี กิจกรรมเข้าค่ายภาษาอังกฤษ กิจกรรมเข้าค่ายศิลปะ เป็นต้น

2.3.2 แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นการเรียนรู้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 การจัดการเรียนรู้ต้องสนองต่อความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยาการเรียนรู้ ทั้งนี้ในแต่ละคาบเรียนนั้นไม่ควรให้เวลานานเกินความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกกลุ่มสาระ ในลักษณะบูรณาการที่มีภาษาไทยและคณิตศาสตร์ เป็นหลัก เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีความสนุกสนาน ได้ปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ ทักษะพื้นฐานการติดต่อสื่อสาร ในการคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ และพัฒนาลักษณะนิสัยและสุนทรียภาพ

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 การจัดการเรียนรู้มีลักษณะคล้ายกับช่วงชั้น ที่ 1 แต่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ มุ่งเน้นทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม การสอนแบบบูรณาการ โครงการ การใช้หัวเรื่องในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด การค้นคว้า แสวงหาความรู้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง สามารถสร้างสรรค์ผลงาน แล้วนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3 การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มี หลักการ ทฤษฎีที่ยาก ซับซ้อน อาจจัดแยกเฉพาะ และควรเน้นการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานมากขึ้น เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความเข้าใจ และรู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ สถานศึกษาต้องจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4- 6 การจัดการเรียนรู้เริ่มเน้นเข้าสู่เฉพาะทางมากขึ้น มุ่งเน้นความสามารถ ความคิดระดับสูง ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน ทั้งในด้านอาชีพ การศึกษาเฉพาะทาง ตลอดจนการศึกษาต่อ

สำหรับการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ยึดหยุ่นวิธีการจัด การเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมกับผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการของท้องถิ่น

2.3.3 การใช้สื่อเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความ

ยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและแหล่งอื่นๆ เน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียน ผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองหรือนำสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัว และในระบบสารสนเทศ มาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อ และแหล่งความรู้ โดยเฉพาะหนังสือเรียน ควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมตลอดช่วงชั้น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ควรให้ผู้เรียนสามารถยืมได้จากศูนย์สื่อ หรือห้องสมุดของสถานศึกษา ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลาย ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่นๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง และต่อเนื่องตลอดเวลาเพื่อให้เกิดการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปตามแนวการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดทำและจัดหาสื่อที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ป็นสื่อการเรียนรู้
2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน
4. ศึกษาวิธีการเลือก และการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม หลากหลาย และสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
5. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำ ขึ้นเอง และที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่กันอย่างสม่ำเสมอ
6. จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
7. จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น
8. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้ เป็นระยะๆ

2.3.4 การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้คุณ ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ ที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของ

ผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัดและประเมินทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ตลอดจนการประเมินภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความ มั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน จุดหมายสำคัญของการประเมินระดับ ชั้นเรียน คือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการคุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือไม่/เพียงใด ดังนั้น การวัดและประเมินจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานจากโครงงานหรือแฟ้มสะสมผลงาน ผู้ใช้ผลการประเมินในระดับชั้นเรียนที่สำคัญ คือตัวผู้เรียน ครู ผู้สอนและพ่อแม่ ผู้ปกครอง จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และค้นหาข้อมูลเกณฑ์ต่างๆที่จะทำให้สะท้อนให้เห็นภาพสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะทราบระดับความก้าวหน้า ความสำเร็จของตน ครู ผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มสามารถให้ระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้ ขณะที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะได้ทราบระดับความสำเร็จของผู้เรียน สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ สถานศึกษา

การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้น สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งนำผลการประเมินรายช่วงชั้นไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น กรณีผู้เรียนไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริม และจัดให้มีการประเมินใหม่

การประเมินคุณภาพระดับชาติ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้าย ของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ และกลุ่ม

สาระการเรียนรู้อื่นๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดต่อไป ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

3. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

3.1 การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

3.1.1. ความหมายของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

นักภาษาศาสตร์หลายท่านให้ความหมายของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารไว้หลายความหมายดังต่อไปนี้

พิตรวัลย์ โกวิทวที (2538 : 25,27) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการสื่อสารไว้ดังนี้ คือ ความสามารถในการใช้ภาษาหรือตีความได้ถูกต้องเหมาะสมเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม ซึ่งแนวคิดนี้ก็เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และได้ให้ความหมายว่า การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เน้นการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารซึ่งรวมถึงความเหมาะสม และการยอมรับในการใช้สถานการณ์ทางสังคมที่ใช้ภาษานั้นอยู่

กล่าวโดยสรุป ความหมายของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนี้มีจุดประสงค์ให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาที่เรียนในการสื่อความหมายกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ความสำเร็จในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ การที่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้พูดและผู้ฟังได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์

3.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

นับตั้งแต่การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารให้เข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอนภาษาแล้ว ได้มีผู้เสนอแนวคิดการสอนไว้หลายท่าน ผู้วิจัยขอนำเสนอแนวการสอนดังนี้

พิตรวัลย์ โกวิทวที (2538 : 26) ได้เสนอแนะแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไว้ ดังนี้

1. เป็นการสอนให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างแท้จริง ไม่ว่าในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง ปริมาณเนื้อหาที่นักเรียนไม่สำคัญเท่ากับความสามารถในการใช้ภาษา มีเจตคติที่ดี เห็นคุณค่าของการเรียนภาษา กิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีชีวิตชีวาและสนุกสนาน

2. เป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความต้องการของนักเรียนว่าต้องการเรียนเพื่อจุดประสงค์ใด คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ความตั้งใจ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียนด้วย

3. การดำเนินการสอน ใช้กิจกรรมทางภาษาเป็นหัวใจของการสอนเน้นกิจกรรมของนักเรียนมากกว่ากิจกรรมของครู ให้นักเรียนมีโอกาสนฝึกใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายตามสถานการณ์ต่างๆ ฝึกการใช้ความคิด สติปัญญา ความกล้าใช้ภาษา ซึ่งมีผลให้นักเรียนมีประสบการณ์ทางภาษาเพิ่มขึ้น ตลอดจนการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนแต่ละคนด้วย

4. นักเรียนจะเรียนรู้ด้วยการฝึกฝนการใช้ภาษาเป็นส่วนใหญ่ มิใช่จากการสอนของครูฝ่ายเดียว นักเรียนเรียนจากกิจกรรมและสื่อการเรียนต่างๆ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก แนะนำให้กำลังใจและช่วยเหลือ นักเรียนเรียนจากการทำงานเป็นกลุ่มเป็นคู่หรือตามลำพัง นับเป็นการสร้างนิสัยในการแสวงหาความรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนได้เป็นอย่างดี

5. บทบาทของครูผู้สอนจะเปลี่ยนจากผู้สอนหรือผู้แสดงมาเป็นผู้ชี้แนะหรือผู้กำกับ การแสดง เป็นผู้จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้รับการฝึกฝน คอยกระตุ้นชี้แนะแนวทางในการเรียนการสอน คล่องตัว มีชีวิตชีวา และมีความหมาย

6. เน้นการสอนภาษาให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ มิได้มุ่งเนื้อหาวิชาและลักษณะทางภาษา อย่างเดียว นอกจากนี้ยังเป็นการสอนทักษะรวมมากกว่าการเน้นจุดย่อย เพราะในสภาพชีวิตจริงการกระทำใดๆ ต้องอาศัยความรู้ความสามารถหลายๆ อย่าง

3.1.3 การจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

วิธีเสนอตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนี้ มุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้ โดยใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับสภาพทางสังคม จึงจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องทำให้บรรยากาศในห้องเรียน เอื้อต่อการกระบวนการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับรู้และใช้ภาษาให้มากที่สุดซึ่ง มอร์โรว์ (Morrow, 1981 : 59 – 61) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ต้องให้ผู้เรียนรู้ว่าตนกำลังทำอะไร (Know What You Are Doing) การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะต้องมีจุดประสงค์และเป้าหมายที่แน่นอน สิ่งที่จะสอนจะต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้และนำไปใช้จริง เช่น อ่านคำแนะนำต่างๆ ให้เข้าใจ เขียนจดหมาย จองห้องพักได้ ฟังรายการวิทยุได้ ฟังพยากรณ์อากาศได้ พูดถามทิศทางได้ เป็นต้น นอกจากนี้กิจกรรมต่างๆ แม้แต่การฝึกรูปแบบทางภาษา (Drilling Pattern) ที่ครูจัดให้ผู้เรียนนั้น ถือว่า เป็นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารได้ ผู้เรียนสามารถตอบกับตนเองได้ว่า ทำไมจึงต้องฝึกเช่นนั้น ฉะนั้นการฝึกในที่นี้ก็คือ การฝึกอย่างมีความหมายนั่นเอง

2. ส่วนทั้งหมดของภาษามีความสำคัญกว่าผลรวมของส่วนย่อย (The Whole Is More Than The Sum Of The Parts) หมายความว่า การสอนจะต้องเป็นไปในลักษณะบูรณาการ การแยกสอนเป็นส่วนๆ ไม่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เท่ากับการสอนทั้งหมด เพราะการใช้ภาษาจริงๆ นั้นจะต้องใช้ส่วนที่เป็นภาษา (Linguistic Feature) และส่วนที่ไม่ใช่ตัวภาษา (Non – linguistic feature) เช่น การเดา (Guessing) การทำนายล่วงหน้า (Predicting) การตีความหมาย (Interpreting) เป็นต้น

3. กระบวนการสื่อสารมีความสำคัญเท่ากับรูปแบบของภาษา (The Processes are as Important as the Forms) ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรมีการจัดกิจกรรมให้มีลักษณะเหมือนกับการสื่อสารในสถานการณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด เหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดการสื่อสารในชีวิตจริงมีดังนี้

3.1 ช่องว่างระหว่างข้อมูล (Information Gap) คือความต้องการในการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน เนื่องจากคู่สนทนาไม่มีข้อมูล หรือมีข้อมูลแต่ไม่เพียงพอ ทำให้ต่างฝ่ายต่างต้องการที่จะทราบ หรือให้ข้อมูลซึ่งกัน และกัน

3.2 การเลือก (Choice) ผู้เรียนมีโอกาสเลือกที่จะกล่าวอะไร และกล่าวอย่างไรในการสื่อความหมาย ผู้เรียนสามารถเลือกพูดหรือเขียนสิ่งที่ตัวเองต้องการ และเลือกใช้รูปภาษาที่ตนเองต้องการด้วย

3.3 ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ผู้เรียนมีโอกาสทราบว่า การสื่อสารของงานประสบผลสำเร็จ หรือล้มเหลวในการสื่อความหมาย จะได้ปรับปรุงแก้ไขในทันที ทั้งนี้เพื่อให้การสื่อสารเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และประสบผลสำเร็จในที่สุด

4. การเรียนรู้เกิดจากการปฏิบัติ (To Learn It Do It) นั่นก็คือ ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ใช้ภาษาให้มากที่สุด การให้ผู้เรียนสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ให้เลือกใช้ภาษาตามที่ต้องการ และให้ประเมินการสื่อสารของตนเอง เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษา และยังเป็น การปรับบทบาทของผู้สอนให้จัดกิจกรรมที่เอื้อให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษา

5. ข้อผิดพลาดไม่ใช่สิ่งสำคัญจะต้องแก้ไขได้เสมอ (Mistake Are Not Always a Mistake) ผู้สอนจะต้องพิจารณาแก่สิ่งที่ผิดเฉพาะที่สำคัญๆ อันอาจทำให้เกิดความผิดพลาดหรือสับสนในการสื่อสารเท่านั้น เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความท้อถอยที่จะสื่อสาร อย่างไรก็ตามผู้สอนควรได้เตรียม ผู้เรียนให้พร้อมก่อนที่จะใช้ภาษา โดยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลทางภาษาให้มากพอก่อนที่ได้ใช้ภาษาจริง

สรุปว่าการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีแนวคิด คือ ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ส่วนหัวใจในการสอน คือ การใช้กิจกรรมทางภาษาเป็นสื่อในการสอนโดยมีหลักการคือ

1. สอนให้เกิดการเรียนรู้และเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษา
2. เนื้อหาที่ใช้มีพอสมควรที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. การใช้กิจกรรมทางภาษาเป็นเครื่องมือในการฝึก และถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินการสอน
4. การสอนยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ครูเป็นผู้ที่แนะส่งเสริมความสามารถในการแสดงออกและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
5. การสอนเน้นทักษะรวมมากกว่าทักษะเดี่ยว (ทักษะสัมพันธ์) และเน้นการพัฒนาการทางภาษา

การจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร จะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนซึ่งใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ครูผู้สอนจึงควรมีความสามารถดังที่ ฟินอคเชียโร และ โบโนโม (ลดาวัลย์ วัฒนบุตร, 2536 :14 ; อ้างอิงมาจาก Finocchiaro and Bonomo, 1973 : 24 – 25) เสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้

1. ควรวางแผนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่นักเรียน
 2. ควรวางแผนในการจัดสถานการณ์รวมทั้งอุปกรณ์ที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจความหมายเรื่องที่นำมาเสนอใหม่
 3. ควรจัดบทเรียนแต่ละบท ให้มีทั้งการฝึกเพื่อให้เป็นนิสัย และการฝึกให้ใช้ภาษาอย่างมีความหมาย โดยใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร
 4. ควรใช้ภาษาของนักเรียนให้น้อยที่สุด แต่อาจใช้ภาษาของนักเรียนเมื่อเห็นว่าจะช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจข้อมูลที่สำคัญบางประการได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
 5. ควรหาวิธีการให้นักเรียนฝึกพร้อมกันทั้งชั้น ฝึกเป็นกลุ่มและฝึกเป็นรายบุคคล
 6. เปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกเป็นคู่บ้าง
 7. ควรจัดเตรียมการฝึก บทสนทนา ตลอดจนบทความต่าง ๆ เพื่อให้บทเรียนมีหลายลักษณะ ซึ่งจะช่วยให้เสริมเนื้อหาในบทเรียนและช่วยได้พัฒนาความสามารถในการสื่อสาร
 8. ควรมีความคล่องตัวในการใช้เครื่องบันทึกเสียง และสามารถนำการฝึกในห้องปฏิบัติการมาประสานกับการจัดกิจกรรมในห้องเรียน
 9. ควรรู้ว่าจะใช้กิจกรรมการอ่านและกิจกรรมการเขียนเมื่อใด
 10. ควรจัดเตรียมบทเรียนสำหรับการฝึกอ่าน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์
 11. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจะจัดให้กับนักเรียน ควรมีส่วนส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโดยให้เขียนอย่างอิสระ
 12. ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาทั้งจากบทสนทนาและการจัดกิจกรรมต่างๆ
 13. ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในชาติ และภาคภูมิใจในตัวเองขณะที่เรียนรู้ในเรื่องวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
 14. ควรเลือกใช้วัสดุทัศนอุปกรณ์ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษา และข้อเท็จจริงด้านวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ
 15. ควรจัดให้มีการประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและประสิทธิภาพในการสอนของครู แล้วจัดซ่อมเสริมเป็นรายบุคคล
- จอห์นสัน และมอร์โรว์ (ลดาวัลย์ วัฒนบุตร. 2536:17; อ้างอิงมาจาก Johnson and Morrow. 1981:72) ได้กล่าวถึง ลำดับขั้นตอนการสอนทักษะต่างๆ เพื่อการสื่อสารไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ
1. การตั้งจุดประสงค์ (Setting Objectives) เช่น ผู้สอนอาจตั้งจุดประสงค์ไว้ว่า ให้ผู้เรียนถนัดสถานการณ์ที่ทำการโปรยณียได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นต้น

2. ดำเนินการสอน (Presentation) ผู้สอนจะต้องชี้ให้เห็นว่า ประโยคที่พูดนี้ ใครพูดกับใคร พูดเรื่องอะไร พูดเมื่อไร พูดที่ไหน เหมาะสมกับสถานการณ์หรือไม่

3. การฝึก (Practice) เป็นการฝึกเกี่ยวกับตัวภาษาโดยการสร้างสถานการณ์ให้เหมือนจริง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจว่าใครจะเป็นผู้ใช้ประโยคนี้นับกับใคร เมื่อไร ที่ไหน

4. การถ่ายโอน (Transfer) เป็นการให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาที่เรียนในห้องเรียนออกไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง อาจจะเป็นการแสดงบทบาทสมมุติ หรือเล่นเกม ร้องเพลง เพื่อให้ผู้เรียนจะได้ใช้ภาษาได้เต็มที่และเสรี

จากเรื่องการสอนทักษะเพื่อการสื่อสาร จะเห็นได้ว่าในการสอนทักษะเพื่อการสื่อสารนี้ ผู้สอนจะสอนโดยเน้นทักษะทั้งสี่ ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน เขียน โดยเน้นจุดมุ่งหมาย ให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาสื่อสารกันได้อย่างมีความหมาย มากกว่าจะเน้นทางด้านไวยากรณ์และโครงสร้าง ส่วนการสอนก็จะดำเนินไปตามรูปแบบของทักษะสัมพันธ์ให้คล้ายกับสถานการณ์จริง แล้วนำภาษาไปใช้ได้ ในสถานการณ์ที่เป็นจริงอย่างอิสระ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนที่จะจัดหากิจกรรมมาเสนอในหลายๆ รูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคม

จากแนวคิดและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารนั้นสรุปได้ว่า การเรียนการสอนได้มุ่งเน้นที่การพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ในการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ โดยให้ความสำคัญแก่ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา และการใช้ภาษาอย่างมีความหมาย

ขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 14 – 15) ได้แบ่งขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่การเรียนรู้ (Warm up)
2. ขั้นสอน แบ่งออกเป็น 4 ขั้น คือ
 - 2.1 ขั้นให้รูปแบบ (Presentation)
 - 2.2 ขั้นให้ทำตามแบบ (Controlled Practice)
 - 2.3 ขั้นทำตามโดยไม่มีแบบ (cues)
 - 2.4 ขั้นฝึกกิจกรรมหลากหลาย (Practice and Production)
3. ขั้นสรุป

ชัยวัฒน์ สืบสันติวรพงศ์ (2546:บทนำ) ได้กล่าวว่า ในการสอนภาษาอาหรับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้มีการพัฒนาวิธีการสอนแบบต่างๆ มาใช้หลายวิธี ซึ่งการสอนภาษาอาหรับมีการเปลี่ยนแปลงจุดเน้นและวิธีการสอนอยู่ตลอดเวลา อันสืบเนื่องมาจากทฤษฎีและความคิดเห็นทางด้านภาษาศาสตร์ ในปัจจุบันทฤษฎีและแนวความคิด ทางด้านสังคมศาสตร์กำลังมีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอนภาษา คือ มีความเชื่อว่า การเรียนเกี่ยวกับตัวภาษาเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถทำให้สื่อความหมายในชีวิตจริงได้ จะต้องอาศัยองค์ประกอบอื่นที่นอกเหนือไปจากภาษามาช่วย คือ องค์ประกอบด้านวัฒนธรรมและสังคม (Sociocultural Aspects) ปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาต่างๆ ในประเทศไทย เน้นการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งแนวการสอนนี้จุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาไปใช้ในการสื่อความหมายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม โดยมีเป้าหมายหลักคือ การปลูกฝังและการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ไปพร้อมๆ กัน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง

3.3.1 การจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร

การเรียนการสอนภาษาอาหรับในระดับประถมศึกษาหลักสูตรภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารภายใต้กรอบหลักสูตรของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เน้นการเรียนภาษาในระดับต้น วัตถุประสงค์มี ดังนี้ (หลักสูตรภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร. 2548 : 1) พุทธศักราช 2548

1. เพื่อให้มีความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา และเหมาะสมกับวัฒนธรรม

2. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ ในการใช้ภาษาอาหรับในระดับต้นอย่างเพียงพอเพื่อการศึกษาต่อ หรือนำไปใช้ในการประกอบอาชีพตามความจำเป็น

3. เพื่อให้มีความสามารถ ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ในสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นสถานการณ์จำลอง หรือสถานการณ์จริง

4. เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจในวัฒนธรรม ในการใช้ภาษาอาหรับ

5. เพื่อให้มีนิสัยรักการอ่าน แสวงหาความรู้เพิ่มเติม ด้านการอ่านหนังสือภาษาอาหรับและด้วยสื่อภาษาอาหรับ อื่นๆ

6. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอาหรับ เห็นประโยชน์และคุณค่าของภาษาอาหรับ

หลักสูตรภาษาอาหรับระดับเริ่มต้นภายใต้กรอบหลักสูตรของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้ระบุสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ เรียนการสอน ภาษาอาหรับ ดังนี้ (หลักสูตรภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร. 2548 : 2) พุทธศักราช 2548

1. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอาหรับ สามารถใช้ภาษาในการเข้าสู่สังคม และวัฒนธรรม (Socio – Cultural Function)

2. มุ่งเน้นให้ผู้เรียน สามารถสื่อความโดยใช้ภาษาอาหรับอย่างถูกต้อง ตามหลักภาษาเหมาะสมกับสถานการณ์การใช้ (Cognitive Linguistic Functions)

หลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร

จากการประชุมวิทยากรพิเศษผู้ทำการสอนภาษาอาหรับ เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2548 ณ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดโดยสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีท่านรองผู้ว่ากรุงเทพมหานครฝ่ายการศึกษา ดร.วัลลภ สุวรรณดี และท่านรองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาอาหรับจากสมาคมมุสลิมโลก คุณอัสนัฏ วงษ์สันต์ คุณมยุรา วงษ์สันต์ พร้อมทั้งผู้ที่เป็นวิทยากรพิเศษภาษาอาหรับจาก 13 โรงเรียน ที่เป็นโรงเรียนนำร่องในการสอนภาษาอาหรับของกรุงเทพมหานคร ได้ร่วมกันร่างหลักสูตร ภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร สำหรับผู้เริ่มเรียนดังนี้

ภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน

สาระการเรียนรู้ (Strand) : ภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร (Arabic for Communication)

มาตรฐานที่ 1 ฟังและออกเสียง คำคำ จากสื่อต่างๆ

มาตรฐานการเรียนรู้สำหรับผู้เริ่มเรียน	ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ (Learning Indicator)	ตัวอย่างเนื้อหา (Content Sample)
1.1 ออกเสียงคำ ประโยค และ ข้อความง่ายๆ ได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียง	1. ออกเสียงตัวอักษร และออกเสียงคำ ได้ถูกต้อง 2. ออกเสียงคำ และกลุ่มคำ โดยเน้นหนัก เบา (stress) 3. ออกเสียงประโยคง่ายๆ โดยใช้ระดับเสียง (Intonation) และออกเสียงเชื่อม (Linking)	1. คำที่ใกล้ตัวนักเรียน เช่น สิ่งของในห้องเรียน ผัก ผลไม้ สัตว์ ฯลฯ 2. ศัพท์ใกล้ตัวนักเรียนตั้งแต่สองพยางค์เป็นต้นไป และกลุ่มคำที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน 3. ประโยคคำสั่ง บอกเล่า ปฏิเสธ คำถาม และประโยคที่แสดงอารมณ์ ความรู้สึกต่างๆ
1.2 เข้าใจคำสั่ง คำขอร้อง ภาษาท่าทาง และคำแนะนำในสังคมรอบตัว	1. ปฏิบัติตามคำสั่ง และคำขอร้องที่ใช้ในห้องเรียน 2. ปฏิบัติตามคำสั่ง และคำขอร้องและคำแนะนำ 3. ในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันใช้	1. คำสั่งต่างๆ และคำขอร้องที่ใช้ในห้องเรียน 2. คำสั่งและคำขอร้องในสถานการณ์ต่างๆ เช่น - การสั่งอาหารในร้านอาหาร - การบอกตารางรถไฟ ตารางเครื่องบิน - การบอกทิศทาง - การบอกวิธี การทำหรือประดิษฐ์สิ่งของ

สาระการเรียนรู้ (Strand) : ภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร (Arabic for Communication)

มาตรฐานที่ 1 ฟังและออกเสียง คำจากสื่อต่างๆ

มาตรฐานการเรียนรู้สำหรับผู้เริ่มเรียน	ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ (Learning Indicator)	ตัวอย่างเนื้อหา (Content Sample)
1.3 ฟังประโยค ข้อความสั้นๆ โดยถ่ายโอนเป็นภาพ สัญลักษณ์ และถ่ายโอนข้อมูลจากภาพหรือสัญลักษณ์เป็นประโยคหรือข้อความสั้นๆ	1. เลือกภาพ วาดภาพ หรือ สัญลักษณ์ ได้ตรงกับ ความหมายของคำ กลุ่มคำ และประโยคจากข้อความสั้นๆ ที่ฟัง	1. คำ กลุ่มคำ ประโยคเกี่ยวกับ - วัน เดือน ปี - ฤดูกาล - เวลา - รูปร่าง - ขนาด - สี - กริยาอาการต่างๆ - กิจกรรมประจำวัน
	2. เลือกภาพวาด หรือ สัญลักษณ์ได้ตรงกับ ความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยคจากข้อความสั้นๆ ที่ฟัง	2. คำ กลุ่มคำ ประโยค ที่เกี่ยวกับ - วัน เดือน ปี - ฤดูกาล - เวลา - ร่างกาย

มาตรฐานที่ 2 แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกเพื่อการสื่อสารด้วยความเข้าใจอันดี ในการพูด และฟัง

มาตรฐานการเรียนรู้สำหรับ ผู้เริ่มเรียน	ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ (Learning Indicator)	ตัวอย่างเนื้อหา (Content Sample)
3.1 ทักทาย กล่าวลา ขอบคุณ ขอโทษ แนะนำ ออกคำสั่ง และขอร้องให้ทำ โดยการ พูดและการฟัง	1. พูดทักทายและกล่าวลาครู และเพื่อน โดยใช้ภาษาและ กริยาท่าทางที่เหมาะสม 2. กล่าวขอบคุณ และขอโทษ ได้ เหมาะสมกับสถานการณ์ 3. ตอบรับการทักทาย กล่าวลา ขอบคุณ และขอโทษ โดยใช้ ภาษาและกริยาที่เหมาะสม 4. พูดแนะนำตนเอง สมาชิกใน ครอบครัวและเพื่อน 5. พูดขอร้องและออกคำสั่งที่ใช้ ใน ห้ อ ง เรื ย น แล ะ น อ ก ห้องเรียนอย่างสุภาพ 6. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง ง่ายๆ ได้ถูกต้อง	1. จำนวนภาษาที่ใช้ในการ ทักทายและกล่าวลา 2. จำนวนภาษาที่ใช้ในการ กล่าวขอบคุณ ขอโทษ 3. จำนวนภาษาที่ใช้ในการ กล่าวขอบคุณ ขอโทษ 4. คำและโครงสร้างและประโยค ที่ใช้ในการพูดแนะนำตนเอง และบุคคลอื่น 5. คำสั่งที่ใช้ในชั้นเรียน 6. คำสั่งที่ใช้ในชั้นเรียนและคำ ขอร้องง่ายๆ ที่ใช้ในชั้นเรียน

3.2 การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

การวัดประเมินควบคู่กับการเรียนการสอน เป็นวิธีการหนึ่งของการประเมินตามสภาพจริงที่สามารถทำให้ทราบพฤติกรรม และทักษะทางการเรียนของนักเรียน ในการที่จะทำให้นักเรียนสามารถผ่านเกณฑ์ได้นั้น วิธีการประเมินควบคู่กับการเรียนการสอน จะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง และประเมินการเรียนรู้ของตนเองด้วย ดังนั้นการวัดประเมินควบคู่กับการเรียนการสอนนั้นจะช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.1 ความหมายของการประเมินผลตามสภาพจริง

กรมวิชาการ (2539: 11) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินตามสภาพจริง หมายถึง กระบวนการ สังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่ผู้เรียนทำ เพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจในการศึกษาถึงผลกระทบต่อผู้เรียน จะไม่เน้นเฉพาะทักษะพื้นฐานแต่จะเน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงานของผู้เรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริงในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง เป็นผู้ค้นพบและผลิตความรู้ ผูกปฏิบัติจริง รวมทั้งพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อสนองจุดประสงค์ของหลักสูตร และความต้องการของสังคม

ส.วาสนา ประวาลพฤษ (2539:50) ได้กล่าวว่า การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการวัด โดยเน้นให้นักเรียนนำความรู้ ความคิดในวิชาต่างๆ ที่เรียนเพื่อนำมาแก้ปัญหาโดยใช้ทักษะการคิดที่ซับซ้อนมากกว่าที่จะถามความสามารถขั้นต้น หรือความสามารถย่อยๆ เป็นการวัดนักเรียนโดยรวม ทั้งด้าน ความคิด เจตคติ และกระบวนการไปพร้อมๆ กัน

สมนึก นนธิจันทร์ (2540:73) สรุปว่า การประเมินผลจากสภาพจริงเป็นการประเมินผลที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยการแสดงออกหลายๆ ด้านเพื่อนำไปแก้ปัญหาโดยใช้ทักษะกระบวนการคิดที่สลับซับซ้อนที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุผลที่เป็นจริงในทุกบริบทเท่าที่จะเป็นไปได้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540: 45) ได้ให้ความหมายของการประเมินตามสภาพจริงว่า เป็นการวัดและการประเมินจากสภาพที่แท้จริงของผู้เรียนที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์ในชีวิตจริงโดยยึดการปฏิบัติเป็นสำคัญ มีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอนเน้นพัฒนาการที่ปรากฏให้เห็นทั้งในและนอกห้องเรียน มีผู้เกี่ยวข้องในการประเมินหลายฝ่าย และเกิดขึ้นได้ทุกบริบทเท่าที่จะเป็นไปได้ การประเมินผลจากสภาพจริงเป็นการประเมินที่มีลักษณะแบบไม่เป็นทางการ

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2540: 2) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลตามสภาพจริงว่า เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยการแสดงออกหลายๆ ด้านเพื่อนำไปแก้ปัญหาโดยใช้ทักษะกระบวนการคิดที่สลับซับซ้อน ที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์จริงในทุกบริบทเท่าที่จะเป็นไปได้

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2544: 11) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินตามสภาพจริงหมายถึง การประเมินการปฏิบัติ การนำเสนอของผู้เรียนด้วยงาน กิจกรรมที่มีความหมายต่อการศึกษาโดยตรง แทนการนำเสนอที่มีความหมายทางอ้อม และการประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการประเมินที่ต้องอาศัยข้อมูลสารสนเทศของบุคคลที่เกี่ยวข้องสามกลุ่ม คือ ตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ดังนั้นผู้ที่ใช้ผลการประเมินในระดับชั้นเรียนที่สำคัญคือ ตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และผู้ปกครองของนักเรียน เพื่อใช้ผลการประเมินเพื่อบอกระดับความสำเร็จของตน ระบุนิยามความต้องการของตนเอง ประเมินความรู้ ควบคู่ไปกับเนื้อหาสาระที่เรียน

3.2.2 หลักการและลักษณะของการวัดการประเมินตามสภาพจริง

สมนึก นนธิจันทร์ (2540: 75) กล่าวถึงลักษณะความสำคัญของการประเมินผลจากสภาพจริง ดังนี้

1. การประเมินผลจากสภาพจริง กระทำได้ตลอดเวลา กับทุกสถานการณ์ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และชุมชน สังเกตพฤติกรรมต่างๆ โดยใช้การตัดสินใจของมนุษย์ในการให้คะแนน
2. กำหนดปัญหาหรืองานแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างคำตอบเอง คือ ให้ผู้เรียนตอบด้วยการแสดงความคิดสร้างสรรค์ หรือผลิตผลงาน
3. ไม่เน้นการประเมินผลเฉพาะทักษะพื้นฐานแต่ให้ผู้เรียนผลิต สร้าง หรือทำบางสิ่งที่เน้นทักษะการคิดที่ซับซ้อน การพิจารณาไตร่ตรอง การทำงาน และการแก้ปัญหา นั่นคือ เน้นการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา
4. เน้นสภาพปัญหาที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน เน้นการแก้ปัญหาที่สะท้อนถึงชีวิตจริง
5. ใช้ข้อมูลอย่างหลากหลายเพื่อการประเมิน นั่นคือพยายามที่จะรู้จักผู้เรียนในทุกแง่ทุกมุม ทุกข้อมูลจึงต้องได้มาจากหลายๆทาง ซึ่งหมายถึงเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต้องมีหลากหลายประการด้วย
6. เน้นการมีส่วนร่วมระหว่าง ผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้สอน
7. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะประเมินเขาตรงไหน เรื่องอะไร การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลทำให้ผู้เรียนรู้จักวางแผนการเรียนรู้ตามความต้องการของตนเองว่าอยากทำอะไรบ้าง ซึ่งนำไปสู่การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการเรียน และวางแผนการประเมิน อันเป็นการเรียนและการประเมินที่ใช้ผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางอย่างแท้จริง

ไพศาล หวังพานิช (2546: 9) กล่าวถึงหลักการวัดการประเมินผลไว้ว่า ในการดำเนินการวัดประเมินผลให้เกิดคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้ตามหน้าที่อย่างมั่นใจ จำเป็นต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักการคือ

1. วัดและประเมินผลสอดคล้องความเป็นจริง (Relevance) การวัดและการประเมินผล การเรียนหรือเพื่อการใดก็ตาม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เกิดคุณภาพด้านความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุดเพื่อป้องกันการวิพากษ์วิจารณ์ผลการวัดและการประเมินผลในรูปแบบต่างๆ เช่น “ไม่เห็นจริงเลย” “ไม่น่าเชื่อเลย” “น่าสงสัย” “ดูไม่ถูกต้องเลย” เป็นต้น ควรยึดหลักการดังต่อไปนี้

- 1.1 ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามวัตถุประสงค์ของการวัดและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มิเช่นนั้นการวัดและประเมินผลได้ชื่อว่า “ไม่ตรงประเด็น” ดังนั้นการวัดและการประเมินผลที่ดีต้องเริ่มต้นด้วยความชัดเจนว่า สิ่งที่ต้องการวัดคืออะไร มีลักษณะเช่นไร และมีขอบข่ายอย่างไร เพื่อให้เกิดการวัดและประเมินผลสามารถดำเนินการได้ตรงจุดตรงเป้าหมาย

1.2 ต้องสอดคล้องกับหลักสูตร วัดและประเมินผลในสิ่งที่ใกล้ตัว ปรากฏจริงในวิถีชีวิต หรือหลักวิชาในสาขา ทั้งนี้ควรมุ่งเน้นกับสภาพชีวิตในท้องถิ่น ในสังคมให้มากที่สุด

1.3 วัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ ให้เกิดความชัดเจน และเป็นธรรมแก่ผู้เรียนมากที่สุดผู้สอนต้องวางแผนการวัดโดย กำหนดวัตถุประสงค์ของการวัด กำหนดสิ่งที่วัด (คุณลักษณะหรือ พฤติกรรมและเนื้อหา) กำหนดชนิดหรือประเภทของเครื่องมือที่จะใช้ระบบการตรวจให้คะแนน และ กำหนดวิธีการดำเนินการต่างๆ นอกจากนี้ผู้สอนจะต้องให้ความยุติธรรมอย่างเสมอหน้าแก่ผู้เรียนทุกคน กล่าวคือ ดำเนินการวัดภายใต้สถานการณ์เดียวกันด้วยเงื่อนไขต่างๆ ที่เหมือนกัน

2. วัดและประเมินผลด้วยเครื่องมือที่ดีมีคุณภาพ การวัดและการประเมินสิ่งใดก็ตาม ผลที่ได้จะเป็นที่ยอมรับหรือไม่ ขึ้นอยู่กับคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้เป็นสำคัญ คุณภาพของเครื่องมือในการ วัดและประเมินที่สำคัญประกอบด้วย ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความเป็นปรนัย การจำแนก ระดับ ความยาก

3.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินตามสภาพจริง

1. การสังเกต
2. การสัมภาษณ์
3. การสอบถาม
4. การตรวจผลงาน
5. การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง
6. แบบทดสอบ
7. การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินตามสภาพจริง

1. การสังเกต (Observation)

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2529 : 30) ได้ให้ความหมายของการสังเกตว่า คือการพิจารณา สิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายๆ สิ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยใช้วิธีรวบรวมข้อมูลส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งห้าส่วน โดยเฉพาะตา และหู

หลักการสังเกต

ในการสังเกตที่ดี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการกับข้อเท็จจริงต้องมีหลักสังเกต (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2529 : 37) ดังนี้

1. ควรมีการวางแผนเป็นขั้นตอนในการดำเนินการสังเกต โดยยึดจุดมุ่งหมายเป็นเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้นๆ
2. ในการสังเกตครั้งหนึ่งๆ ควรสังเกตเพียงบุคคลเดียวในแต่ละสถานการณ์

3. ควรสังเกตสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ถูกสังเกตเพื่อประกอบการพิจารณาที่เกิดขึ้นเหมาะสมหรือสอดคล้องกับสถานการณ์นั้นหรือไม่

4. การสังเกตบุคคลหนึ่งไม่ควรสังเกตเพียงสถานการณ์เดียว ควรสังเกตหลายๆ สถานการณ์จึงจะเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลอย่างละเอียด

5. การสังเกตบุคคลในสถานการณ์เดียว ควรสังเกตหลายๆ ครั้งเท่าที่จะทำได้

6. การสังเกตที่ดีต้องการบันทึกการสังเกตไว้ทุกครั้ง เพื่อช่วยบันทึกความจำ และดูพัฒนาการหรือความถี่ของพฤติกรรมต่างๆ

7. ในขณะที่สังเกตทำให้เป็นกลาง ไม่ใส่อคติหรือความเห็นส่วนตัวเข้าไปเพราะอาจทำให้ข้อมูลที่ได้ผิดพลาดจากข้อเท็จจริง

ลัวน สายยศ; และอังคณา สายยศ (2539 : 155) กล่าวว่า การสังเกตที่ดีมีหลักการดังนี้

1. กำหนดการดู ดูให้จำกัดเฉพาะเรื่องไป

2. ดูอย่างมีความมุ่งหมายมิใช่ว่าดูไปเรื่อยๆ ต้องมีจุดมุ่งหมายเมื่อพบเห็นแล้วก็แปลความหมายออกมาว่าคืออะไร

3. ดูด้วยความพิถีพิถันระหว่า เห็นรายละเอียดอย่างลึกซึ้ง

4. ดูเสร็จแล้วต้องมีการบันทึกเพื่อเตือนความจำ

5. ผู้สังเกตควรใช้แบบสอบถามหรือเครื่องมือวัดอื่นๆ ประกอบการสังเกตด้วย

ประเภทของการสังเกต

การสังเกตที่ใช้วิธีการในการสังเกตเป็นเกณฑ์นั้น (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์, 2529 : 33) แบ่งได้เป็น 2 ชนิด ดังนี้

1. การสังเกตทางตรง คือ วิธีการที่ผู้สังเกตเป็นผู้สังเกตด้วยตนเองตลอดเวลา เช่น ผู้สังเกตการณ์สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กหญิงศิริณญา ในช่วงโม่งภาษาอังกฤษหลังจากที่ทราบวว่า เธอไม่ชอบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

2. การสังเกตทางอ้อม คือ วิธีการที่ผู้สังเกตมิได้สังเกตด้วยตนเอง แต่ให้ตัวแทน หรือบุคคลอื่นไปสังเกตแล้วกลับมาเล่าพฤติกรรมที่สังเกตให้ฟัง

ลัวน สายยศ และอังคณา สายยศ (2539 : 155) กล่าวว่า การสังเกตมี 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. การสังเกตทางตรง (Direct observation) คือ การเฝ้าดูพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง แต่ละคนของผู้สังเกต

2. การสังเกตทางอ้อม (Indirect observation) คือ การให้ผู้อื่นเล่าพฤติกรรมของผู้สังเกตให้ผู้สังเกตฟัง

2. การสัมภาษณ์

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 104) ได้ให้ความหมาย ประเภทของการสัมภาษณ์ และหลักของการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ความหมาย การสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีลักษณะเหมือน การสอบปากเปล่า ต้องอาศัยการโต้ตอบทางวาจาเป็นหลัก ใช้ได้ดีสำหรับการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ ความรู้สึก ความสนใจ ความคิดเห็น และทัศนคติ ในเรื่องต่างๆ ซึ่งเป็นข้อมูลทางด้านจิตอารมณ์ (Affective domain) และบางโอกาสก็ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความคิดต่างๆ ซึ่งเป็นข้อมูลทางด้าน พุทธิปัญญา (Cognitive domain) ได้ด้วย

การสัมภาษณ์แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การสัมภาษณ์มีโครงสร้างแน่นอน (Structure interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ได้ กำหนดตัวคำถาม และคำตอบไว้เรียบร้อยแล้ว คำตอบมักเป็นแบบให้ผู้ตอบเลือกตอบอย่างใดอย่างหนึ่ง ในสอบคำตอบแบบ Check list หรือเป็นแบบให้ผู้ตอบจัดอันดับความสำคัญของคำตอบแบบ Rating scale การสัมภาษณ์แบบนี้ ส่วนใหญ่ใช้ในการสำรวจ เช่น การสำรวจสำมะโนประชากร เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างแน่นอน (Unstructured interview) เป็นการสัมภาษณ์ ที่ไม่มีการกำหนดคำตอบ ไว้แน่นอนตายตัว คำถามที่ใช้และลำดับคำถามจึงเปลี่ยนแปลงยืดหยุ่นได้ ผู้ สัมภาษณ์มีอิสระในการดัดแปลงคำถามได้เหมาะสม แต่ก็ให้เป็นไปตามที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ และ ผู้ตอบก็มีอิสระในการตอบ การใช้การสัมภาษณ์แบบนี้ส่วนใหญ่เป็นการสัมภาษณ์ของนักจิตวิทยา นัก สังคมสงเคราะห์ นักจิตแพทย์ เป็นต้น

หลักของการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ที่ดี ควรมีหลักดังต่อไปนี้

1. การสัมภาษณ์ต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ผู้สัมภาษณ์ต้องทราบแน่นอนว่าการ สัมภาษณ์ครั้งนั้นๆ ต้องการวัดข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง

2. ผู้สัมภาษณ์ต้องเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้า และเรียงลำดับคำถามไว้อย่างเป็นระบบ ไม่ให้เกิดความสับสน

3. ควรมีการฝึกหรือทดลองสัมภาษณ์ก่อนที่จะสัมภาษณ์จริง เพื่อให้เกิดความชำนาญ

4. ในการสัมภาษณ์ต้องมีการสร้างบรรยากาศให้เป็นกันเอง ผู้ถูกสัมภาษณ์จะได้สบาย ใจและให้ข้อมูลตามความเป็นจริงมากที่สุด

5. ผู้สัมภาษณ์ต้องมีพื้นความรู้ในเรื่องจะสัมภาษณ์เป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้เรื่องสนทนา เป็นที่เข้าใจกัน สามารถแปลและสรุปคำตอบได้ถูกต้อง

6. ผู้สัมภาษณ์ควรใช้วาจาสุภาพ ชัดเจน เข้าใจง่าย

7. การสัมภาษณ์ที่ดีต้องการยั่วยุหรือเร้าให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อยากให้คำตอบ อยากแสดง ความคิดเห็น โดยไม่มีการแนะนำตอบ

8. การสัมภาษณ์ที่ดีต้องมีการจัดบันทึกผลการสัมภาษณ์ การจัดบันทึก ต้องกระทำอย่างรอบคอบระวังอย่างให้เกิดความคลื่อน อาจใช้เครื่องมืออื่นช่วย เช่น เทป โดยต้องขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วย

9. ผู้สัมภาษณ์ต้องมีมารยาทดีในการสัมภาษณ์ อย่าให้ผู้ถูกสัมภาษณ์คิดว่าคำตอบไม่ได้รับความสนใจ

ขั้นตอนการสัมภาษณ์

สมิต สัชฌุกร (2530 : 4 – 5) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการเตรียมการสัมภาษณ์ และการสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

ตอนต้นการสัมภาษณ์ เป็นการสร้างความสนใจต่อปัญหาของผู้ถูกสัมภาษณ์ การสร้างความคุ้นเคย การแนะนำวัตถุประสงค์ เป็นต้น

ตอนเนื้อหา เป็นการดำเนินการสัมภาษณ์ตามเนื้อหาที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ตอนยุติสรุปเนื้อหา เป็นการสรุปแนวทางหรือข้อตกลงที่ได้จากการสัมภาษณ์

1. การเตรียมการสัมภาษณ์

1.1 กำหนดจุดประสงค์ให้แน่ชัดว่าอะไรต้องการรู้ เพื่ออะไร จะช่วยให้เตรียมคำถามรัดกุม

1.2 การเตรียมคำถามต้องจัดรายการคำถามไว้พร้อมทั้งคำถามที่มุ่งให้ได้คำตอบตามจุดมุ่งหมายและคำถามที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้รับการสัมภาษณ์ตอบได้อย่างไม่ติดขัด

1.3 เลือกสถานการณ์หรือจัดสถานที่ให้เหมาะสม ต้องไม่มีเสียงอื่นที่มีลักษณะเป็นลัดส่วน ไม่มีบุคคลภายนอกมารบกวน เพื่อให้ผู้รับการสัมภาษณ์มีความสะดวกใจในการพูดจาเรื่องที่เป็นความลับหรือส่วนตัว ซึ่งไม่มีความประสงค์จะให้ผู้อื่นมีส่วนรับรู้ด้วย

1.4 จัดเวลาให้เหมาะสมแก่การสัมภาษณ์

1.5 ผู้สัมภาษณ์ต้องทำตัวให้ปลอดจากภารกิจ

3. การตรวจผลงาน

การตรวจผลงานเป็นวิธีการวัดประเมินที่ครู ผู้สอนใช้เป็นประจำและใช้บ่อยที่สุดอีกวิธีหนึ่ง การตรวจผลงานจะเป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่ยังประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประการหนึ่ง ส่วนอีกประการหนึ่งเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจผลงานมาใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของ ครู ผู้สอน ซึ่งสามารถดำเนินการได้ตลอดเวลา เช่น การตรวจแบบฝึกหัด ผลการปฏิบัติตามโครงการ หรือโครงการต่างๆ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ครูผู้สอนสามารถประเมินพฤติกรรมระดับสูงของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

สมนึก นนธิจันทร์ (2540 : 90) กล่าวว่า การตรวจผลงานเป็นวิธีการที่ครู ผู้สอนใช้เป็นประจำ และใช้บ่อยที่สุดอีกวิธีการหนึ่ง การตรวจผลงานจะเป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่ยังประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประการหนึ่ง ส่วนอีกประการหนึ่งเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจผลงานมาใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

ข้อเสนอแนะสำหรับการตรวจผลงาน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 8) กล่าวว่า โดยปกติผู้สอนมักประเมินผู้เรียนทุกคนจากงานที่ผู้สอนกำหนดขึ้นเอง และเป็นงานขึ้นเดียวกัน การประเมินแนวใหม่มีข้อเสนอแนะให้ผู้สอนได้ยืดหยุ่นการประเมินจากการตรวจสอบผลงานมากขึ้น ดังนี้

1. ครูผู้สอน อาจกำหนดงานร่วมกับผู้เรียน และไม่ควรเป็นขึ้นเดียวกันแต่ก็ไม่จำเป็นต้องนำงานทุกชิ้นมาประเมิน อาจเลือกเฉพาะชิ้นงานที่ผู้เรียนทำได้ดี และการบอกความหมายความสามารถของผู้เรียนตามลักษณะที่ครูต้องการประเมินได้ วิธีการเน้นจุดแข็งแรงของผู้เรียนนับเป็นการเสริมแรงสร้างแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนพยายามผลิตงานที่ดีๆ ออกมากขึ้นอีกวิธีหนึ่ง

2. จากแนวคิด ตามข้อ 1 ชิ้นงานที่นำมาประเมินแต่ละคนจึงไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องเดียวกัน เช่น ผู้เรียนคนที่ 1 งาน (ที่ทำได้ดี) ควรหยิบมาประเมินอาจเป็นงานชิ้นที่ 2, 3, 5 ส่วนผู้เรียนคนที่ 2 งานที่ควรหยิบมาประเมินอาจเป็นชิ้นงานที่ 1, 2, 4 เป็นต้น

3. อาจประเมินชิ้นงานที่ผู้เรียนทำนอกเหนือจากครูกำหนดได้แต่ต้องมั่นใจว่าเป็นสิ่งที่ผู้เรียนทำเองจริงๆ เช่น สิ่งประดิษฐ์ที่ผู้เรียนทำเองที่บ้าน และนำมาใช้ที่โรงเรียนหรือเลือกสิ่งต่างๆ ที่ผู้เรียนทำขึ้นเองตามความสนใจ เป็นต้น การใช้ข้อมูล หลักฐานแสดงผลงานอย่างกว้างขวางจะทำให้ครูผู้สอนรู้จักผู้เรียนมากขึ้น และประเมินความสามารถของผู้เรียนตามสภาพที่แท้จริงของเขาได้แม่นยำมากยิ่งขึ้น

4. ผลของการประเมินไม่ควรที่จะบอกคะแนน หรือคุณภาพที่เป็นเฉพาะตัวเลขอย่างเดียวแต่ควรที่จะบอกความหมายของผลคะแนนด้วย

4. การใช้บันทึกจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

สมนึก นนธิจันทร์ (2540 : 92 – 93) กล่าวว่า การประเมินความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน นอกจากครูผู้สอนจะใช้วิธีการ และเครื่องมือต่างๆ ที่หลากหลายแล้ว ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้บุคคลที่เกี่ยวข้องหลายๆ คนเป็นการหาความเชื่อมั่นของการประเมินจากสภาพความเป็นจริง อีกทางหนึ่ง ข้อมูลที่ได้จากบุคคลที่เกี่ยวข้องมีจุดเด่นตรงที่ จะได้ข้อมูลของผู้เรียนจากสถานการณ์ต่างๆ และจากเวลาที่แตกต่างกัน ซึ่งข้อมูลส่วนนี้จัดว่ามีความสำคัญในการที่จะนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผล บุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนที่ใช้ประกอบการประเมิน ประกอบด้วย

1. ครูในโรงเรียน เป็นอีกบุคคลหนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับผู้เรียนตลอดเวลาขณะอยู่โรงเรียน แฟ้มสะสมผลงานการเรียนตลอดเวลา ครูบางท่านสามารถที่จะรู้ประวัติ ความเป็ฯมาของ

ผู้เรียนเป็นอย่างดี ดังนั้นการประเมินที่ได้จากเพื่อนครูจึงเป็นข้อมูลที่น่าสนใจในการแสวงหาข้อมูลจากเพื่อนครูอาจทำได้หลายๆ วิธีตามความสะดวกและความเหมาะสม เช่น การสอบถาม การสัมภาษณ์ และการประชุมรายกรณี (Case Conference) เกี่ยวกับงาน และผลงานของผู้เรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

2. เพื่อนนักเรียน ของผู้เรียนเป็นบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับผู้เรียนโดยเฉพาะในเด็กวัยเรียน เพื่อนจะมีความสนิทสนมเป็นพิเศษ ข้อมูลในด้านต่างๆ เพื่อนผู้เรียนอาจจะสามารถรับรู้ได้เป็นอย่างดี เพื่อมีจุดเด่นจุดด้อยในสัปดาห์ และควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขในส่วนใดครูผู้สอนสามารถหาข้อมูลโดยใช้ข้อมูลโดยใช้ชั่วโมงสอนปกติสนทนา วิทยากรวิจารณ์เป็นการสร้างสรรค์

3. ผู้ปกครอง เป็นบุคคลที่มีบทบาทต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด ดังนั้นข้อมูลรายละเอียดอื่นๆ จากผู้ปกครองจึงนับว่าเป็นและความสำคัญการนำมาประกอบการประเมินเป็นอย่างดี ในการรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง ผู้สอนอาจใช้วิธีการติดต่อ จดหมาย วารสารสัมพันธ์ การประชุม ผู้ปกครอง แบบสอบถาม และการเยี่ยมบ้าน ควรให้ผู้ปกครองได้อ่านงานเขียน และแฟ้มสะสมงานของนักเรียนทุกชิ้น ก่อนตอบคำถามทุกครั้งให้โอกาสผู้ปกครองได้สนทนากับผู้เรียนก่อน เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ประกอบการให้ข้อมูล

5. การวัดการปฏิบัติงานจริง (Authentic performance)

สมบุญ ภู่นวล (2525 : 105) ได้กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติของการวัดการปฏิบัติงานจริงว่า การให้นักเรียนปฏิบัติงานจริง ครูตรวจงานทุกครั้งของเด็ก แล้วควรให้คะแนนทุกครั้ง เก็บบันทึกคะแนนไว้ เป็นคะแนนระหว่างภาคเรียน หากครูไม่เก็บคะแนนไว้ เด็กจะไม่ตั้งใจทำงาน และจะไม่มีคุณค่าแก่การวัดผลเลย คะแนนนี้เป็นส่วนหนึ่งในหลายๆ ส่วนของการวัดผล ส่วนระเบียบการวัดผลจะกำหนดให้คะแนนระหว่างภาคมีผลเท่าไรกับคะแนนสอบข้อเขียนปลายภาค ก็เทียบสัดส่วนได้ไม่ยากอะไร

ส.วาสนา ประवालพฤษ (2539:47) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติงานจริงว่า การปฏิบัติงานจริงนั้นถือเป็นเอกสารที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติงาน เช่น แก้ปัญหาโดยใช้ประสบการณ์ในสภาพการณ์คล้ายคลึงกับเหตุการณ์จริง จนเหมือนกับการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน โดยอาจจะเป็นข้อสอบข้อเขียน หรือการเสนอแผนงาน ตลอดจนการแก้ปัญหานั้นได้สำเร็จ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 11 – 12) ได้เสนอแนะการใช้ข้อทดสอบภาคปฏิบัติที่เป็นการปฏิบัติงานจริงว่าควรมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. เป็นปัญหาที่มีความหมายต่อผู้เรียน และมีความสำคัญเพียงพอที่จะแสดงถึงความรู้ของผู้เรียนในระดับชั้นนั้นๆ
2. เป็นปัญหาที่เลียนแบบสภาพจริงในชีวิตของผู้เรียน
3. แบบสอบวัดต้องครอบคลุมทั้งความสามารถ และเนื้อหาตามหลักสูตร

4. ผู้เรียนต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ความคิดหลายๆ ด้านมาผสมผสาน และแสดงวิธีคิดให้เป็นขั้นตอนที่ชัดเจน

5. ควรมีคำตอบถูกได้หลายคำตอบ และวิธีการหาคำตอบได้หลายวิธี

6. มีกฎเกณฑ์การให้คะแนนตามความสมบูรณ์ของคำตอบได้หลายวิธี

สมนึก นนธิจันทร์ (2540 : 98) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติจริงว่า เป็นการประเมินที่นับว่ามีความตรงมากที่สุดวิธีการหนึ่ง เพราะความจริงที่แท้จริงก็คือ ประสบการณ์กำลังเกิดขึ้นน่านั่นเอง ประสบการณ์เน้นการกระทำ การคิดและความรู้สึกที่เป็นกระบวนการของประสบการณ์ โลกแห่งประสบการณ์เน้นการกระทำ และผลของการกระทำ ฉะนั้นความจริงของความรู้สึกที่แท้จริงอันเกิดจากการกระทำ จะต้องพิสูจน์ให้เห็นชัดเจนว่าสามารถปฏิบัติได้แล้วจึงยอมรับว่าเป็นความรู้สึกที่แท้จริง

ไพศาล หวังพานิช (2546 : 27) ได้กล่าวถึง การวัดการประเมินผลภาคปฏิบัติไว้ว่าเป็นวิธีการหนึ่งในการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อตรวจสอบความสามารถด้านทักษะ และความชำนาญในการปฏิบัติงานจริง ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนศักยภาพในการประยุกต์ความรู้สู่การปฏิบัติ การวัดและการประเมินผลคุณลักษณะดังกล่าวซึ่งเป็นพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับรายวิชาที่เน้นการปฏิบัติซึ่งจัดกิจกรรมการสอนโดยการฝึกปฏิบัติจริง ทำการทดลองฝึกสร้างหรือผลิตชิ้นงาน

6. แบบทดสอบ (Test)

สมบุญ ภู่วอล (2525:107) ให้ความหมายของแบบทดสอบว่า แบบทดสอบหมายถึงชุดคำถามที่มีหลายข้อทดสอบรวมๆกันเป็นชุด หรือเป็นฉบับ แบบทดสอบชุดหรือฉบับหนึ่งจะมีข้อที่ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการวัด และเวลาน้อยหรือมากเพียงใด

เกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งแบบทดสอบคือ

1. แบ่งตามสภาพที่จะวัดแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement test) หมายถึง แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพของสมองด้านต่างๆที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้วว่ามีอยู่เท่าใด แบ่งออกเป็น

1.1.1 แบบทดสอบที่ครูสร้าง(Teacher made test) แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มนักเรียนเฉพาะที่ครูสอน จะไม่นำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น เป็นแบบทดสอบทั่วไปในโรงเรียน

1.1.2 แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized test) แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์เช่นเดียวกับแบบทดสอบสอบที่ครูสร้าง แต่จุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพต่างๆของนักเรียนที่ต่างกัน

1.2 แบบทดสอบวัดความถนัด (Aptitude test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดสมรรถภาพสมองของนักเรียนว่าจะสามารถเรียนต่อไป หรือจะประสบความสำเร็จเพียงใด

1.3 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพและทางสังคม (Personal and Social test) หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดบุคลิกภาพ (Personality) และการปรับตัว (Adjustment)ให้เข้ากับสังคมซึ่งเป็น เรื่องที่วัดได้ยาก ผลที่ได้ไม่คงที่แน่นอน เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคล และสังคม

2. แบ่งตามลักษณะการตอบ แบ่งเป็น 5 ประเภท คือ

2.1 แบบทดสอบภาคปฏิบัติ (Performance test) หมายถึง แบบทดสอบที่ให้นักเรียน ลงมือปฏิบัติจริง

2.2 แบบทดสอบข้อเขียน (Paper pencil test) หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้การเขียน ตอบ สามารถตั้งคำถามให้เขียนตอบจำนวนมากๆ หรือสิ่งซึ่งเพียงใดก็ได้

2.3 แบบทดสอบปากเปล่า (Oral test) หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้การพูดได้ตอบแทน การเขียน

2.4 แบบทดสอบอัตนัย (Subjective test) หมายถึง แบบทดสอบที่มีเฉพาะคำถาม นักเรียนต้องคิดคำตอบเองโดยการเขียนอย่างเสรี ลักษณะคำตอบจะมีคงที่แน่นอน

2.5 แบบทดสอบปรนัย (Objective test) หมายถึง แบบทดสอบที่มีทั้งคำถามและ คำตอบเฉพาะคงที่แน่นอน นักเรียนเลือกคำตอบที่คิดว่าถูกโดยทำเครื่องหมายอย่างใดอย่างหนึ่งที่ ข้อสอบที่กำหนดไว้

7. การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

ความหมายของแฟ้มสะสมผลงาน

ส.วาสนา ประवालพฤษ (2539: 42) กล่าวว่า การวัดผลและการประเมินผล โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน เป็นการเก็บสะสมข้อสนเทศทั้งหมดของนักเรียนไว้ทำให้มองเห็นภาพของ ผู้เรียนแต่ละคนอย่างชัดเจน นับเป็นแฟ้มอนุกรมประสงค์ที่ใช้ได้ทั้งประเมินผลการเรียนของผู้เรียนใน ลักษณะต่างๆได้ไม่จำเป็นจะเป็นการวินิจฉัยข้อบกพร่อง การประเมินความก้าวหน้า การหาจุดเด่นของ ผู้เรียนเพื่อคัดเลือกผู้เรียนในโอกาสต่างๆ และยังใช้ประเมินการสอนครู การตรวจสอบกิจกรรมการเรียน การสอนเป็นการใช้การประเมินให้สอดคล้องกับการเรียนการสอน

ไพศาล หวังพานิช (2546 : 27) ได้กล่าวถึง การวัดการประเมินผลภาคปฏิบัติไว้ว่าเป็น วิธีการหนึ่งในการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อตรวจสอบความสามารถด้าน ทักษะ และความชำนาญในการปฏิบัติงานจริง ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนศักยภาพในการประยุกต์ความรู้สู่การ ปฏิบัติ การวัดและการประเมินผลคุณลักษณะดังกล่าวซึ่งเป็นพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย มีความสำคัญ อย่างยิ่งสำหรับรายวิชาที่เน้นการปฏิบัติซึ่งจัดกิจกรรมการสอนโดยการฝึกปฏิบัติจริง ทำการทดลองฝึก สร้างหรือผลิตชิ้นงาน

คุณลักษณะของการวัดผลงานภาคปฏิบัติที่ดี มีดังนี้

ทั้งสองสิ่ง

1. ต้องกำหนดจุดประสงค์ของการวัดทักษะให้ชัดเจนซึ่งอาจวัดที่กระบวนการ หรือผลงาน

2. เนื้อหาสาระของงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติมีลักษณะสอดคล้องกับสภาพจริง (Authentic)
3. คุณภาพของสิ่งที่จะสังเกตในครั้งหนึ่งๆ มีจำนวนเพียงพอ และสามารถสังเกตได้โดยตรง
4. กำหนดเงื่อนไขในการวัดได้ชัดเจน
5. ในการวัดโดยใช้สิ่งเร้าที่จัดขึ้น (Structured Stimulus) จัดทำคำชี้แจงอย่างกระชับ ชัดเจน สมบูรณ์

6. ผู้เชี่ยวชาญทุกคนหรือเกือบทุกคนเห็นว่าเนื้อหาสาระทั้งหมดที่วัดด้วยแบบตรวจสอบรายการ (Checklist Scale) หรือมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตรงกับคุณลักษณะของทักษะที่สังเกต

7. การประเมินใช้แบบตรวจสอบรายการหรือมาตราส่วนประมาณค่าได้สอดคล้องกัน และแต่ละคนมีความคงเส้นคงวาในการให้คะแนน

ประเภทของการวัดผลงานภาคปฏิบัติ สามารถแบ่งประเภทออกได้หลายลักษณะขึ้นอยู่กับว่าการแบ่งจะใช้เกณฑ์อะไร มีดังนี้

1. แบ่งตามด้านที่ต้องการวัด แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

- 1.1 กรวัดกระบวนการ (Process) เป็นการวัดที่พิจารณาเฉพาะวิธีทำวิธีปฏิบัติในการทำงานหรือทำกิจกรรมให้สำเร็จ เช่น พิจารณาริธีที่ผู้เรียนทำการทดลองในห้องปฏิบัติการในวิชาวิทยาศาสตร์ การใช้เครื่องมือช่างในการทำเฟอร์นิเจอร์ การกล่าวสุนทรพจน์

- 1.2 การวัดผลงาน (Product) เป็นการวัดที่พิจารณาเฉพาะผลงานหรือผลผลิตซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานหรือกิจกรรม เช่น เฟอร์นิเจอร์ที่นักเรียนผลิตออกมา ภาพวาดของนักเรียน ดอกไม้ประดิษฐ์จากฝีมือนักเรียน ฯลฯ ในบางครั้งจะประเมินทั้ง กระบวนการ และผลผลิต แต่บางครั้งการประเมินเฉพาะด้านในด้านหนึ่ง เช่น ในการวาดภาพมักประเมินเฉพาะผลงานอย่างเดียว

2. แบ่งตามลักษณะสถานการณ์ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

- 2.1 ใช้สถานการณ์จริง (Real setting) การวัดผลงานภาคปฏิบัติโดยใช้สถานการณ์จริง

- 2.2 สถานการณ์จำลอง (Simulated setting) การวัดผลงานภาคปฏิบัติในบางเรื่องต้องใช้สถานการณ์จำลอง เพราะถ้าใช้สถานการณ์จริงจะสิ้นเปลืองมาก มีอันตราย หรือไม่สามรถกระทำได้ เช่น การฝึกนักบินใหม่

3. แบ่งตามการเกิดสิ่งเร้า แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

- 3.1 ใช้สิ่งเร้าที่เป็นธรรมชาติ (Natural stimulus) เป็นการวัดผลงานภาคปฏิบัติที่เป็นไปตามธรรมชาติ ผู้วัดไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยว เช่น ทักษะทางสังคมของผู้เรียนที่ผู้วัดทำการสังเกตในสภาพที่

เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ได้กำหนดให้ปฏิบัตินิยมใช้วัดคุณลักษณะของบุคลิกภาพ นิสัยรักการทำงาน ความเต็มใจในการปฏิบัติตามกระบวนการที่กำหนดให้ปฏิบัติ เช่น ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัย เป็นต้น

3.2 ใช้สิ่งเร้าที่จัดขึ้น (Structural stimulus) เป็นการวัดโดยจัดสิ่งเร้าที่สามารถแสดงพฤติกรรมให้เห็นพฤติกรรมที่ต้องการประเมินได้หรือปรากฏให้เห็นเด่นชัด เช่น การให้นักเรียนเตรียมกล่าวสุนทรพจน์ การให้ทดลองในห้องปฏิบัติ การอ่านออกเสียง การเล่นเกมดนตรี วิธีนี้จะลดเวลาการสังเกตลง เพราะไม่ต้องรอให้เกิดขึ้นธรรมชาติ

ขั้นตอนการสร้างแบบวัดผลงานภาคปฏิบัติ มีดังนี้

1.1 วิเคราะห์งานหรือเลือกงานที่เป็นตัวแทน โดยวิเคราะห์จุดมุ่งหมายที่ระบุไว้ในหลักสูตร (ถ้ามี) และรายละเอียดของงานที่มุ่งให้ผู้เรียนฝึก เพื่อค้นหาทักษะและความสามารถที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมนั้น และเนื่องจากการวัดผลงานปฏิบัติต้องใช้การสังเกต ดังนั้น ทักษะที่มุ่งวัดควรเป็นสิ่งที่มองเห็นได้ในขณะสอบวัด และควรเป็นทักษะที่ยากๆ มากกว่าทักษะที่ปฏิบัติเป็นกิจวัตร

1.2 กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่จะวัด โดยทั่วไปจะประกอบด้วยขั้นเตรียมงาน ขั้นปฏิบัติงาน ผลงาน และเวลา

1.3 เขียนข้อรายการ จะระบุรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน เช่น ขั้นเตรียมงานใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง ขั้นปฏิบัติงานทำอะไรบ้าง

1.4 ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลทำให้การปฏิบัติงานนั้นมีคุณภาพแตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้เข้าสอบทุกคน เช่น จากตัวอย่างแบบวัดผลงานภาคปฏิบัติเรื่อง การดองไข่เค็ม ตัวแปรต่างๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพของงาน ได้แก่ ชนิดของไข่ (ไข่เป็ด ไข่ไก่ ไข่นกกระทา) ความสดของไข่ (ไข่เก่า ไข่ใหม่) ชนิดของเกลือ (เกลือสินเธาว์ เกลือทะเล เกลือไอโอดีน) เป็นต้น

จัดรูปแบบเครื่องมือ คือ เลือกลักษณะของแบบวัดว่า แต่ละตอนจะมีลักษณะอย่างไร เช่น เรื่องการดองไข่เค็ม อาจมีลักษณะ ดังนี้

การเตรียม	ใช้แบบตรวจสอบรายการ
การปฏิบัติงาน	ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า
เวลา	ใช้แบบบันทึกเวลาที่ใช้
ผลงาน	ใช้แบบตรวจสอบรายการ

2. กำหนดคะแนนและน้ำหนัก อาจทำได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ

2.1 กำหนดคะแนนสำหรับแต่ละส่วน เช่น ในเรื่องการดองไข่เค็ม

การเตรียมงาน	20 คะแนน
การปฏิบัติงาน	40 คะแนน
เวลา	10 คะแนน

ผลงาน	30 คะแนน
รวม	100 คะแนน

2.2 กำหนดน้ำหนักสำหรับแต่ละข้อรายการ โดยให้น้ำหนักของทุกๆ ข้อในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งๆ รวมกันเท่ากับสัดส่วนคะแนนในข้อ 2.1 ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความยากของงานและความสำคัญของกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ เช่น ในเรื่องการดองไข่เค็ม ขั้นตอน การเตรียมงานแบ่งเป็น 7 รายการ กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็นรายละเอียด 3 คะแนน ใน 6 รายการแรก และเป็น 2 คะแนน ในรายการที่ 7 รวมทั้งหมดเป็น 20 คะแนน

3. กำหนดเกณฑ์การตัดสิน ต้องกำหนดเกณฑ์การตรวจสอบพฤติกรรมในการปฏิบัติหรือคุณภาพของงานในลักษณะที่มองเห็นได้วัดได้ โดยเฉพาะเกณฑ์การผ่าน ผลงานภาคปฏิบัติในเรื่องนั้น ส่วนเกณฑ์การผ่านในแต่ละขั้นตอน อาจจะมีด้วยความเหมาะสม

4. จัดรูปแบบเครื่องมือ คือ เรียบเรียงข้อรายการต่างๆ ตามขั้นตอน กำหนดเกณฑ์กำหนดคะแนนและ/หรือน้ำหนักเข้าหมวดหมู่ จัดรูปแบบให้สะดวกในการใช้ พร้อมทั้งกำหนดคะแนนเกณฑ์ในการผ่านในเรื่องนั้นๆ ดังตัวอย่าง

ข้อดีของการวัดผลงานภาคปฏิบัติ

1. สามารถวัดทักษะที่ไม่อาจวัดได้ด้วยเครื่องมืออย่างอื่น เช่น แบบทดสอบ
2. ทักษะที่วัดทางอ้อมด้วยแบบทดสอบ เช่น การวัดความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์แล้วไปสรุปครอบคลุมว่า ผู้มีความรู้มากจะสามารถ นำไปใช้ในการพูด การเขียนได้มาก ซึ่งการสรุปดังกล่าวมีโอกาสผิดพลาดได้ อันที่จริงทักษะดังกล่าวสามารถวัดได้โดยตรงด้วย การวัดผลงานภาคปฏิบัติ การวัดผลงานภาคปฏิบัติที่สอดคล้องกับสภาพจริง (Authentic) จะช่วยให้เกิดความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent validity)

ข้อจำกัดของการวัดผลงานภาคปฏิบัติ

1. ใช้เวลาในการสอบวัดมาก การสอบแบบเขียนตอบสามารถดำเนินการได้พร้อมกันทั้งชั้น แต่การสอบภาคปฏิบัติที่มุ่งพิจารณากระบวนการไม่สามารถดำเนินการนั้นได้ โดยปกติจะสอบวัดทีละคนหรือเป็นกลุ่มเล็กๆ 2-3 คน จึงต้องใช้เวลามากกว่าจะครบทั้งชั้น ทำให้มีปัญหาด้านค่าใช้จ่าย
2. การให้คะแนนการวัดผลงานภาคปฏิบัติจะเหมือนกับการตรวจสอบข้อสอบแบบอัตนัย ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ตรวจหรือผู้ประเมินอาจมีความลำเอียง ขาดความคงเส้นคงวา
3. นักเรียนมักปฏิบัติงานต่างๆ ได้ไม่เท่ากัน บางครั้งอาจพบเรื่องที่ปฏิบัติในสิ่งที่ทำได้ไม่ดีนัก โดยที่มีอีกหลายสิ่งปฏิบัติได้ดี แต่ไม่ได้วัดในเรื่องนั้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540: 16) ได้กล่าวว่า Portfolio assessment เป็นการสะสมงานอย่างมีจุดประสงค์ แสดงให้เห็นความพยายาม ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายๆ เรื่อง การสะสมงานนั้นผู้เรียนมีส่วนในการเลือกเนื้อหา

เกณฑ์การเลือก เกณฑ์การตัดสิน หรือคุณสมบัติหลักฐานการสะท้อน โดยผู้เรียนต้องเป็นผู้ร่วมประเมิน ไม่ใช่ถูกประเมินฝ่ายเดียว ต้องมีการจัดประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนไปสู่ความเป็นผู้มีความคิดอิสระ และเป็นผู้เรียนที่นำตนเองได้

3.3 การจัดกิจกรรมโดยใช้เพลงและดนตรีประกอบ

3.3.1. ความสำคัญของเพลงและดนตรี

พันธ์ศรี สิทธิชัย.(2529 :27–28) ได้กล่าวถึงโลกของดนตรีไว้ว่า “โลกของดนตรีเป็นโลกที่บริสุทธิ์ เต็มไปด้วยความฝัน ขณะที่เราอยู่กับดนตรีเราจะรู้สึกเหมือนหลุดออกไปจากโลกอันสับสนวุ่นวาย ทั้งปวง...”

นอกจากดนตรีจะเป็นสิ่งบริสุทธิ์ สุขและสงบทางใจแล้ว ดนตรียังเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้มนุษย์เกิดสุนทรีภาพทางอารมณ์ ทำให้จิตใจเราเบิกบาน เป็นเครื่องช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดทางสมอง ความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าจากการงานและการเรียน ทำให้มนุษย์มีความสุขมากขึ้นในการดำเนินชีวิต ความสำคัญของดนตรีนี้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปทุกชาติ ทุกภาษา และทุกวงการ

คำกล่าวอันเป็นอมตะของ Henry Wadsworth Longfellow จินตกวีเอกของโลกกล่าวถึงดนตรีว่า “Music is a Universal Language of Mankind” นั้นมีผู้หยิบยกมากล่าวอ้างอยู่เสมอ ดังที่ปรากฏในบทความของ ไพรัช (อรอนงค์ อินทรวิจิตร. 2534 : 25; อ้างอิงจาก Price. : n.d.) กล่าวถึงความสำคัญของดนตรีว่า สามารถใช้ภาษาดนตรีเป็นสื่อให้มนุษย์เข้าใจกันได้โดยไม่ต้องใช้ภาษาพูด ซึ่งสอดคล้องกับอรอนงค์ อินทรวิจิตร (2534 : 20) ได้กล่าวว่า “ดนตรีเป็นภาษาหนึ่ง เพราะว่าเป็นเครื่องมือ (Tools) วัสดุความคิด (Idea) ความนึกฝัน (Imagination) และความรู้สึก (Emotion) ซึ่งออกมาในรูปแบบของ “เสียง” เพื่อให้ตนเอง ให้ผู้อื่น ได้ชื่นชม ได้เข้าใจ.” และ พันธ์ศรี สิทธิชัย (2529 : 23) ได้กล่าวว่า “ดนตรี เป็นสื่ออย่างหนึ่งในการแสดงออกถึงความต้องการความคิดประเภทต่างๆ ความเข้าใจ ความรู้สึก และจินตนาการของตน นอกจากนั้นยังเป็นตัวเร้าให้เกิดความรู้สึกและอารมณ์ต่างๆ”

3.3.2. ประโยชน์และอิทธิพลของดนตรี

“อันดนตรีมีคุณค่าทุกอย่าง ย่อมใช้ได้ดังจินดาคำบุรินทร์” ข้อความจากหนังสือ พระอภัยมณีซึ่งเรารู้จักกันดี เป็นความจริงจากสิ่งที่เราได้ยิน ได้พบเห็นในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการสนับสนุน จากการศึกษาค้นคว้าถึงอิทธิพลของดนตรีในด้านต่างๆ มากมาย เช่น ทางการแพทย์ การอุตสาหกรรม นอกเหนือไปจากการค้า การบันเทิง การกีฬา ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้ว เนื่องจากว่า ในชีวิตประจำวันของคนเรานั้น ดนตรีหรือเพลงเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์อยู่ตลอดเวลา เพราะเสียงเพลงช่วยให้อดทนต่อความยากลำบากในแต่ละวันได้ดี เมื่อมนุษย์ตระหนักว่าดนตรีมีผลต่อ

อารมณ์ของคนเรา ก็น่าที่จะนำมาใช้ในการบำบัดสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจได้บ้าง (อรอนงค์ อินทรจิตร. 2534 : 10)

ทอมคินส์ และเบิร์ด (พันธ์ศรี ลิทธิชัย.2529 : 10;อ้างอิงจาก Tomkins and Bird.1973:78) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อพืชว่าเมื่อเปิดเทปเพลง De Fallcis Nights in the Garden of Spain พืชจะสะเทือนไหวเล็กน้อย ตามจังหวะของดนตรี ซึ่งตรงกับหลักฐานของ Mrs. Rattalack ซึ่งปลูกพืชไว้ที่ Temple Buell College ในเดนเวอร์ โคโลราโด รายงานว่า พืชสามารถตอบสนองอย่างดีต่อดนตรีซีตาร์ (เครื่องดนตรีของอินเดีย) ในเพลงแบบคลาสสิกของ Bach และ Ravi Shankar แต่เมื่อพืชของนางได้ยินเพลงร็อก อันร่าร้อนมันจะห่อตัว เบี่ยงลำต้นจากเสียง และเน่าตายในเวลาเพียง 2 – 3 สัปดาห์เท่านั้น

กล่าวโดยสรุปแล้ว จะเห็นได้ว่า ดนตรีนั้นมีประโยชน์มีอิทธิพลต่อวงการต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นทางด้านบันเทิง ด้านโฆษณา ซึ่งเราพบเห็นได้ในชีวิตประจำวันแล้ว ทางวงการแพทย์ทางการอุตสาหกรรมทางการศึกษา ต่างก็ตื่นตัวเล็งเห็นความสำคัญของดนตรี และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กันอย่างแพร่หลาย

3.3.3. การนำเพลงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แบลคเบิร์นและไวท์ (Blackburn and White. 1983 : 162) ได้ศึกษาถึงผู้นำดนตรีมาใช้ในการสอนครั้งแรก และเป็นที่ยอมรับกัน คือ ไพธากอรัส นักคณิตศาสตร์ชาวกรีก ซึ่งได้นำดนตรีมาใช้ในการศึกษาคณิตศาสตร์ โดยนำตัวโน้ตต่างๆ ทำนองไพเราะมาใช้กับเด็กระดับประถม ไพธากอรัสใช้สร้างความสนใจให้เด็กเกิดความสนุกสนานโดยใช้ทักษะทางคณิตศาสตร์ และการเรียนรู้ทางอนุมาน เครื่องดนตรีที่ใช้คือ กีตาร์ และหลอดกระดาษ จากการทดลองสอนนี้ทำให้เด็กเกิดความสนุกสนาน ชาบซึ่งและเกิดมีความรู้สึกร่วมกันทั้งเข้าใจถึงความเกี่ยวพันด้านความคิดทางคณิตศาสตร์กับสิ่งต่างๆในชีวิตจริงได้ดีขึ้น

เพลงมีอิทธิพลต่อชีวิตเป็นอย่างยิ่ง ทุกวงการจึงอาศัยเพลงเป็นสื่อกลาง เพื่อนำทางไปสู่เป้าหมาย เพลงจึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อชีวิตและสังคม เราสามารถนำเพลงมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้ทุกสาขาวิชา ฉะนั้นเพลงจึงเป็นสื่อแรกที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจ แต่การที่เราจะสนใจในสิ่งใดเราต้องมีความชอบ หรือมีสิ่งมากระตุ้นให้เกิดความสนใจ (พันธ์ศรี ลิทธิชัย. 2529 : 20)

เหตุที่มนุษย์ชอบดนตรีก็เพราะมีผู้แนะนำเพลง และกระตุ้นให้เราสนใจว่าเพลงนั้นๆ ดีและไพเราะอย่างไร ดังนั้นเมื่อเราเกิดความสนใจสิ่งใดก็ควรนำสิ่งนั้นเป็นสื่อเพื่อนำทางไปสู่เป้าหมาย นั้น เพราะว่าโดยธรรมชาติเด็กชอบเพลงอยู่แล้ว ถ้าครูสามารถจัดหาเพลงและการเล่นประกอบมาให้เด็กได้ร้อง ได้เล่น เด็กจะเกิดความสนุกสนาน เกิดความซาบซึ้งในความไพเราะของดนตรี เกิดทัศนคติที่ดีต่อเนื้อหาที่บรรจุไว้ในบทเพลง (พันธ์ศรี ลิทธิชัย. 2529 : 21)

3.3.4. กิจกรรมการสอนเพลงภาษาอาหรับ

การสอนภาษาอาหรับในประเทศไทยถือว่าการสอนภาษาต่างประเทศ เพราะเรามีภาษาของเราเป็นภาษาแม่ เป็นการยากที่จะให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกภาษาได้ตามต้องการ ใน 1 สัปดาห์ นักเรียนมีโอกาสคุ้นเคยคลุกคลีกับภาษาเพียง 1 ชั่วโมงเท่านั้น ซึ่งนับว่าน้อยมากสำหรับวิชาทักษะ วิธีการสอนที่ใช้กันหลายหลากวิธี ไม่มีใครสามารถตอบได้ว่าการสอนแบบใดได้ผลดีกว่าใคร ทุกวิธีต่างก็จะมีจุดที่จะให้ผู้เรียนสัมผัสกับการเรียนทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน แต่จะไม่ได้ฟังเสียงเจ้าของภาษาโดยตรง นอกจากฟังจากโทรทัศน์ วิทยุ เทป ซึ่งบางครั้งก็ยากเกินกว่านักเรียนจะเข้าใจ การใช้เพลงจะเป็นสื่อที่ทำให้นักเรียนเข้าใจใกล้ชิดกับภาษามากขึ้น

เพลงเป็นสื่อการสอนที่จัดว่าสำคัญอีกประการหนึ่งในวิชาภาษาอาหรับ นอกเหนือจากสื่อการสอนอื่นๆ เราสามารถใช้เพลงประกอบการสอนและเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยครูจะต้องเป็นผู้เลือกเพลงให้เหมาะสมกับวัยและความรู้ของนักเรียน การสอนเพลงนอกจากจะทำให้นักเรียนมีโอกาสได้ฟังเสียงของเจ้าของภาษาจริงแล้ว ยังทำให้นักเรียนได้เปลี่ยนบรรยากาศคลายความเครียดจากเนื้อหาวิชา นักเรียนจะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน นักเรียนจะได้ฝึกการออกเสียงตามเสียงที่ถูกต้อง เกิดความกล้าที่จะออกเสียงโดยไม่ประหม่าอาย เพลงที่เลือกใช้สอนเป็นเพลงที่ครูผู้สอนแต่งขึ้นมาใช้สอนเองซึ่งมีทำนองที่นักเรียน ได้ยินคุ้นเคยมาแล้ว และเนื้อหาที่เข้าใจง่ายในกรณีที่จะเลือกเพลงสำหรับเด็กนักเรียนนั้น ควรคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้

1. เข้าใจง่าย เนื้อร้องไม่สลับซับซ้อน หรือเปรียบเทียบ
2. เลือกนักร้องที่เสียง Pronunciation ชัดเจน เสียงใส ฟังง่าย
3. เข้ากับเนื้อหาของภาษาที่นักเรียน กำลังเรียน
4. เป็นเพลงที่เข้ากับฤดูกาล เช่น การตกทาย แนะนำ ขอบคุณ ลา
5. การเตรียมตัวของครูผู้สอน

5.1 ผู้สอนแม้จะร้องไม่ได้ แต่ก็ต้องศึกษาเพลงและสาระในนั้นมาเป็นอย่างดี

5.2 เตรียมเครื่องเล่น Cassette ไว้ล่วงหน้า

5.3 มีเทคนิคในการสอนที่จะทำให้ให้นักเรียนเข้าใจ และร้องตามเนื้อเพลงได้ เช่น เล่าให้ฟังทีละตอน แนะนำคำศัพท์ก่อน

5.4 หากกิจกรรมที่มาประกอบให้เพลงนั้นๆ น่าสนใจยิ่งขึ้น เช่น อาจมีภาพ รูปแบบในขณะที่สอน เช่น ทำท่าประกอบ กิจกรรมเข้าจังหวะ

3.3.5 เพลงที่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2

นักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 คือนักเรียนที่อยู่ในวัยก่อนวัยรุ่นนั่นเอง เป็นวัยที่กำลังตื่นตัว เป็นวัยที่แสวงหาความแปลกใหม่ให้กับชีวิตของตนเอง ต้องการความคึกคักสนุกสนาน เช่น ในการฟังดนตรี วัยรุ่นจะชอบเพลงประเภทที่มีจังหวะกลองกระแทกกระทั้นเร้าใจ ทั้งนี้เพราะเสียงกลองคือ การ

จำลองจังหวะเดินของหัวใจนั่นเอง การได้ฟังเสียงเดินของหัวใจย่อมทำให้คลายความเหงาเกิดความสุขสนทนารำเริงอยากเดินตามไปด้วย

ส่วนในการร้องเพลงนั้น ถ้าเป็นเพลงง่ายๆ เช่น เพลงเด็กซึ่งส่วนมากมักจะมาจากโคลงเด็ก (Nursery rhyme) แล้ววัยรุ่นจะสนใจไม่นานนัก จึงควรมี “ลูกเล่น” ในการร้อง เช่น มีกิจกรรม มีท่าทางเพิ่มขึ้น มีการตบมือ กระตืบเท้าหรือเดินตามจังหวะ ตามทำนองเพลงนั้นๆ

เพลงเด็กบางเพลงจะเป็นเพลงรวardt ได้ คือ สามารถแบ่งกลุ่มตั้งแต่ 2 – 4 กลุ่ม ร้องไล่กัน หรือร้องโต้ตอบ ร้องรับกัน เป็นกลุ่ม เนื่องจากเพลงรวardt จะมีลักษณะโดยเฉพาะคือ ตัวโน้ตที่จัดไว้ของแต่ละตอนจะกลายเป็นเสียงประสานกันอย่างไพเราะ เมื่อนำมาร้องอย่างถูกต้องตามจังหวะและระดับเสียง

การใช้คำพูด ที่มีข้อความซ้ำๆ กันเป็นจังหวะสอดประสานในเพลงที่ร้องอย่างมีศิลปะที่เรียกว่า ชานท์ (Chant) นั้น ย่อมทำให้การร้องเพลงสนุกไปอีกแบบหนึ่ง

ตัวอย่างของเพลงง่ายๆ ที่เรามักจะมองข้าม อาจะนำมาให้วัยรุ่นร้องใหม่โดยการเพิ่มเทคนิคการร้องให้ตื่นตื้นยิ่งขึ้น เช่น เพลง Are you sleeping? หากเป็นเด็กเล็กๆ ก็อาจร้องทำนองอย่างเดียว สำหรับวัยรุ่นเพลงนี้สามารถนำมาร้องรวardt โดยแบ่งกลุ่มได้ 2 หรือ 4 กลุ่ม ได้ หรือให้กลุ่มที่หนึ่งร้องทำนองในขณะที่กลุ่มที่ 2 , 3 , 4 ร้องเสียงสั้นของกระดิ่ง โดยมีตัวโน้ตของแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน แต่จังหวะต้องสอดประสานกับวรรคแรก หรือถ้ากลุ่มแรกร้องทำนอง อีกกลุ่มหนึ่งจะร้อง ชานท์ เป็นจังหวะสอดคล้องกับทำนองว่า Wake up, John! ซ้ำๆ กันก็ได้

เมื่อวัยรุ่นอยู่ในระยะสนใจเพศตรงข้าม จะเพิ่มความสนใจในเพลงที่มีท่วงทำนองอ่อนหวาน เนื้อร้องชวนฝัน ซาบซึ้งมากขึ้น ส่วนการแสดงท่าทางประกอบเพลงจะลดความสนใจลง

จะเห็นได้ว่ารูปแบบต่างๆ ที่สอดแทรกในการร้องเพลง ย่อมทำให้เพลงที่ร้องมีชีวิตชีวายิ่งขึ้น เหมาะสมกับวัยที่กำลังตื่นตัวของวัยรุ่นเป็นอย่างยิ่ง

แต่ถึงอย่างไรก็ตาม การร้องเพลงก็เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่วัยรุ่นชอบ ดัง ชูลเลอร์ (Schuller. 1968 : 68) กล่าวยืนยันว่า “วัยรุ่นต่างก็ชอบร้องเพลงด้วยกันทั้งนั้น” และเพลงที่ร้องนั้น ซีอี (Sheehy. 1959 : 57) กล่าวถึงเพลงว่า “เพลงรวardt เป็นประสบการณ์ทางดนตรีโดยปกติของวัยรุ่นและผู้ใหญ่” ซึ่งแสดงว่าเพลงรวardt นั้นมีความเหมาะสมสำหรับเด็กวัยรุ่น ฉะนั้นการนำสิ่งที่ผู้เรียนชอบและเหมาะสมกับวัยมาเป็นสิ่งจูงใจในการเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งที่ควรทำอย่างยิ่ง

สุชาติ ตันธนะเดชา (2516 : 64) ได้วิเคราะห์แบบทดสอบวัดความถนัดทางดนตรีของ ซีฮอร์ เพื่อใช้กับเด็กไทย โดยได้ทดสอบกับนักเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีปกติวิสัยความถนัดทางดนตรีโดยทั่วไปสูงกว่ากลุ่มมาตรฐาน แต่นักเรียนระดับมัธยมศึกษากลับมีปกติวิสัยทางดนตรี โดยทั่วไปต่ำกว่ากลุ่มมาตรฐาน นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีปกติวิสัยสูงกว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แสดงว่านักเรียนระดับ

มัธยมศึกษา มีพัฒนาการด้านความถนัดทางดนตรีน้อยมาก ผู้วิจัยได้ให้ความเห็นว่า อาจเป็นเพราะว่า ส่วนใหญ่พอเรียนสูงขึ้นไปผู้ปกครองมักต้องการให้เข้มักเข้มนกับวิชาการด้านอื่น จนไม่มีเวลาหันมาสนใจกับวิชาดนตรีอย่างจริงจัง นักเรียนไม่ได้รับการส่งเสริม ขาดโอกาสและประสบการณ์ทางดนตรี ความถนัดทางดนตรีจึงพัฒนาการไปได้น้อย

ความสามารถทางดนตรีของนักเรียนระดับประถมต้นนั้นมียืนยันไว้ในบทความเรื่อง Relationship and Value of Music to the Teaching of English ของ ไพรัช (Price. : n.d.) ตอนหนึ่ง ความว่า เด็กไทยมีการตอบสนองทางดนตรีได้รวดเร็วมาก ทั้งทางด้านจังหวะท่วงทำนองเพลง เสียงหนักเบาและการใช้ถ้อยคำในเพลง นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้ให้ข้อสังเกตและคำแนะนำส่วนตัวไว้ว่า “เด็กไทย โดยเฉพาะเด็กผู้หญิง เป็นเด็กเก๋ๆ และซื่อๆ แต่มีสมรรถภาพพิเศษทางการร้องเพลง จับจังหวะเสียง ได้รวดเร็วและชอบการพูด การเขียนที่สร้างสรรค์เมื่อมีโอกาส ฉะนั้นจึงควรสนับสนุนโดยใช้สิ่งเร้าที่ ตื่นเต้น ในรูปแบบต่างๆ...”

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่า นักเรียนในระดับประถมศึกษา มีความสามารถทางดนตรีที่ดี แต่นักเรียนในระดับมัธยมกลับมีการพัฒนาการทางดนตรีไปได้น้อย ทั้งๆ ที่นักเรียนในระดับนี้ชอบร้องเพลง และมีเพลงที่เหมาะสมสำหรับวัยของเขาอยู่ด้วย ฉะนั้นการนำเพลงมาเป็นแรงจูงใจในการเรียนการสอนควบคู่ไปกับวิชาการด้านต่างๆ จึงเป็นสิ่งที่ควรตระหนักและค้นคว้าวิจัย ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

4. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร

4.1 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2540:75) ได้กล่าวถึงเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารทำได้หลายวิธีทั้งโดยการทดสอบ และไม่มีการทดสอบ การวัดประเมินผลโดยไม่มีการทดสอบอาจทำได้โดย การสังเกตความสนใจ การสัมภาษณ์ การสอบถาม การตรวจผลงาน การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การเยี่ยมบ้าน การศึกษารายกรณี การใช้แบบทดสอบเน้นการปฏิบัติจริง ความเอาใจใส่ ในแบบฝึกหัด การซักถามในเนื้อหา ตลอดจนความร่วมมือในการทำกิจกรรม ส่วนการจัดและประเมินผล โดยการทดสอบมักใช้แบบทดสอบที่ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำ ซึ่งแบบทดสอบนี้จะมีความยากง่าย เหมาะสมกับนักเรียน และสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร

พิตรวัลย์ โกวิทวที (2538 : 34 – 35) ได้เสนอเทคนิคในการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับแนวการสอนเพื่อการสื่อสารว่า ในการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการสื่อสารนั้น ควรจะตอบคำถามต่อไปนี้

1. ผู้สอนต้องการวัดพฤติกรรมการแสดงออกอะไรบ้าง
2. ผู้เรียนควรจะมี ความคล่องในการใช้ภาษาระดับใด

3. ทักษะอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับการแสดงพฤติกรรมเหล่านี้ และควรจะวัดแต่ละทักษะแยกกันหรือไม่

4. ขอบเขตของเนื้อหาชนิดใดที่จะชี้เฉพาะ ซึ่งจะส่งผลสะท้อนไปถึง รูปแบบการเรียนการสอน รวมทั้งแบบเรียนที่เหมาะสม

5. คำถามชนิดใดที่ควรใช้ ซึ่งจะมีทั้งความเที่ยงและความตรง

การศึกษาหาความรู้ของนักเรียน การสอนของครูหรือแม้กระทั่งการทำงานต่างๆ ของบุคคลทั่วไป จะต้องอาศัยความรักความชอบในสิ่งที่ทำ หรือที่เรียกว่า เจตคติที่ดี เจตคติมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง การมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ นักเรียนเรียนรู้อวิชานั้นๆ ได้ดี และเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีต่อการเรียน

4.2 เจตคติต่อการเรียน

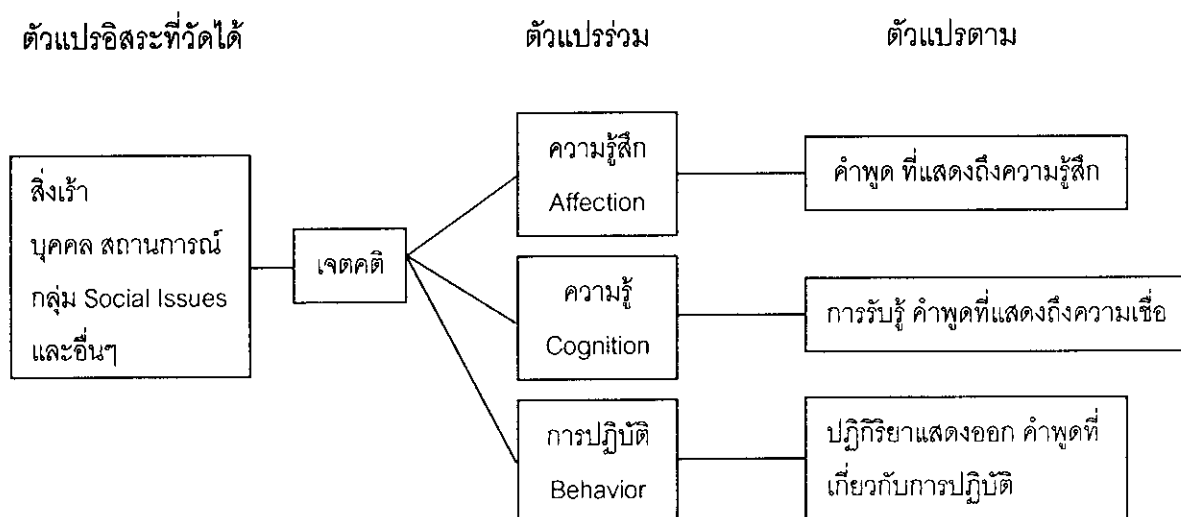
1. ความหมายของเจตคติ (Attitudes) เป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น บุคคล สิ่งของการกระทำสถานการณ์และอื่นๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกบ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

เจตคติ เป็นนามธรรม และเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการแสดงออกมาด้านการปฏิบัติ แต่เจตคติไม่ใช่แรงจูงใจ (Motive) และแรงขับ (Drive) หากแต่เป็นสภาพแห่งความพร้อมที่จะได้ตอบ (State of Readiness) และแสดงให้เห็นถึงแนวทางของการสนองตอบของบุคคลต่อสิ่งเร้า ความหมายของเจตคตินั้น

เนื่องจากมีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติกันมากในประเทศสหรัฐอเมริกา จากคำจำกัดความของนักทฤษฎีที่ศึกษาเรื่อง “เจตคติ” ทั้งหลายพอจะสรุปคำจำกัดความได้เป็นรวมๆ ดังนี้ (ประสาธน์ อิศรปริดา.2523:28-30).

เจตคติ เป็นความเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมที่จะปฏิบัติเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก มีองค์ประกอบอยู่ 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component) ได้แก่ ความคิด ความรู้
2. องค์ประกอบทางด้านท่าทีความรู้สึก (Affective Component) เป็นส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งจะเป็นตัวเร้า “ความคิด”
3. องค์ประกอบทางการปฏิบัติ (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบที่มีแนวโน้มในทางปฏิบัติ

ภาพประกอบ 3 : องค์ประกอบของเจตคติ

2. ประโยชน์ของเจตคติ (The Functions of Attitudes)

2.1 ช่วยทำให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว โดยการจัดรูปหรือจัดระบบสิ่งของต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรา

2.2 ช่วยให้มี Self-esteem โดยช่วยให้บุคคลหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีหรือปกปิดความจริงบางอย่าง

2.3 ช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่สลับซับซ้อน ซึ่งมารถตอบโต้หรือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกไปนั้นส่วนมากจะทำในสิ่งที่นำความพอใจมาให้หรือเป็นบำเหน็จรางวัลจากสิ่งแวดล้อม

2.4 ช่วยให้บุคคลสามารถแสดงออกถึงค่านิยมของตนเอง ซึ่งแสดงว่าทัศนคติชักนำความพอใจมาให้บุคคลนั้น

3. เจตคติต่อวิชาเรียน

หมายถึง ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดี ชอบ พอใจในวิชาหนึ่ง เด็กจะสนใจที่จะเรียน ตั้งใจเรียน ขยันในการเรียนและทำงานในวิชานั้นเป็นพิเศษ เด็กจะมีเจตคติต่อวิชาใดนั้น ขึ้นอยู่กับความสนุกสนานในการเรียน ความเข้าใจ สนุกสนาน

ลักษณะของเจตคติต่อวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร คือ ความเพลิดเพลินความพึงพอใจ แรงจูงใจ แรงจูงใจที่ดีในการเรียนการสอนวิชาภาษาอาหรับ ที่ทำให้เป็นอิสระจากความกลัววิชาและความเบื่อหน่ายซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ดังนั้น เจตคติต่อวิชาภาษาอาหรับ จึงมีความสำคัญมากต่อการเรียนการสอน นั่นคือ ถ้านักเรียนมีเจตคติวิชาดีก็จะเป็นทำให้นักเรียน มีความสามารถในการเรียนได้ดี เข้าใจ สนใจ และตั้งใจเรียน ย่อมส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปในทางที่ดี ซึ่งถ้าเป็นไปในทางที่ตรงกันข้าม ก็จะทำให้ให้นักเรียนไม่ประสบ

ผลสำเร็จในการเรียน ฉะนั้นครูผู้สอนจึงต้องโน้มน้าวตลอดจนชักจูงให้นักเรียน เปลี่ยนเจตคติต่อวิชาเรียนให้เป็นไปในทางดี เพื่อการบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเรียน

4. หลักการวัดเจตคติ

ประกิจ รัตนสุวรรณ (2525 : 330-332) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญในการวัดเจตคติ ดังนี้

1. ต้องยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น (Basic Assumption) เกี่ยวกับการวัดเจตคติคือ

1.1 ความคิดเห็นความรู้สึก หรือเจตคติของบุคคลนั้นจะมีลักษณะคงที่ หรือคงเส้นคงวาอยู่ช่วงหนึ่ง

1.2 เจตคติของบุคคล ไม่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยตรง การวัดจะเป็นแบบวัดทางอ้อม โดยอาศัยจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกหรือประพฤติอย่างสม่ำเสมอ

2. การวัดเจตคติด้วยวิธีใดก็ตามต้องมีสิ่งประกอบ 3 อย่าง คือ ตัวบุคคลที่จะวัด สิ่งเร้า และมีการตอบสนอง

3. สิ่งเร้าที่นิยมใช้ คือ ข้อความวัดเจตคติ (Attitude Statement) ซึ่งในสิ่งเร้าทางภาษาที่ใช้อธิบายถึงคุณค่า ลักษณะของสิ่งนั้น เพื่อให้บุคคลตอบสนองออกมา เป็นระดับความรู้สึก (Attitude Continuum หรือ Scale) เช่น มาก ปานกลาง น้อย

4. การวัดเจตคติเป็นการสรุปผลการตอบสนองของบุคคล จึงจำเป็นที่การวัดนั้นๆ จะต้องครอบคลุมลักษณะต่างๆ ครบถ้วนทุกลักษณะ

5. การวัดเจตคติ จะต้องคำนึงถึงความเที่ยงตรงของการวัดเป็นพิเศษ

5. การวัดเจตคติ (รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์. 2533 : 17-29)

5.1 การสัมภาษณ์ (Interview) มี 2 ประเภท คือ

5.1.1 แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

5.1.2 แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview)

5.2 การสังเกต (Observation) มี 2 ประเภท คือ

5.2.1 การสังเกตทางตรง (Direct Observation)

5.2.2 การสังเกตทางอ้อม (Indirect Observation)

5.3 แบบสอบถาม (Questionnaire) นิยมใช้ 3 รูปแบบ คือ

5.3.1 แบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Opened Form)

5.3.2 แบบสอบถามชนิดปลายปิด (Closed Form) มีหลายรูปแบบ คือ

5.3.2.1 แบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

5.3.2.2 แบบมาตราส่วนรายการ (Rating Scale)

5.3.2.3 แบบจัดอันดับ (Ranking)

5.3.2.4 แบบเติมคำสั้นๆ (Completion)

5.3.3 แบบสอบถามชนิดรูปภาพ

5.4 ชนิดรายงานตนเอง (Self-Report)

5.4.1 เทอร์สโตน (Thurstone)

5.4.2 ลิเคอร์ต (Likert)

5.4.3 ออสกู๊ด (Osgood)

5.4.4 กัตต์แมน (Guttman)

5.5 เทคนิคจินตนาการ (Projective Technique) แบ่งตามลักษณะแบบทดสอบได้

3 แบบ คือ

5.5.1 แบบทดสอบที่มีโครงสร้างเลือนราง เช่น แบบหยดหมึกของ รอร์ชชาร์ท (Rorschach Ink-blot Test)

5.5.2 แบบที่เกี่ยวข้องกับภาษา เช่น การเติมประโยคให้สมบูรณ์

5.5.3 แบบที่ให้แสดงออก เช่น การวาดภาพ การแสดงบทบาทสมมติ

6. การวัดทางสรีระภาพ (Physiological Measurement) การแสดงบทบาทสมมติ

7. สังคมมิติ (Sociometry)

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนหลายๆ ด้าน เช่น ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ จึงจำเป็นต้องใช้การวัดหลายๆ แบบ เพื่อให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายในการเรียน การประเมินผล ต้องจัดทำเป็นระยะๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ผู้สอนควรได้ตระหนักถึงความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ฉะนั้นการทดสอบจึงไม่ควรแยกเป็นส่วนๆ หรือเป็นทักษะ ควรเป็นข้อสอบที่วัดได้ทั้งในด้านความเข้าใจและการแสดงออกทางภาษารวมๆ กันไป เช่น การสอบสัมภาษณ์ ข้อสอบแบบโคลซ (Cloze) ซึ่งเป็นการเว้นคำให้เติมอย่างมีระบบ นับว่าเป็นการทดสอบด้านการอ่าน และการเขียน หรือ การเขียนตามคำบอก เป็นการทดสอบความสามารถแบบรวมอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นการทดสอบทั้งทักษะการฟัง และทักษะการเขียนพร้อมกันไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1. งานวิจัยในประเทศ

สมศักดิ์ ชำนาญกิจ (2523:41) ได้ศึกษาการใช้เพลงประกอบการสอนในวิชาภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยการใช้เพลงในการสอน สูงกว่า การสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมพล ฐปฐา (2524 : 61) ได้ทำการทดลองการใช้เกมและเพลง ประกอบการสอนวิชาหลักภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏว่า นักเรียนที่สอนด้วยการใช้เพลงและเกมประกอบการสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โสภา ท่าเรือพลี (2526 : 36) ได้ทดลองใช้เพลงประกอบการสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยเปรียบเทียบกับคู่มือครู ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฉวีวรรณ โพธิ์ดำ (2530 : 75) ได้ศึกษาผลการสอน โดยใช้บทเพลงทำนองพื้นเมืองของไทย ประกอบการสอนกับการใช้บทเพลงทำนองเพลงไทยสากลประกอบการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชัยพฤกษ์มาลา กรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเพลงทำนองพื้นเมืองของไทยประกอบการสอน กับกลุ่มที่เรียนโดยการ ใช้บทเพลงทำนองไทยสากลประกอบการสอน เรื่องความสามัคคีมีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสรุปได้ว่า การใช้บทเพลงทั้งสองประเภทส่งผลต่อความสามารถทางการเรียนของนักเรียนในระดับที่ใกล้เคียงกัน

ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์ (2530 : 59) ได้ทดลองใช้เพลงและเกมประกอบการสอนภาษาไทยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้เพลงและเกมประกอบการสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดวงเดือน แสงชัย (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เพลงเป็นกิจกรรมเสริม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2528 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถมศึกษา) จำนวน 6 ห้อง รวมนักเรียนทั้งหมด 237 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 3 ห้อง กลุ่มทดลอง 118 คน กลุ่มควบคุม 119 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

1. แบบทดสอบถามภาษาอังกฤษเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 2 ชุด

2. แบบสอบถามเจตคติของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอน สรุปผลการวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนภาษาอังกฤษ โดยมีการใช้เพลงประกอบการสอน นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อการที่ครูใช้เพลงเป็นกิจกรรม เสริมการเรียนการสอน โดยนักเรียน 96.72% เห็นด้วยว่าควรจะมีกิจกรรมร้องเพลงในชั่วโมงภาษาอังกฤษ

สุปราณี กัลปนารถ (2533. บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ระหว่างการสอนโดยใช้บทเพลงประกอบการสอน กับการใช้บทเพลงประกอบการ

สอนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนบ้านพลายชุมพล อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเพลงประกอบการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูง

กาญจนา นุ่นพันธ์ (2537 : 59) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง "ราชาธิราช" โดยใช้เพลงไทยเป็นสื่อกับการสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปราโมทย์ ไวยกุล (2540 : 60) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในวิชาเลือก ท 051 (ภาษากับวัฒนธรรม) กลุ่มทดลองเรียนโดยใช้บทเพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบการสอน ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กองวิจัยทางการศึกษา (2542 : 12 – 38) ได้ศึกษาการรับรู้สาเหตุของความล้มเหลวและความล้มเหลวในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียน ที่ชอบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เนื่องจากการพัฒนาตน ทำให้พูดและฟังภาษาอังกฤษเก่ง ได้ความรู้ลึก รู้ภาษาต่างประเทศ ชอบภาษา เรียนรู้สนุก สาเหตุเพราะครูสอนสนุก ครูใจดีไม่ดุ ครูใช้สื่อการเรียนการสอนดี และครูให้ทำแบบฝึกหัดมาก สาเหตุเพราะมีประโยชน์ในอนาคตคือ สามารถใช้กับคนต่างชาติได้ และรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับสาเหตุที่ไม่ชอบได้ออกเหตุผลที่ไม่ชอบเนื่องจากสาเหตุโทษตนเอง คือ อ่านไม่ออก ท่องคำศัพท์ไม่ได้ เขียนไม่ได้ พูดไม่ได้ จำยาก ฟังยาก เรียนไม่รู้เรื่อง ครูพูดแล้วนักเรียนฟังไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจ ครูตำหนิ ครูลงโทษห้ามกินข้าวและครูให้การบ้านเยอะ สาเหตุโทษเนื้อหาวิชา คือ เนื้อหายาก คำศัพท์อ่านยาก ท่องยาก และเนื้อหาไม่สนุก

5.2. งานวิจัยต่างประเทศ

เมดสัน และ มิเชล (ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์. 2530 : 24 ; อ้างอิงจาก Madson and Michel. 1975 : 182 – 189) ได้ทดลองใช้ดนตรีประกอบการสอนภาษาอังกฤษ พบว่า การใช้ดนตรีประกอบการสอนภาษาอังกฤษ ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซีย์บอล์ค (ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์. 2530 : 25 ; อ้างอิงจาก Seybolk. 1977 : 261) ทดลองใช้เกมประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษกับนักเรียนที่มีปัญหาในการพูดพบว่าเพลงสามารถช่วยแก้ปัญหาการพูดให้เด็กในระดับอนุบาลและระดับประถมได้ ถึงแม้จะให้ผลไม่แตกต่างกันมากนักแต่ดนตรีและเพลงจะสามารถใช้สอนมโนทัศน์ (Concept) ทางภาษาให้แก่ผู้เรียนที่พูดช้าได้ดีและสามารถทำให้การพูดคล่องขึ้นด้วย

แฮธัน (ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์. 2530 : 25 ; อ้างอิงจาก Hahn. 1973 : 340) ที่ทดลองใช้ดนตรีสอนคำศัพท์ในภาษาเยอรมัน พบว่า ดนตรีสามารถช่วยให้นักเรียนจำคำศัพท์ได้เป็นอย่างดี

ริชาร์ด (สงศรี สาริบุตร. 2544 : 54 ; อ้างอิงมาจาก Richards. 1985 : 83 – 90) ได้นำกิจกรรมเกมไปทดลองใช้ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งของฮาวาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาอายุระหว่าง 19 – 24 ปี ซึ่งเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมกิจกรรมนั้นๆ โดยครูเป็นผู้แนะนำเท่านั้น นักศึกษาทำแบบฝึกหัดการฟัง การพูดทางภาษา จากการฟังเทปของแต่ละกลุ่ม ผลการทดลองครั้งนี้พบว่า เด็กที่มีกิจกรรมรวมในการเรียนการสอนจะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น

เกรก (สงศรี สาริบุตร. 2544 : 54 – 55 ; อ้างอิงมาจาก Craige. 1991 : 2263) แห่งมหาวิทยาลัยเซาท์เทิร์นมิสซิสซิปปี ได้ศึกษาการใช้เกมที่มีต่อทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนผิวดำระดับ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายผิวดำระดับ 3 จำนวน 112 คน คัดเลือกจากโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองนิวออร์ลีน เป็นนักเรียนอ่อน 61 คน ปานกลาง 51 คน นำเกมเข้าไปใช้ในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และศิลปะด้านภาษาในกลุ่มทดลอง ส่วนนักเรียนที่เป็นกลุ่มควบคุมสอนด้วยวิธีธรรมดา ไม่ได้ใช้เกมเข้าไปประกอบในการสอน ผลการวิจัยปรากฏว่า ถ้านำเกมมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลานานๆ ก็จะส่งผลต่อทัศนคติและคุณภาพทางการเรียนการสอนในทางบวกได้

สตีฟ (พวงพะยอม แก้วเขียว. 2543 : 85 ; อ้างอิงมาจาก Steep. 1997 : Abstract) ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างครูที่ใช้วิธีการสอนเพื่อการสื่อสาร และไม่ใช่วิธีสอนเพื่อการสื่อสารในโรงเรียนขนาดกลางที่สอนภาษาต่างประเทศจุดมุ่งหมายในการศึกษา คือ เพื่อต้องการศึกษาความแตกต่างระหว่างครูที่ใช้วิธีสอนเพื่อการสื่อสาร และครูที่ไม่ใช้วิธีสอนเพื่อการสื่อสาร โดยสำรวจจากโรงเรียนขนาดกลางที่สอนโปรแกรมภาษาต่างประเทศจำนวน 300 แห่ง ในอเมริกา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์และเอกสารสนับสนุนต่างๆ ผลพบว่า ครูที่สอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะมีความตั้งใจและเอาใจใส่ในการสอน อีกทั้งยังมีการจัดกิจกรรมและมีการใช้สื่อวัสดุที่หลากหลายมากกว่าครูที่ไม่ใช้วิธีสอนเพื่อการสื่อสาร

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เกี่ยวกับใช้เพลงและดนตรีจะเห็นว่าเพลงสร้างความสนใจให้ผู้เรียนในแทบทุกวิชาที่เรียน และสามารถใช้ได้ กับผู้เรียนทุกระดับชั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับการจัดการที่เหมาะสม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจนำเพลงมาเป็นสื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาอาหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร เพื่อประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลำดับต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมการเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนของนักเรียนชั้นปีที่ 4 โดยใช้เพลงประกอบการสอน มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลอง
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 44 คน เป็นนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม 36 คน และนับถือ ศาสนาพุทธ 8 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ใช้วิธีสอนแบบใช้เพลงประกอบ จำนวน 4 แผน

1.2 เทปเพลงประกอบการสอน 4 เพลง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ วัดการฟัง-การพูด การอ่าน-การเขียน เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2.2 แบบทดสอบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามแบบของลิเคิร์ท โดยมีข้อคำถามอยู่ในรูปข้อความและตัวเลือก 5 มาตรา

2.3 แบบบันทึกการโต้ตอบ (ผู้วิจัยปรับมาจาก แบบบันทึกการโต้ตอบของ บัลลังก์ มะเจียว (2548:168)

2.4 แบบบันทึกผลการตรวจงาน (ผู้วิจัยปรับมาจาก แบบบันทึกการตรวจงานของ บัลลังก์ มะเจียว (2548:171)

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1 การสร้างแผนการสอนโดยใช้เพลงประกอบ มีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน พุทธศักราช 2548 ในด้าน จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร อัตราเวลาเรียน แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และสื่อการเรียนการสอนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร ในระดับช่วงชั้นที่ 2

1.2 ศึกษาขอบข่ายและรายละเอียดของเนื้อหาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร ในหลักสูตร ภาษาอาหรับช่วงชั้นที่ 2 ของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร พุทธศักราช 2548

1.3 ศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร สำหรับช่วงชั้นที่ 2 โดยใช้วิธีสอนแบบใช้เพลงประกอบ ซึ่งเพลงที่ใช้ประกอบการสอนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารนี้ ใช้ เพลงที่เกี่ยวข้องกับทักษะการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน สำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร เนื้อเพลง สั้นและง่าย จังหวะและทำนองที่นักเรียนคุ้นเคย โดยศึกษาจากตำรา เอกสารจากผู้ชำนาญการสอนและ แต่งเพลงในระดับประถมศึกษา

1.4 คัดเลือกเนื้อหาที่จะนำไปสร้างแผนการสอน คือเนื้อหาเรื่องการรู้จักพยัญชนะ การ ทักทาย การถามทุกข์ สุข และการถามข้อมูลของผู้อื่น ตามหลักสูตรภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้ เริ่มเรียน พุทธศักราช 2548 ระดับช่วงชั้นที่ 2

1.5 เขียนแผนการสอน ภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนที่สอนแบบการใช้ เพลงประกอบด้วยกิจกรรมต่อไปนี้

1. กิจกรรมชั้นนำเสนอเนื้อหาใหม่ (Presentation) ประกอบด้วยการทบทวนเนื้อหาเก่า ที่สัมพันธ์กับการจัดกิจกรรม และอธิบายเพื่อให้เกิดความเข้าใจ

2 กิจกรรมขั้นฝึกปฏิบัติ(Practice) เป็นการฝึกพูดซ้ำหลายๆครั้ง อาจจะฝึกรวมกันทั้งชั้น ฝึกเป็นกลุ่ม ที่ละคู่ หรือเป็นรายบุคคล เพื่อให้จำและทำได้คล่องแคล่ว

3 กิจกรรมขั้นนำไปใช้ (Production) เป็นการกำหนดสถานการณ์ให้พูดโดยการวาด ภาพประกอบ การร้องเพลง การแสดงท่าทางประกอบ หรือทำแบบฝึกต่างๆ เป็นต้น

2. การจัดทำเทปเพลงประกอบการสอน 4 เพลง ประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 ศึกษาขอบข่ายและรายละเอียดของเนื้อหาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน ของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร พุทธศักราช 2548

2.2 ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบเพลงประกอบ คือเนื้อหาเรื่อง การรู้จักพยัญชนะ การทักทาย การถามทุกข์สุขและการสอบถามข้อมูล ตามหลักสูตรภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน พุทธศักราช 2548 ระดับช่วงชั้นที่ 2

2.3 นำเพลงที่ใช้ร้องในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ที่มีทำนองและจังหวะที่นักเรียนคุ้นเคย เช่น ทำนองเพลง ABC เพลง Happy Birthday เพลง How are you เพลง Hello Hi! ของ BBC จำนวน 4 เพลง มาดัดแปลงใส่เนื้อเพลงภาษาอาหรับโดยคัดเลือกเนื้อหาเรื่อง การรู้จักพยัญชนะ การทักทาย การถามทุกข์สุขและการสอบถามข้อมูล ตามหลักสูตรภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน พุทธศักราช 2548 ระดับช่วงชั้นที่ 2

2.4 บันทึกเทปเพลง โดยได้รับความอนุเคราะห์ จากคุณนิติกรณ์ เอี่ยมอิทธิพล ห้องอัดเสียง คุณอับดุลฮามิด เสือสมิง นักดนตรี เด็กหญิงอินอาม เอี่ยมอิทธิพล เด็กชายนัสเซอร์ ชัยมานิต เด็กหญิงจุฑามาศ สมันเลาะ เป็นนักร้องประสานเสียง ร่วมกับผู้วิจัย

การหาคุณภาพของแผนการสอนและเทปเพลงประกอบการสอนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน

1 นำแผนการสอนและเทปเพลงที่บันทึกเสียงพร้อมกับเนื้อเพลงเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ คือ อาจารย์ชัยวัฒน์ สืบสันติวรพงษ์ ผู้อำนวยการฝ่ายภาษาต่างประเทศ (อาหรับ เยอรมัน สเปน) ประจำรัฐสภา และอาจารย์พิเศษภาคภาษาอาหรับ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กรุงเทพมหานคร

อาจารย์สุนันท์ ชัยมานิต หัวหน้าหมวดภาษาต่างประเทศ โรงเรียนหนองจอกพิทยาสรรณ์มัธยม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

อาจารย์สุวินัย สมันเลาะ อาจารย์ 2 ระดับ 7 หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและทำนอง

2 นำแผนการสอนและเทปเพลงที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเสนอต่อประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

3. นำแผนการสอนและเทปเพลงที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง

3. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีขั้นตอนดังนี้

3.1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนที่ใช้การวัดประเมินควบคู่กับการเรียนการสอน และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

3.2. ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลักสูตร คู่มือครู และแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3.3. วิเคราะห์เนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยยึดเนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามหลักสูตร ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร พุทธศักราช 2548 เรื่อง พยัญชนะ การทักทาย การถามทุกข์สุขและการสอบถามข้อมูล

3.4. สร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จำนวน 40 ข้อ

3.5. นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา

นำคะแนนแต่ละข้อของแบบประเมินผลความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยและเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนตั้งแต่ .50 ถึง 1.00 ถือว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.6 นำแบบทดสอบในข้อ 3.5 ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 112 คน ที่เคยเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

3.7 วิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อได้ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) เลือกข้อสอบ ที่มีค่าความยากระหว่าง .20 ถึง .80 ได้ข้อสอบจำนวน 20 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ .24 ถึง .75 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .18 ถึง .65

3.8 นำแบบทดสอบที่เข้าเกณฑ์จำนวน 20 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 :198) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ .86

3.9 พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ตัวอย่าง

คำชี้แจง แบบทดสอบเป็นแบบปรนัย เลือกตอบ 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน ใช้เวลา 60 นาที
ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดเรียงอักษรตามลำดับได้ถูกต้อง

ก. ا ب ت ث خ ج	ข. د ج خ ح
ค. ش س ص ض ظ	ง. ق ك ل م ن

2. อักษรใดมีจุดด้านบน 3 จุด

ก. ซา เซน	ข. ตา ซา
ค. กอฟ ยา	ง. ญีม คอ

เฉลย ข้อ 1 ตอบ ข้อ ง. ข้อ 2 ตอบ ข้อ ก.

4. การสร้างแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร

การสร้างแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร มีขั้นตอนดังนี้

4.1. ศึกษาเอกสารและกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับแบบวัดเจตคติต่อการเรียน

วิชาภาษาต่างประเทศ

4.2. สร้างข้อความตามนิยามเชิงปฏิบัติการที่เป็นลักษณะความรู้สึกต่อการเรียนวิชา

ภาษาต่างประเทศจำนวน 20 ข้อ

4.3. ตรวจสอบข้อความโดยนำไปให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาโทและ

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวนทั้งหมด 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง และแก้ไขความเหมาะสมของข้อความ
พิจารณาความสอดคล้องของนิยาม เชิงปฏิบัติการ โดยใช้ดัชนี IOC ได้ค่า 0.60 ถึง 1.00 แล้วดำเนินการ
ปรับแก้ตามคำแนะนำ

4.4 นำแบบวัดเจตคติที่แก้ไขและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 112 คน ที่เคยเรียนวิชาภาษา
อาหรับเพื่อการสื่อสาร ในปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร เพื่อนำ
ข้อมูลมาหา ค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ค่าอำนาจจำแนก r ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจ
จำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .28 ถึง .76

4.5 นำข้อสอบที่คัดเลือกแล้ว มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตรหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบัค (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 170-172) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ .89

4.6.ปรับปรุงจัดพิมพ์แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารเพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ตัวอย่าง

คำชี้แจง

1. แบบวัดเจตคติมีทั้งหมด 15 ข้อ แต่ละข้อมีข้อความที่แสดงความรู้สึกเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารในลักษณะต่างๆกัน

2. การตอบแบบวัดเจตคตินี้ไม่มีผิดหรือถูก และไม่มีผลเสียต่อนักเรียนแต่อย่างไรให้นักเรียนฟังครูอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วตอบคำถาม โดยทำเครื่องหมาย X ให้ตรงกับช่องความรู้สึกของนักเรียน โปรดตอบโดยใช้ความรู้สึกครั้งแรกที่นักเรียนได้ฟังข้อความนั้น

ข้อคำถาม	ความเห็นด้วย				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนวิชาภาษาอาหรับ					
00. นักเรียนสนุกสนานกับการเรียนวิชาภาษาอาหรับ					

5. การสร้างแบบบันทึกที่ใช้ในการวัดประเมินควบคู่กับการเรียนการสอน ประกอบด้วย

5.1 แบบบันทึกได้ตอบ เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสถามคำถามที่อยากรู้แต่ไม่กล้าถาม ปัญหาในด้านต่างๆ และประเด็นต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ เพื่อให้ครูทราบปัญหา และความต้องการของนักเรียน และช่วยเหลือนักเรียน

ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบบันทึกได้ตอบ

การสร้างแบบบันทึกได้ตอบดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล
2. ศึกษาจุดประสงค์ของการสร้างแบบบันทึกได้ตอบ
3. สร้างแบบบันทึกได้ตอบ โดยมีประเด็น คือ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สอบถามปัญหาด้านการเรียนที่ไม่มีโอกาสถามในช่วงเวลาเรียนโดยเฉพาะไม่เกี่ยวข้องกับการที่กำลังทำการสอน และการศึกษาเพิ่มเติมแล้วยังขาดความเข้าใจ จากประเด็นดังกล่าวจึงกำหนดด้านปัญหาที่ถามดังนี้

1. การเรียน

2. เรื่องทั่วไป

การหาคุณภาพของแบบบันทึกได้ตอบ

1. ตรวจสอบรูปแบบบันทึกได้ตอบ โดยเฉพาะกรรมการควบคุมปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของแบบบันทึกได้ตอบ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา จากความคิดเห็นของผู้ตรวจอย่างน้อย 4 ท่าน เห็นว่าเหมาะสมที่จะนำแบบบันทึกได้ตอบไปใช้

2. นำแบบบันทึกได้ตอบ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีหลักการปฏิบัติ คือ (บุญเชิด ภิญโญ อนันตพงษ์. 2544 : 68 – 69) ครูต้องเขียนได้ตอบสม่ำเสมอ จะเล็กน้อยอย่างไรก็ต้องทำ

ตัวอย่าง

แบบบันทึกได้ตอบ	
ชื่อนักเรียน ชั้น เลขที่ วันที่ เดือน พ.ศ.	
บันทึกของนักเรียน	บันทึกของครู
	
	
	

5.2 แบบบันทึกผลการตรวจผลงาน เพื่อให้ครูบันทึกเรื่องที่นักเรียนยังมีข้อผิดพลาด ตลอดจนนิสัยการทำงาน ความมีระเบียบ และความตรงต่อเวลา

ขั้นตอนการดำเนินการสร้างและหาคุณภาพแบบบันทึกผลการตรวจงาน

การสร้างแบบบันทึกผลการตรวจงาน ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจงาน
2. ศึกษาจุดประสงค์ของการสร้างแบบบันทึกผลการตรวจงาน
3. สร้างแบบบันทึกผลการตรวจงาน โดยมีประเด็นในการตรวจ ดังนี้
 1. ความถูกต้อง
 2. ความคิดสร้างสรรค์
 3. ความตรงต่อเวลา

การหาคุณภาพของแบบบันทึกผลการตรวจงาน

1. ตรวจสอบรูปแบบบันทึกผลการตรวจงาน โดยคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทและปริญญาตรี 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของแบบบันทึกผลการตรวจงาน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้ตรวจอย่างน้อย 4 ท่าน เห็นว่าเหมาะสมที่จะนำแบบบันทึกผลการตรวจงานไปใช้

2. นำแบบบันทึกผลการตรวจงาน ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีหลักการปฏิบัติ คือ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2544 : 76) เมื่อครูตรวจงานและแสดงความคิดเห็นบนชิ้นงานแล้วทำการบันทึกโดยประเมินความถูกต้อง ความคิดสร้างสรรค์ และความตรงต่อเวลา เมื่อนักเรียนมีการทำงานที่ดีขึ้นก็ให้คำชม และสามารถตรวจสอบการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเป็นผลให้เกิดการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนขาดความเข้าใจเป็นจำนวนมากก็จะทำการสอนซ่อมเสริมในเรื่องนั้นให้สำหรับบางคนไม่เข้าใจก็จะดำเนินการเรียกมาพูดคุย

ตัวอย่าง

แบบบันทึกผลการตรวจงาน															
ชื่อนักเรียน ชั้น เลขที่															
วัน เดือน ปี	บันทึกการตรวจ														
	ความถูกต้อง					ความคิดสร้างสรรค์					ความตรงต่อเวลา				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

การดำเนินการทดลอง

เมื่อสร้างและหาคุณภาพแผนการสอน แล้วนำมาทดลองสอนจริงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และมีความพร้อมที่จะเรียน
 - 1.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิธีสอนแบบใช้เพลงประกอบ โดยให้นักเรียนมีบทบาทในกิจกรรมต่างๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ตั้งไว้

1.3 ขั้นตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ และทักษะการใช้ภาษา

2. ทดสอบหลังการเรียนรู้ ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร ทดสอบหลังจากที่ดำเนินการทดลองเสร็จแล้ว เพื่อดูความก้าวหน้าของนักเรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน

3. ทดสอบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารทดสอบหลังจากที่ดำเนินการทดลองเสร็จแล้ว เพื่อดูเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร แล้วนำข้อมูลมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน

ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองใช้เวลาในการทดลอง 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม 2549 จนถึง วันที่ 22 สิงหาคม 2549

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยดังนี้

1. ขออนุญาตทดลองใช้การวัดประเมินควบคู่กับการเรียนการสอน โดยติดต่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตทดลองใช้การวัดประเมินควบคู่กับการเรียนการสอน เป็นเวลา 12 สัปดาห์

2. สัปดาห์ที่ 1 ทำการชี้แจงรายละเอียดในการวัดการเรียนรู้

3. จัดการเรียนรู้โดยผู้วิจัยทำหน้าที่ครู สอนทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ ตามแผนการจัดการเรียนรู้

4. ทดสอบหลังการทดลอง หลังการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การวัดประเมินควบคู่กับการเรียนการสอน ในสัปดาห์ที่ 12

ตาราง 2 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นดังนี้

สัปดาห์ที่		ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล
1	16 พฤษภาคม 2549	1. ชี้แจงรายละเอียดในการจัดการเรียนรู้
2-11	23 พฤษภาคม-15 สิงหาคม 2549	2. ทดลองใช้การวัดประเมินตามสภาพจริง ควบคู่กับการเรียนการสอน รวบรวม ข้อมูลในการทดลองใช้การวัดประเมิน ตามสภาพจริงควบคู่กับการเรียนการสอน เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น
12	22 สิงหาคม 2549	3. ทำการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้
**หมายเหตุ		13 มิถุนายน 2549 – และ 18 กรกฎาคม 2549 วันหยุดราชการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม Statistical Package For Social Sciences For Windows (SPSS For Windows) โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร หลังการทดลอง และทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ค่าสถิติพื้นฐาน

- 1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
- 2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1 คำนวณค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (Index of Consistency : IOC) (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2524 : 69) ดังนี้

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

โดยที่ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1

ΣR แทน ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2 คำนวณหาค่าความยากของแบบวัดผลการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยหาค่าดัชนีความยาก (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2524 : 146)

$$P = \frac{N_r}{N_t}$$

โดยที่ P แทน ดัชนีความยาก

N_r แทน จำนวนนักเรียนที่ทำข้อนั้นถูก

N_t แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ทำข้อสอบนั้น

3 คำนวณหาค่าอำนาจจำแนก

3.1 คำนวณหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดผลการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยหาค่าดัชนีอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2524 : 148)

$$r = \frac{R_u - R_c}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

R_u แทน จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มเก่ง

R_c แทน จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มอ่อน

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3.2 วิเคราะห์ค่าถามเป็นรายข้อ (Item–Total Correlation) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถาม จากสูตรของ Pearson Product Moment Correlation Coefficient (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 : 165 – 166) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ดัชนีอำนาจจำแนกของแต่ละข้อ
	X	แทน	คะแนนรวมของนักเรียน
	Y	แทน	คะแนนของนักเรียนในการทำข้อนั้น
	N	แทน	จำนวนคนสอบ

3.3 คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น

3.3.1 คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นจากค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability Coefficient) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์.ม.ป.ป. : 263 ; อ้างอิงจาก Ebel & Mehrens. 1967)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

โดยที่	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน
	K	แทน	จำนวนข้อในแบบวัด
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคำถามรายข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนทั้งหมดของแบบวัด

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานใช้ t-test แบบ One Sample (ชูศรี วงศ์รัตน์.2544 : 146)

$$t = \frac{\bar{X} - \mu_0}{\frac{S}{\sqrt{n}}}$$

t	แทนค่าที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงแบบที่
$\bar{X}$	แทนค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบ
μ_0	แทนค่าคงที่ค่าหนึ่ง
ซึ่ง	$S_{\bar{x}} = \frac{S}{\sqrt{n}}$
เมื่อ	S แทนความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
n	แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

การนำเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจในสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลของข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบ
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทดสอบ
$S_{\bar{X}}$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนของคะแนนทดสอบ
SE_M	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทดสอบ
k	แทน	จำนวนข้อ
k^*	แทน	คะแนนสูงสุดต่อข้อ
μ_0	แทน	คะแนนเกณฑ์ที่กำหนด
N	แทน	จำนวนนักเรียน
t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงแบบที เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระหว่างการทดลอง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์หลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระหว่างการทดลอง

การวิเคราะห์นี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 44 คนเป็นนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม 36 คน และนับถือ ศาสนาพุทธ 8 คน มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อแสดงการสรุปผล ปัญหาที่เกิดขึ้น และการแก้ไขปัญหา ในแต่ละสัปดาห์ ผลการวิเคราะห์เรียงตามลำดับดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2549

การจัดการเรียนรู้ที่ใช้เพลงประกอบการสอน

1. สรุปผล นักเรียนส่วนใหญ่ ให้ความสนใจกระตือรือร้นแสดงออกถึงความพร้อมในการร่วมมือกับผู้วิจัยเป็นอย่างดี มีนักเรียนบางคนที่ไม่แสดงปฏิกิริยาตอบโต้ที่ชัดเจน ได้แก่ นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ และนักเรียนที่อ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่คล่อง

2. การแก้ปัญหา

อธิบายจุดประสงค์การเรียนรู้ภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารว่าไม่ใช่การเรียนเพื่อเปลี่ยนแปลงศาสนาแต่เป็นการเรียนเพื่อการสื่อสารเพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่บุคคลในชาติได้มีอำนาจในการต่อรองด้านเศรษฐกิจกับชาวต่างชาติมากยิ่งขึ้นและเป็นการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างมนุษยชาติ ส่วนนักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่คล่อง ได้ขอความร่วมมือคุณครูประจำวิชาภาษาไทย และคุณครูประจำชั้น จัดการเรียนการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนในช่วงพักเที่ยง และหลังเลิกเรียนแล้ว

สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2549

การจัดการเรียนรู้ที่ใช้เพลงประกอบการสอน

1. สรุปผล การบันทึกประจำวันของนักเรียนในเรื่องที่เรียนส่วนใหญ่ บันทึกเกี่ยวกับครูผู้สอน ความชอบในการเรียนด้วยเพลง มีนักเรียนเสนอให้ครูสอนภาษาอาหรับเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอ่านและการเขียน ผลการตรวจงานจากสมุด ส่วนใหญ่ทำงานยังไม่ค่อยถูกต้อง ยังไม่รู้จักวิธีการเขียนในภาษาอาหรับซึ่งต้องเขียนจากขวาไปซ้าย และจากบนลงล่าง การส่งงานส่วนใหญ่ยังไม่ตรงเวลา การทำงานยังขาดระเบียบ แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน และสามารถโต้ตอบกับครูได้ การทำกิจกรรมนักเรียนให้ความร่วมมือดี

2. การแก้ปัญหา

2.1 ตอบแบบบันทึกการโต้ตอบกับนักเรียนและส่งกลับ พร้อมทั้งแนะนำวิธีการเรียนภาษาอาหรับให้ได้ผล นักเรียนดีใจมากเมื่อครูตอบกลับ

2.2 นักเรียนทำงานขาดระเบียบ แก้ปัญหาโดยชี้แนะขั้นตอนการทำงานที่เป็นระเบียบให้นักเรียนทราบในห้องเรียน

สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2549

การจัดการเรียนรู้ที่ใช้เพลงประกอบการสอน

1. สรุปผลการตรวจงานจากสมุดบันทึกการส่งงาน นักเรียนส่วนใหญ่ทำงานได้ถูกต้อง ส่งตรงเวลา การทำงานเป็นระเบียบเพิ่มขึ้น แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเนื้อหา การทำกิจกรรมนักเรียนให้ความร่วมมือดี มีความตั้งใจในการทำงาน แต่มีนักเรียนบางส่วนที่เดิน

ไปมาขณะกำลังทำงานกลุ่ม ผลการเขียนแบบบันทึก นักเรียนชอบการฟังเพลง และการร้องเพลงมาก บางคนบอกว่าเพลงเร็วไป และขอซื้อแผ่นไปฝึกร้องที่บ้าน

2. การแก้ปัญหา

2.1 นักเรียนทำงานยังขาดความเป็นระเบียบ จากการติดตามผลพบว่าทำงานเป็นระเบียบมากขึ้น ส่งทันเวลามากขึ้น มีความความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น และได้ชี้แจงนักเรียนเพิ่มเติมถึงประโยชน์ถึงการทำงานให้เป็นระเบียบ ตั้งแต่เด็ก การตรงต่อเวลา ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตต่อไปอย่างเจริญก้าวหน้า

2.2 ตอบแบบบันทึกการโต้ตอบกับนักเรียนและส่งกลับ พร้อมทั้งแนะนำวิธีการเรียนภาษาอาหรับให้ได้ผล ส่วนแผ่นซีดีเพลงที่นักเรียนต้องการได้จัดให้แก่เด็กที่ทำงานส่งตรงตามเวลา มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีความคิดสร้างสรรค์จำนวน 3 แผ่น นักเรียนดีใจมาก ส่วนผู้ที่เดินไปมาขณะทำงานกลุ่ม ได้ตักเตือนให้ช่วยเพื่อนทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ให้เอาเปรียบเพื่อน

สัปดาห์ที่ 4 วันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2549

การจัดการเรียนรู้ที่ใช้เพลงประกอบการสอน

1. สรุปผล แบบบันทึกโต้ตอบของนักเรียนในเรื่องที่เรียนส่วนใหญ่จะปรารภเรื่องการออกเสียงอักษร "ร" ร้องลงมา เป็นเรื่องขอให้ครูสอนพิเศษ (เด็กพุทธเป็นส่วนใหญ่ที่สนใจเรียนในช่วงพักกลางวัน) ผลการตรวจงานจากสมุดบันทึก ส่วนใหญ่ทำงานได้ถูกต้อง ส่งตรงเวลา มีความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นระเบียบเพิ่มขึ้น แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเนื้อหา การทำกิจกรรมนักเรียนให้ความร่วมมือดี มีความตั้งใจ และสนุกสนานกับการทำกิจกรรม

2. ปัญหา

2.1 นักเรียนบางคนทำงานไม่สะอาด ทำให้ครูทราบถึงลักษณะนิสัยของนักเรียน(แบบบันทึกผลการตรวจงาน)

2.2 การออกเสียงอักษร "ร" ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่พูด อักษร "ร" เป็น "ล" ตามความเคยชิน

2.3 นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งยังไม่เคยชินกับการออกเสียงอักษรที่แตกต่างจากภาษาไทย

3. การแก้ปัญหา

3.1 นักเรียนทำงานยังขาดความเป็นระเบียบ ติดตามพบว่าทำงานเป็นระเบียบมากขึ้น เขียนตัวบรรจงขึ้น แต่ยังไม่สะอาด จึงได้ชี้แจงนักเรียนให้เห็นถึงการทำงานที่เป็นระเบียบมากขึ้น นอกจากการเขียนตัวบรรจง ยังต้องสะอาดด้วยเพราะจะทำให้เห็นอุปนิสัยการรักความสะอาดของนักเรียน

3.2 ครูแนะนำวิธีการออกเสียงอักษร “ร” โดยการใช้ปลายลิ้นแตะที่เพดานส่วนกลางและดันลมออกมา

3.3 ครูทำการสอนเสริมแก่นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ ในช่วงพักกลางวัน ขณะที่นักเรียนมุสลิมไปทำละหมาดที่มีสยิด

สัปดาห์ที่ 5 วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2549

การจัดการเรียนรู้ที่ใช้เพลงประกอบการสอน

1. สรุปผล แบบบันทึกได้ตอบของนักเรียนในเรื่องที่เรียนส่วนใหญ่จะปรารถนาเรื่องอยากให้มีเกมประกอบการเรียนมากขึ้น รองลงมา เป็นเรื่องขอให้ครูแต่งเพลงให้ยาวๆกว่านี้ มีนักเรียนคนหนึ่งบอกว่าเพลงเร็วเกินไป ผลการตรวจงานจากสมุดบันทึก ส่วนใหญ่ทำงานได้ถูกต้อง ส่งตรงเวลา มีความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นระเบียบเพิ่มขึ้น แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเนื้อหา การทำกิจกรรมนักเรียนให้ความร่วมมือดี มีความตั้งใจ และสนุกสนานกับการทำกิจกรรม มีนักเรียนบางคนเดินไปมา ขณะทำกิจกรรมไม่เข้ากลุ่มตามที่ตกลงกันได้

2. ปัญหา

2.1 นักเรียนที่ออกไปเป็นตัวแทนกลุ่มทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียนส่วนใหญ่จะเป็นเด็กที่เรียนดีอยู่แล้ว ผลการแข่งขันจึงออกมาใกล้เคียงกัน ขณะเดียวกันนักเรียนที่ให้อำนาจใจเพื่อนบางคนจะเดินไปมาเพื่อก่อกวนเพื่อนกลุ่มอื่นทำให้เกิดเสียงดังและไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยภายในห้อง

2.2 นักเรียนบางคนยังทำงานล่าช้าเพราะอุปกรณ์การเรียน เช่น ยางลบ ดินสอสี ไม่มีต้องขอยืมเพื่อนมาใช้ แต่ทำงานมีระเบียบเรียบร้อยขึ้น

3. การแก้ปัญหา

3.1 ครูเป็นผู้เลือกนักเรียนที่จะออกมาทำกิจกรรมหน้าห้องแทนการเลือกกันเองของนักเรียน โดยเลือกนักเรียนเก่ง, เก่งปานกลาง และเด็กเรียนอ่อนของแต่ละกลุ่มมาทำกิจกรรมในเวลาเดียวกัน เพื่อไม่ให้เป็นการแข่งขันและเพื่อนๆที่ช่วยให้กำลังใจด้านหลังจะไม่ส่งเสียงดังเกินไป

3.2 ครูให้กำลังใจที่นักเรียนทำงานได้ดีขึ้นมีระเบียบ สวยงามมากขึ้น และได้ใช้อุปกรณ์การเรียนมาเป็นของส่วนรวมและตั้งหัวหน้ากลุ่มให้ดูแล นักเรียนคนใดที่ทำหาย หรือเสียหายโดยตั้งใจ จะถูกปรับ

สัปดาห์ที่ 6 วันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2549

การจัดการเรียนรู้ที่ใช้เพลงประกอบการสอน

1. สรุปผล แบบบันทึกได้ตอบของนักเรียนในเรื่องที่เรียนส่วนใหญ่จะปรารถนาเรื่องอยากเรียนนอกห้อง หรือนอกสถานที่ ผลการตรวจงานจากสมุดบันทึก ส่วนใหญ่ทำงานได้ถูกต้อง ส่งตรง

เวลา มีความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นระเบียบเพิ่มขึ้น แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเนื้อหา การทำกิจกรรมนักเรียนให้ความร่วมมือดี มีความตั้งใจ และสนุกสนานกับการทำกิจกรรม

2. ปัญหา

2.1 นักเรียนเรียกร้องให้ครูพาไปเรียนนอกห้องเรียนเช่นในสวนของโรงเรียนหรือในโรงอาหารเพราะต้องการร้องเพลง และทำกิจกรรมโดยไม่รบกวนห้องเรียนข้างเคียง

3. การแก้ปัญหา

3.1 ครูพานักเรียนไปเรียนที่โรงอาหารเพราะมีปลั๊กไฟ สำหรับเสียบวิทยุได้ แต่มีข้อแม้ว่านักเรียนจะต้องอยู่ในระเบียบไม่วิ่งเล่นออกนอกบริเวณ

สัปดาห์ที่ 7 วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2549

การจัดการเรียนรู้ที่ใช้เพลงประกอบการสอน

1. สรุปผล แบบบันทึกคำตอบของนักเรียนในเรื่องที่เรียนส่วนใหญ่จะปรารภเรื่องอยากพูดคุยกับชาวอาหรับโดยตรง รองลงมา เป็นเรื่องขอให้ครูจัดค่ายภาษาอาหรับ ผลการตรวจงานจากสมุดบันทึก ส่วนใหญ่ทำงานได้ถูกต้อง ส่งตรงเวลา มีความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นระเบียบเพิ่มขึ้น แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเนื้อหา การทำกิจกรรมนักเรียนให้ความร่วมมือดี มีความตั้งใจ และสนุกสนานกับการทำกิจกรรม

2. ปัญหา

2.1 นักเรียนอยากพบปะพูดคุย กับชาวอาหรับเจ้าของภาษาโดยตรง อยากทดสอบความรู้ที่เรียนมาว่าจะพูดหรือฟังเจ้าของภาษาได้เข้าใจหรือไม่

2.2 นักเรียนอยากให้ครูจัดค่ายภาษาอาหรับเพื่อเรียนรู้การใช้ภาษาอาหรับในชีวิตประจำวัน

3. การแก้ปัญหา

3.1 ครูได้ทำเรื่องเสนอกับทางโรงเรียนให้มีการพานักเรียนไปทัศนศึกษายังสถานที่ซึ่งมีชาวอาหรับอาศัยอยู่หรือมาท่องเที่ยว เช่น สนามบินสุวรรณภูมิ ย่านชาวอาหรับชอยนานา โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ ฯลฯ

3.2 การจัดค่ายภาษาอาหรับเป็นเรื่องที่ยากเพราะ สภาพของทางโรงเรียนไม่เอื้ออำนวย ต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ในด้านภาษาอาหรับหลายคน ถ้าจะกระทำได้ รวบรวมกลุ่มโรงเรียนที่สอนภาษาอาหรับด้วยกันจัดกิจกรรมนี้ช่วงปิดภาคเรียน ซึ่งสามารถหาบุคลากรมาช่วยได้ แต่ข้อจำกัดคือนักเรียนอาจไม่ได้เข้าร่วมทุกคน หรืออาจต้องจัดโดยการรวมหลายๆโรงเรียนจัดพร้อมกัน ซึ่งอาจเสียค่าใช้จ่ายสูง

สัปดาห์ที่ 8 วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2549

การจัดการเรียนรู้ที่ใช้เพลงประกอบการสอน

1. สรุปผล แบบบันทึกคำตอบของนักเรียนในเรื่องที่เรียนส่วนใหญ่จะปรารถนาเรื่องอยากให้มีการแข่งขันท่องจำศัพท์ภาษาอาหรับ รองลงมา เป็นเรื่องอยากดูโทรทัศน์ช่องภาษาอาหรับ ผลการตรวจงานจากสมุดบันทึก ส่วนใหญ่ทำงานได้ถูกต้อง ส่งตรงเวลา มีความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นระเบียบเพิ่มขึ้น แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเนื้อหา การทำกิจกรรมนักเรียนให้ความร่วมมือดี มีความตั้งใจ และสนุกสนานกับการทำกิจกรรม

2. ปัญหา

2.1 นักเรียนบางคนอยากให้มีการแข่งขันท่องจำศัพท์ภาษาอาหรับที่เรียนมาแล้ว

2.2 นักเรียนบางคนอยากดูโทรทัศน์ภาคภาษาอาหรับ จะได้รับชมและรับฟังจากเจ้าของภาษาโดยตรง และอยากทดสอบความรู้ ที่ได้เรียนมาแล้ว

3. การแก้ปัญหา

3.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 5 คน ตั้งประธานและเลขากลุ่ม โดยให้ประธานเป็นผู้กำหนดคำศัพท์ที่จะท่องในแต่ละวันในตอนเช้าก่อนเข้าแถวและในช่วงบ่ายหลังจากรับประทานอาหารแล้ว เพื่อนๆ ร่วมกลุ่มจะต้องมาท่องคำศัพท์กับเลขากลุ่มทุกคน เลขากลุ่มจะเป็นผู้บันทึกและรายงานให้ครูทราบ ครูทดสอบนักเรียนโดยการสุ่มเรียกนักเรียนแต่ละกลุ่มมาถามคำศัพท์ ถ้าตอบได้ครูให้คะแนนทั้งกลุ่ม แต่ละกลุ่มจะส่งตัวแทนมาแข่งขันท่องคำศัพท์ก่อนสอบปลายภาคอีกครั้ง

3.2 การดูโทรทัศน์ภาคภาษาอาหรับสามารถดูได้ผ่านทางดาวเทียม ครูได้ติดต่อบ้านผู้ใหญ่มาน เดวิลေး ซึ่งอยู่ใกล้กับโรงเรียนขอความอนุเคราะห์ให้นักเรียนไปดูโทรทัศน์ภาคภาษาอาหรับที่บ้านของท่าน ซึ่งท่านได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างดี นักเรียนตื่นตา ตื่นใจกับการได้รับชมเป็นอย่างยิ่ง ทั้งสภาพบ้านเมือง การแต่งกาย นักเรียนฟังไม่เข้าใจเพราะเจ้าของภาษาพูดเร็ว

สัปดาห์ที่ 9 วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2549

การจัดการเรียนรู้ที่ใช้เพลงประกอบการสอน

1. สรุปผล แบบบันทึกคำตอบของนักเรียนในเรื่องที่เรียนส่วนใหญ่จะปรารถนาเรื่องอยากให้เพิ่มเวลาเรียนภาษาอาหรับ รองลงมา เป็นเรื่องอยากให้สอนภาษาอังกฤษควบคู่กับการสอนภาษาอาหรับ ผลการตรวจงานจากสมุดบันทึก ส่วนใหญ่ทำงานได้ถูกต้อง ส่งตรงเวลา มีความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นระเบียบเพิ่มขึ้น แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเนื้อหา การทำกิจกรรมนักเรียนให้ความร่วมมือดี มีความตั้งใจ และสนุกสนานกับการทำกิจกรรม

2. ปัญหา

2.1 นักเรียนส่วนใหญ่ขอให้เพิ่มชั่วโมงเรียนภาษาอาหรับ เพราะสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมงน้อยมาก นักเรียนต้องฝึกทักษะการฟัง-พูดกับครูให้มากขึ้น

2.2 นักเรียนต้องการให้ครูสอนภาษาอังกฤษควบคู่กับการสอนภาษาอาหรับ ด้วย เนื่องจากเป็นภาษาต่างประเทศเหมือนกัน

3. การแก้ปัญหา

3.1 ชี้แจงนักเรียนว่าโครงการสอนภาษาอาหรับเป็นโครงการใหม่ของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ถ้านักเรียนเรียนดี นำภาษาอาหรับไปใช้ได้จริง สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร อาจจะเพิ่มชั่วโมงเรียนให้ได้

3.2 ครูได้เพิ่มคำศัพท์ภาษาอาหรับและภาษาอังกฤษในบทเพลงใหม่ๆ ให้มากขึ้นแล้ว

สัปดาห์ที่ 10 วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2549

การจัดการเรียนรู้ที่ใช้เพลงประกอบการสอน

1. สรุปผล แบบบันทึกได้ตอบของนักเรียนในเรื่องที่เรียนส่วนใหญ่จะปรารถนาเรื่องอยากให้มีการทำอาหารอาหรับ รองลงมา เป็นเรื่องอยากมีส่วนร่วมในการแต่งเพลงภาษาอาหรับใหม่ๆ ผลการตรวจงานจากสมุดบันทึก ส่วนใหญ่ทำงานได้ถูกต้อง ส่งตรงเวลา มีความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นระเบียบเพิ่มขึ้น แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเนื้อหา การทำกิจกรรมนักเรียนให้ความร่วมมือดี มีความตั้งใจ และสนุกสนานกับการทำกิจกรรม

2. ปัญหา

2.1 นักเรียนต้องการหัดทำอาหารอาหรับ เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมการกินอยู่ของชาวอาหรับ

2.2 นักเรียนต้องการมีส่วนร่วมในการแต่งเพลงภาษาอาหรับ เพลงใหม่ ที่จะเข้ากันได้กับเนื้อหาที่จะเรียน

3. การแก้ปัญหา

3.1 ครูชี้แจงถึงสภาพของทางโรงเรียนซึ่งไม่อำนวยในการจัดกิจกรรมนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเชิญผู้ที่มีความสามารถด้านการทำอาหารอาหรับมาเป็นวิทยากร ต้องมีค่าใช้จ่าย และอาหารอาหรับต้องใช้ส่วนผสมและเครื่องปรุงที่มีราคาแพง จึงไม่เหมาะที่จะทำกิจกรรมนี้ แต่ครูได้นำรูปภาพอาหารอาหรับมาให้ดูก่อน

3.2 ครูได้ให้นักเรียนช่วยกันคิดทำนองเพลงที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับ มาให้ครูแล้วมาช่วยครูใส่เนื้อหาในบทเรียนต่อไป

ผลการวิเคราะห์พบว่าผลการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เพลงประกอบการสอน โดยการใช้แบบบันทึกได้ตอบ แสดงให้เห็นถึงเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนภาษาอาหรับ 2 ด้าน ด้วยกัน คือ

1. เจตคติต่อตัวครู

นักเรียนบันทึกในแบบได้ตอบซึ่งแสดงถึงเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอนเช่น ครูใจดี ตลก พูดภาษาอาหรับเก่ง เป็นต้น

2. เจตคติต่อวิชาภาษาอาหรับ ได้แก่

2.1 กิจกรรมร้องเพลงฟังเพลง เช่น ชอบร้องเพลง ฟังเพลงภาษาอาหรับ อยากให้ครูแต่งเพลงหลายๆเพลง ต้องการมีส่วนร่วมในการแต่งเพลง ต้องการมีกิจกรรมมากๆ มีนักเรียนเพียงคนเดียวที่บันทึกว่าเพลงเร็วเกินไป

2.2 เนื้อหาวิชา เช่น นักเรียนต้องการเรียนเรื่องสระ ต้องการอ่านภาษาอาหรับเก่ง ต้องการเขียนภาษาอาหรับให้ได้ ต้องการพูดให้ได้ บางคนชอบทำการบ้านหรือไปงานที่ครูให้ ต้องการเพิ่มเวลาเรียน ชอบให้ครูสอนภาษาอังกฤษควบคู่กับการสอนภาษาอาหรับ มีนักเรียนเพียง 1 คนที่บันทึกว่าภาษาอาหรับยากเกินไป และมี 2 คนที่ออกเสียงอักษร "ร" ไม่ได้

2.3 ประโยชน์ของวิชาภาษาอาหรับ เช่น นักเรียนต้องการพูดกับชาวอาหรับโดยตรง และต้องการดูโทรทัศน์ช่องภาษาอาหรับ

2.4 กิจกรรมพิเศษ เช่น ขอให้ครูสอนพิเศษเพิ่มเติม ชอบเล่นเกม หรือมีกิจกรรมมากๆ ชอบการเรียนนอกห้องเรียน นอกสถานที่ ต้องการให้มีชมรมภาษาอาหรับ ต้องการให้จัดค่ายภาษาอาหรับ ต้องการให้มีการแข่งขันท่องจำคำศัพท์ภาษาอาหรับ และต้องการให้มีกิจกรรมการทำอาหารอาหรับ

สรุปได้ว่า การเรียนภาษาอาหรับโดยใช้เพลงประกอบการสอนได้พัฒนานักเรียนคือนักเรียนเข้าใจเรื่องที่เรียนมากขึ้น นักเรียนทำงานเป็นระเบียบดี นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มีความกล้าแสดงออก และร่วมมือในการทำกิจกรรมมากขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์หลังการทดลอง

การวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนจำนวน 44 คนเป็นนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม 36 คน และนับถือ ศาสนาพุทธ 8 คน เพื่อแสดงค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการวัด (SE_M) ของคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อการสื่อสาร และคะแนนของแบบทดสอบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อการสื่อสาร และทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อการสื่อสารกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐานของคะแนนแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อการสื่อสาร และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อการสื่อสาร

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากผลการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อการสื่อสาร และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อการสื่อสารมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด (SE_M) ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อการสื่อสารและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อการสื่อสาร

แบบทดสอบ	k	K*	$\bar{X}$	S	r_{tt}	SE_M	การแปลความหมาย
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อการสื่อสาร	20	1	16.68	2.53	0.69	1.42	ระดับดี
เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อการสื่อสาร	15	5	69.41	2.23	0.64	1.68	ระดับดี

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อการสื่อสาร อยู่ในระดับดี และมีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อการสื่อสารในระดับดี

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอนอยู่ในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 75

ตาราง 4 แสดงผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอน

	μ_0	$\bar{X}$	S.D.	t-test	df	Sig.
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	15.00	16.68	2.53	4.407	43	0.000

จากผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอนอยู่ในระดับดี สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมมติฐานที่ 2 นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนอยู่ในระดับดี

ตาราง 5 แสดงผลการวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน

	μ_0	$\bar{X}$	S.D.	t-test	df	Sig.
เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	60	69.41	2.23	12.59	43	0.000

จากผลการทดสอบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนอยู่ในระดับดี สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้เพลงประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มต้น โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอน
2. เพื่อศึกษาเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 44 คน เป็นนักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม 36 คน และนับถือ ศาสนาพุทธ 8 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มต้น เป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ซึ่งวัดผลการเรียนรู้ เรื่อง อักษร การทักทาย การถามทุกข์สุขและการสอบถามข้อมูล ได้ค่าความยาก (p) ตั้งแต่ 0.55 ถึง 0.95 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.07 ถึง 0.62 ค่าความเชื่อมั่น 0.69
2. แบบทดสอบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มต้น เป็นแบบสอบถามแบบลิเคิร์ท 5 มาตรา จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.64
3. แบบบันทึกคำตอบ (ผู้วิจัยปรับมาจาก แบบบันทึกการตอบของ บัลลังก์ มะเจี้ยว (2548:168)

4. แบบบันทึกผลการตรวจงาน (ผู้วิจัยปรับมาจาก แบบบันทึกการโต้ตอบของ บัลลังก์มะเจียว (2548:171)

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองการสอนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารโดยใช้เพลงประกอบการสอน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 เป็นเวลา 12 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการทดลองดังนี้

1. ขออนุญาตทดลองใช้การวัดประเมินควบคู่กับการเรียนการสอน โดยติดต่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตทดลองใช้การวัดประเมินควบคู่กับการเรียนการสอน เป็นเวลา 12 สัปดาห์
2. สัปดาห์ที่ 1 ทำการชี้แจงรายละเอียดในการวัดการเรียนรู้ และทำการทดสอบก่อนการทดลอง
3. จัดการเรียนรู้โดยผู้วิจัยทำหน้าที่ครู สอนทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ ตามแผนการจัดการเรียนรู้
4. ทดสอบหลังการทดลอง หลังการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การวัดประเมินควบคู่กับการเรียนการสอน ในสัปดาห์ที่ 12

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการใช้การเพลง ประกอบการเรียนการสอนจากการจัดบันทึกต่างๆได้แก่ แบบบันทึกโต้ตอบ แบบบันทึกผลการตรวจงาน ผู้วิจัยแบ่งสรุปเป็น 3 ช่วงคือ ช่วงแรก สัปดาห์ที่ 1-3 ช่วงกลาง สัปดาห์ที่ 4-6 ช่วงหลัง สัปดาห์ที่ 7-9 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 สรุปผล การบันทึกโต้ตอบของนักเรียน ช่วงแรก ส่วนใหญ่บันทึกเป็นคำถามเกี่ยวกับการร้องเพลง การออกเสียงพยัญชนะ ช่วงกลาง ส่วนใหญ่บันทึกเกี่ยวกับการขอเพิ่มเวลาเรียน และช่วงหลังส่วนใหญ่บันทึกเกี่ยวกับการขอเพิ่มกิจกรรมกับเจ้าของภาษาให้มากขึ้น ผลการตรวจงานจากสมุดบันทึกการตรวจงานนักเรียนส่วนใหญ่ทำงานได้ถูกต้อง ส่งตรงตามเวลา สำหรับความเป็นระเบียบ ช่วงแรกนักเรียนทำงานขาดระเบียบมาก ช่วงกลางบางคนทำงานขาดระเบียบ ช่วงหลังนักเรียนทำงานเป็นระเบียบ ในทุกช่วงนักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมดี และมีความตั้งใจ

1.2 ปัญหา ปัญหาที่พบในทุกช่วงนักเรียนบันทึกโต้ตอบเฉพาะเรื่องที่สนใจซึ่งมีผลทำให้ครูไม่ทราบความเข้าใจในการเรียนรู้ของนักเรียน ปัญหาที่พบช่วงแรกและช่วงกลางนักเรียนทำงานขาดระเบียบ

1.3 การแก้ไขปัญหา ปัญหานักเรียนบันทึกโต้ตอบเฉพาะเรื่องที่สนใจ ช่วงแรกหาสาเหตุจากการพูดคุยกับเพื่อนสนิท แก้ปัญหาโดยการพูดคุยและให้คำแนะนำกับนักเรียน ช่วงกลางติดตามผล

พบว่านักเรียนบันทึกได้ตอบได้ดีขึ้น ช่วงหลังพูดคุยกับนักเรียนที่ยังบันทึกแบบเดิม พบว่ามีความเข้าใจในเนื้อหาดี แต่อธิบายไม่เป็น จึงให้ปรึกษากับเพื่อนที่เขียนได้ดี ปัญหาการเรียนทำงานขาดระเบียบ ช่วงแรกชี้แนะขั้นตอนการทำงานที่เป็นระเบียบในห้องเรียน ช่วงกลางใช้วิธีการพูดคุยและให้คำแนะนำพร้อมทั้งชี้ให้เห็นประโยชน์

2. ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอนอยู่ในระดับดี สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ผลการทดสอบเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียนอยู่ในระดับดี สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นชัดเจนว่า การใช้เพลงประกอบการจัดการเรียนรู้ภาษาอาหรับสำหรับผู้เริ่มเรียน สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้สูงขึ้นพร้อมกับเป็นการสร้างเจตคติที่ดีแก่ผู้เรียน โดยที่นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการเรียนภาษาอาหรับโดยใช้เพลงประกอบการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนสนุกสนานกับการเรียนรู้รู้สึกดีใจเมื่อถึงชั่วโมงเรียนภาษาอาหรับ เรียนภาษาอาหรับแล้วทำให้สบายใจ รวมทั้งนักเรียนต้องการเรียนให้มีชั่วโมงภาษาอาหรับมากขึ้น นักเรียนไม่ต้องการให้ชั่วโมงภาษาอาหรับหมดลงตามเวลาปกติ อีกทั้งนักเรียนเห็นว่าภาษาอาหรับสามารถนำไปใช้ประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และสิ่งที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือชอบร้องเพลงภาษาอาหรับที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาผลของการใช้เพลงประกอบการสอนวิชาภาษาอาหรับสำหรับผู้เริ่มเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุเหร่าใหม่ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร และเจตคติต่อวิชาภาษาอาหรับ ผลการวิจัยเป็นดังนี้

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน โดยใช้เพลงประกอบการสอนอยู่ในระดับดีสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการใช้เพลงประกอบการสอน สามารถพัฒนาทักษะการจัดระบบความคิด ความจำ ทำให้เกิดการเชื่อมโยงของเนื้อเพลงทำนองเพลงที่นักเรียนได้ยินหรือฝึกร้องกับการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอาหรับได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ดวงเดือน แสงชัย (2531 : บทคัดย่อ)

ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เพลง ในกิจกรรมเสริม ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน และนักเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 96.72 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนโดยใช้เพลงเป็นกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน และสอดคล้องกับ สุปราณี กัลปนารถ (2533 : บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างการใช้เพลงและไม่ใช้เพลงประกอบการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านพลายชุมพล อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้เพลงประกอบการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า

2. นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอาหรับ ผู้เริ่มเรียนอยู่ในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในการใช้เพลงประกอบจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากเพลงที่นักเรียนคุ้นเคย ได้รับความสนใจ และจดจำง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และเจตพิสัย โดยเน้นการจัดระบบการฝึกฝนและเทียบเคียงจากทำนองเพลงที่นักเรียนเคยรู้จักมักคุ้นมาก่อน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการวิจัยพบว่า การที่จะพัฒนาการเรียนภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน ให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นและมีเจตคติที่ดีนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการคือ

1. ความเหมาะสมของเพลง ผู้สอนสามารถเลือกเพลงที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในเพลงนั้น
2. ความต้องการของผู้เรียน โดยผู้เรียนต้องเห็นความสำคัญของภาษาอาหรับว่ามีประโยชน์ต่อผู้เรียนและต่อผู้อื่น
3. ความพร้อมของผู้เรียน คือ ผู้สอนสามารถจัดรูปแบบความยากง่ายของเนื้อหาเพลงตามความเหมาะสมของวัยและพัฒนาการของผู้เรียน
4. ทักษะการอ่านภาษาอาหรับของผู้เรียน คือ ความสามารถพื้นฐานในการอ่านออกเขียนได้ของผู้เรียน
5. เทคนิควิธีสอน กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนเลือกใช้ย่อมส่งผลกระทบต่อความสนใจของผู้เรียน เมื่อเป็นวิธีการสอนใหม่ๆ ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในสิ่งที่เรียน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อการนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ควรจัดให้มีการอบรมเผยแพร่วิธีการใช้เพลงประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษอาหรับเพื่อการสื่อสารทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนให้แพร่หลายยิ่งขึ้น เพราะคุณค่าของเพลงมีอยู่หลายประการเช่น สร้างความสนใจในการเรียน ฝึกทักษะการคิด การทำงานกลุ่ม ฝึกให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักเคารพกฎระเบียบ กติกาของสังคมได้เป็นอย่างดี

2. ควรฝึกให้นักเรียนแต่งเพลงจากทำนองเพลงที่ชอบขึ้นเอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ แต่ควรคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล รวมทั้งถ้าครูผู้สอนมีความสามารถในการแต่งเพลง ล้วนๆ ง่ายๆ ประกอบการสอนในแต่ละบทเรียนนั้นๆ ยิ่งจะสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน และสร้างศรัทธาในตัวผู้สอนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษอาหรับโดยใช้เพลงกับระดับชั้นอื่นๆ

2. ควรจะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการฝึกทักษะการจัดระเบียบข้อมูล และความคิดรวบยอด โดยใช้เพลงประกอบในระดับชั้นต่างๆ เพื่อจะได้พัฒนาผลการวิจัยไปใช้อย่างกว้างขวาง

3. ควรใช้เพลงประกอบการทำวิจัยกับตัวแปรอื่นๆ ของนักเรียนเป็นทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยที่แตกต่างกัน เพื่อศึกษาว่า นักเรียนที่มีทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยสูงกับนักเรียนที่มีทักษะทางภาษาไทยต่ำมีพัฒนาการทางการเรียนแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

4. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการเปรียบเทียบการสอนใช้เพลงประกอบการสอนกับการใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบดูว่าผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2529). จิตวิทยาการศึกษาภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กาญจนา นุ่นพันธ์ (2537). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องราชาธิราช โดยใช้เพลงไทยเป็นสื่อกับการสอนตามปกติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กรุงเทพมหานคร, สำนักการศึกษา (2544).. แนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลการเรียนตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ
- กองวิจัยการศึกษา. (2542). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับ ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กำธร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. (2514). หนังสืออ่านประกอบบทกวีคำบรรยายวิชาสังคมศึกษาม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน(2541). คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- จงดี ทองโย.(2526). การใช้บทเพลงประกอบการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บาง แสน ถ่ายเอกสาร.
- จินตนา ใบกาฮุย.(2538). การเขียนสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- จวีวรรณ โพธิ์ดำ.(2530). การศึกษาผลการสอนโดยใช้บทเพลงทำนองพื้นเมืองของไทยประกอบการ สอนกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเพลงทำนองเพลงไทยสากลประกอบการสอนเรื่องความสามัคคี ในระดับชั้นปีที่ 5 โรงเรียนวัดชัยพฤกษามาลา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยวัฒน์ สืบสันติวรพงศ์.(2547)..ภาษาอาหรับระดับที่ 1 กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมานพวงศ์เสงี่ยม.
- ชูเกียรติ จารัตน์.(2535). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการนั่ง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและสอนตามคู่มือครู. ปริญญา นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ.(2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ.
- ดวงเดือน แสงชัย. (2531). การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา : โครงการตำราและเอกสารทาง วิชาการ. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไตรรงค์ เจริญกิจ.(2522). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างวิธีใช้และไม่ใช้ดนตรีประกอบการสอน วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ถ้ายเอกสาร.
- ธนู บุญยรัตพันธุ์.(2519). นวัตกรรมประยุกต์วิทยาทางการสอนภาษาไทย. เอกสารนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 179..
- บินอับดุลเลาะห์.(2541). สอนทนายอาหรับ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2535). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2524). การวัดและประเมินผลการศึกษา: ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- .(2544). รายงานการวิจัย การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิดและวิธีการ: กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นท์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ,ม.ล. (2518). รายงานของคณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับการเรียน การสอนภาษาอังกฤษ. ภาษาสังสรรค์.
- เบญจา แสงมลิ เรื่องอุไร กุศลาลัย และล้วน ควันธรรม.(2511). เพลงเด็กและวิธีเล่นประกอบ. กรุงเทพฯ: องค์การค้าคุรุสภา.
- ประกิจ รัตนสุวรรณ. (2525). การวัดและประเมินผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประสาท อิศรปริดา.(2523). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: กราฟฟิคอาร์ต.
- ปิยะศักดิ์ สันทรัพย์. (2530). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่2 ที่เรียนด้วยการใช้เกม และเพลงประกอบการสอน.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การสอนมัธยม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประยูรศักดิ์ ชลาชนเดชะ.(2539). มุสลิมในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ปราโมทย์ไวยกุล. (2540). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบการสอนกับการสอนตามคู่มือครู. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พยุพงษ์ ทรัพย์สุวรรณ.(2538). การสร้างแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพวิชาภาษาอังกฤษชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พวงพยอม แก้วเขียว.(2543). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนการเรียนรู้และเจตคติ ที่มีต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนเพื่อการสื่อสารและการ

สอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่7. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพศาล หวังพานิช. (2546,13มกราคม). *การวัดและประเมินผลการเรียน เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเรื่อง "หลักการและวิธีการประเมินตามสภาพจริง"* รุ่นที่2. กรุงเทพฯ:17-29.

พันธ์ศรี สิทธิชัย.(2529). *เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อวิธีสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นม.1 ด้วยวิธีสอนโดยใช้เพลงประกอบและด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พิตรวัลย์ โกวิทาทิ.(2538). "ฝึกพูดแบบไหนดิ," *วารสารก้าวไกล*. 5(10) : 76-77 ; กุมภาพันธ์.

เพชรรัตน์ มหารศ.(2538). *การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวิธีการสอนแบบใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสารกับวิธีสอนตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ยุพิน พิพิธกุล.(2522). *การใช้เพลงประกอบการสอนคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์.(2539). *การวัดทัศนคติเบื้องต้น*. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ลดาวัลย์ วัฒนบุตร.(2536). *การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลักในชั้นม.2 โดยใช้การสอนเพื่อการสื่อสารกับการสอนแบบดั้งเดิม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.

———. (2539). *เทคนิควัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.

วัลภาภรณ์ คงถาวร.(2535). *สื่อการสอนในระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์.

วิชาการ,กรม.(2539). *การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

———. (2533).. *นโยบายการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและแนวการใช้สื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2524(ฉบับปรับปรุง 2533) ฉบับใช้ในโรงเรียนรวมพัฒนาการใช้หลักสูตร*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

วิไลพร คำสะอาด.(2541). *การศึกษาความสามารถในการใช้ภาษา ความคิดสร้างสรรค์ และความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงและเกมประกอบการสอนกับการสอนตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วุฒิชัย หวังบุญ.(2538). *อิสลามกับการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมานพวงศ์เสงี่ยม.
- ศิรินพรัตน์ พิธานสมบัติ.(2521). *ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการใช้บทเพลงประกอบการสอน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษานิเทศก์,กระทรวง.(2519). *หลักการอ่าน (ตัววัด)*. กรุงเทพฯ.
- . (2525). *หลักสูตรการเรียนอิสลามศึกษา*. กรุงเทพฯ .
- . (2537). *อิสลามศึกษา*. กรุงเทพฯ : 2537.
- . (2539ก) .“แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2539-2550,” ใน 150 วันในกระทรวงศึกษาธิการของนายสุวัชร รั้งสิดพล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : สำนักเลขานุการรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ.
- . (2539). *เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- . (2541). *การจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา เล่ม 2*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหลักสูตรกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- . (2539ข). *หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- . (2543). *รายงานการวิจัยเรื่องสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรภาษาอังกฤษ พ.ศ. 2539*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ศึกษานิเทศก์,หน่วย,กรมสามัญศึกษา. (2540). *คู่มือครูภาษาไทย*. เอกสารนิเทศการศึกษา.
- ศุภสิริ โสมาเกต.(2544).*การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนรู้โดยโครงงานกับการเรียนรู้ตามคู่มือครู*.วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ส. วาสนา ประวาลพฤษ. (2533,กันยายน-ธันวาคม). การพัฒนาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการปฏิบัติ. *วารสารการวัดผลการศึกษา*. 12(35) : 28-42
- . (2539,เมษายน-มิถุนายน). การวัดผลจากการปฏิบัติจริง. *สารพัฒนหลักสูตร*.15(125):46-51
- สงศรี สาริบุตร. (2544). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนโดยใช้เกมกับการสอนตามปกติ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมาคมคุรุสัมพันธ์.(2521). *แบบเรียนภาษาอาหรับ*. กรุงเทพฯ: สมาคมคุรุสัมพันธ์.
- สมาคมนักเรียนเก่าศาสนวิทยา.(2541). *หลักสูตรการอบรมภาคฤดูร้อน*. กรุงเทพฯ: สมาคมนักเรียนเก่าศาสนวิทยา.
- สามัญศึกษา, กรม.(2535) *หนังสือเพลงประกอบการสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สุปราณี กัลปนารณ.(2533). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างการสอนโดยใช้บทเพลงประกอบการสอน กับการสอนโดยไม่ใช้บทเพลงประกอบการสอนของนักเรียนชั้นป.6 ในโรงเรียนบ้านพลายชุมชน อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- สุพล บุญมาเลิศ.(2533). ภาษาอาหรับสำหรับนักท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: อัส-อัศฮาบ.
- สุนันท์ สมันเลาะ.(2543). ความแตกต่างระหว่างหญิงชายในการเรียนระบบภาษาอาราบิกของนักเรียนไทยมุสลิม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล.(2539). วิธีสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2541). แฟ้มสะสมงานนักเรียน. กรุงเทพฯ: ที.พี. พรินท์จำกัด.
- สมนึก นนธิจันทร์. (2540). การเรียนการสอนและการประเมินตามสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน. สุรินทร์: รุ่งธนเกียรติออฟเซต.
- สมบุญ ภู่นวล. (2525). การประเมินและการสร้างแบบทดสอบ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บารมีการพิมพ์.
- สมพล อุปฐา.(2524). เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักภาษาด้วยการสอนแบบบรรยายโดยการใช้และไม่ใช้เพลงประกอบการสอน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ ชำนาญกิจ.(2523). การใช้เพลงประกอบการสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมศักดิ์ มูนะหมัด.(2524). บาปและชนิดของบาป. กรุงเทพฯ: สายสัมพันธ์.
- สมิต สัชฌุกร. (2530). เทคนิคการสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร. ม.ป.พ.
- สุชาติ ตันธนะเดชา. (2516). การวิเคราะห์แบบทดสอบความถนัดทางดนตรีของซีซอร์ เพื่อใช้กับเด็กไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภา ท่าเรือพลี.(2526). การใช้บทเพลงประกอบการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพนัสพิทยาคาร จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). การวัดและประเมินในสภาพที่แท้จริงของนักเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: พริกหวานการพิมพ์.
- อรอนงค์ อินทรจิตร.(2534). จิตวิทยาการให้คำปรึกษา แนะนำชุดเทคนิคการให้คำปรึกษาแนะนำเอชไอวี/เอดส์ เล่ม 1. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฮอทไลน์.

- อิมรอน มะกุดี.(2520). *ไวยากรณ์อาหรับ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม.
- อุทุมพร จามรมาน. (2540). การตีค่าความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: พันนี้พับบลิชซิง.
- อุไรวรรณ ชูพันธ์.(2541). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนแบบโต้ตอบทางสรีระและการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรุณวรรณ เกตุอร่าม.(2524). การใช้บทเพลงประกอบการสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่3. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Blackburn, Katie and White, David.(1983,January). *Measurement, Mathematic and Music, Resources in Education*.18(11).
- Burke. (1999). The Mindful School: How to Assess Authentic Learning Introduction. Retrieved April 14,2003,from .
- E.C. Parnwell. (1978). *Oxford English-Arabic Picture Dictionary*. Beirut: Oxford University Press.
- Gardner, R.C. and Lambert, W.E.(1972). *Attitudes and Motivation in Second Language Learning*. Rowlay, Mass : Newbury-House.
- Good, Carter V.(1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Hahn, Sidnay L. Mayfield.(1973,January). *The Effect of Music in the Learning and Retention of Lexical Items in German*, Dissertation Abstracts International, 33(7) : 3480-A.
- Hart,D. (1994). *Authentic Assessment: A Handbook for Educators*. New York: Assision Wesley.
- Jane Wightwick and Mahoud Gaafar.(1998). *Arabic Verbs and Essentials of Grammar*, Illinois : NTC/Contemporary Publishing Company.
- John Clark & Colin Yallop.(1991) *An Introduction to Phonetics and Phonology*. Wiltshire : Dotesios.
- Khachatpai Burutpat.(1976). *Thai Muslims*. Bangkok : Praepitya.
- Morrow, Keith.(1981). *Introduction Principle of Communicative Methodology Communication in the Classroom*. Essen : Longman.
- Munir Baalbaki.(1997). *Al-Mawrid Pocket Dictionary*. Beirut : Dar El-Ilm Lilmalayin.
- Oxford.(1999). *Oxford Wordpower*. China : Oxford University Press.
- . (1984). *Oxford English-Arabic Picture Dictionary*. Beirut : Oxford University Press.

Patsy M.Lightbown and Nina Spada.(1995). *How Languages are Learned*. Third impression 1995. Oxford : Oxford University press.

Peter F. Abboud and oters.(1968). *Introduction to Modern Standard Arabic pronunciation and Writing*. Michigan.

ภาคผนวก ก

ค่าความยาก (p) และอำนาจจำแนก (r)
ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ตัวอย่าง
แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
แบบทดสอบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ตาราง 6 ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ
 สำหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน

ข้อ	ค่าความยาก(p)	อำนาจจำแนก (r)
1	0.75	0.35
2	0.95	0.13
3	0.98	0.07
4	0.93	0.13
5	0.95	0.07
6	0.91	0.20
7	0.84	0.33
8	0.75	0.35
9	0.89	0.27
10	0.75	0.18
11	0.93	0.13
12	0.98	0.07
13	0.73	0.60
14	0.75	0.35
15	0.68	0.25
16	0.91	0.15
17	0.68	0.62
18	0.77	0.60
19	0.55	0.07
20	0.89	0.27

**แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

คำชี้แจง แบบทดสอบเป็นแบบปรนัย เลือกตอบ 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน ใช้เวลา 40 นาที

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดเรียงอักษรตามลำดับได้ถูกต้อง

ก. ا ب ت ث ج ح ข. ج خ ح د ค. ط ص ض ظ ง. م ن ه ل ك ق

2. อักษรใดมีจุดด้านบน 3 จุด

ก. ซา เซน ข. ตา ซา ค. กอฟ ยา ง. ญีม คอ

3. อักษรใดมีจุดด้านบน 2 จุด

ก. ญีม คอ ข. ซา เซน ค. กอฟ ดอด ง. ตา กอฟ

4. อักษร ف เทียบได้กับอักษรใดในภาษาไทย

ก. ก ข. บ ค. ฟ ง. ม

5. อักษร خ เทียบได้กับอักษรใดในภาษาไทย

ก. ง ข. ค ค. ม ง. ฟ

6. อักษร ه – ฮ่าง ในภาษาไทย ตรงกับอักษรใดในภาษาอาหรับ

ก. ش ข. س ค. ث ง. ص

7. อักษรภาษาอาหรับมีทั้งหมดกี่อักษร

ก. 24 ข. 28 ค. 20 ง. 44

8. อักษรคูใดที่เขียนคล้ายคลึงกัน

ก. กอฟ กาฟ ข. ลาม มีม ค. นูน วาว ง. ซ็อด ด็อด

9. อักษรคูใดที่เขียนแตกต่างกันอย่างชัดเจน

ก. รอ ซัยน์ ข. ดาล ซาล ค. อะลิฟ บา ง. ซีน เซน

10. การเขียนภาษาอาหรับเขียนจากด้านใดของหน้าสมุด

- ก. จากขวาไปซ้าย ข. จากซ้ายไปขวา ค. จากบนลงล่าง ง. จากล่างขึ้นบน

11. เมื่อกล่าว "สวัสดี" ในเวลาใดก็ได้ควรกล่าวคำพูดใด

- ก. มะชาอัลเคร **مَسَاءَ الْخَيْرِ** ข. ศอบาอัลเคร **صَبَاحَ الْخَيْرِ**
ค. มัรหะบัน **مَرْحَبًا** ง. ตะซัรรอฟนา **تَسَرَّفْنَا**

12. "สวัสดีตอนบ่าย" จะกล่าวอย่างไร

- ก. ศอบาอัลเคร **صَبَاحَ الْخَيْرِ** ข. มะชาอัลเคร **مَسَاءَ الْخَيْرِ**
ค. มัรหะบัน **مَرْحَبًا** ง. ตะซัรรอฟนา **تَسَرَّفْنَا**

13. เมื่อมีผู้กล่าวกับเราว่า "ยินดีที่ได้รู้จัก" เป็นภาษาอาหรับ เราควรตอบว่าอย่างไร

- ก. ศอบาอัลเคร **صَبَاحَ الْخَيْرِ** ข. มะชาอัลเคร **مَسَاءَ الْخَيْرِ**
ค. ตะซัรรอฟนา **تَسَرَّفْنَا** ง. มัรหะบัน **مَرْحَبًا**

14. ถ้าจะถามว่า "เธอ(ผู้หญิง)ชื่ออะไร?" ควรถามเป็นภาษาอาหรับว่าอย่างไร

- ก. มัสมุ๊ก้า? **مَا اسْمُكَ؟** ข. มัสมุ๊กี้? **مَا اسْمُكِ؟**
ค. มินฮัยนะอันด้า? **مِنْ أَيْنَ أَنْتِ؟** ง. มาชาตีมะล? **مَاذَا تَعْمَلُ؟**

15. ถ้าจะถามว่า "เธอมีอาชีพอะไร?" ควรถามว่าอย่างไร

- ก. มินฮัยนะอันด้า? **مِنْ أَيْنَ أَنْتِ؟** ข. มาชาตีมะล? **مَاذَا تَعْمَلُ؟**
ค. มัสมุ๊ก้า? **مَا اسْمُكَ؟** ง. มัสมุ๊กี้? **مَا اسْمُكِ؟**

16. ถ้าจะตอบว่า "ฉันเป็นนักเรียนชาย" จะพูดว่าอย่างไร

- ก. อะน้ามินหนองจอก **أَنَا مِنْ تُونِجُوكَ** ข. อะน้ามินสุเหราใหม่ **أَنَا مِنْ سُرُومَايَ**
ค. อะน้าตัลมีหะห์ **أَنَا تَلْمِيذٌ** ง. อะน้าตัลมีหะห์ **أَنَا تَلْمِيذَةٌ**

17. เมื่อจะกล่าว "ขอบคุณ" ควรพูดอย่างไร

- ก. กัยฟัลฮาล **كَيْفَ الْحَالُ** ข. ชุกรอน **شُكْرًا**
ค. อฟวัน **عَفْوًا** ง. ตะฟัดดอล **تَفَضَّلْ**

18. "มะอัลสลามะห์" หมายถึงอะไร

- ก. เชิญ ข. ฉันขออนุญาต ค. ลา ก่อน ง. พบกันใหม่พรุ่งนี้

19. ถ้าจะถามว่า "เธอมาจากไหน" จะพูดว่าอย่างไร

ก. มินอัยนะอันต้า? مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟

ข. กัยฟัลฮาล? كَيْفَ الْحَالُ؟

ค. อะนัตัลมีชะห์ أَنَا تَلْمِيذَةٌ

ง. มาชาต๊ะมัล مَاذَا تَعْمَلُ؟

20. ถ้าจะตอบว่า "ฉันมาจากหนองจอก" จะพูดว่าอย่างไร

ก. อัรฺสฺฟีหนองจอก أَدْرُسُ فِي نَوَاجُوكَ

ข. อะนัตัลมีชะฟีหนองจอก أَنَا تَلْمِيذَةٌ فِي نَوَاجُوكَ

ค. อะนัตัลมีชะฟีหนองจอก أَنَا تَلْمِيذَةٌ فِي نَوَاجُوكَ

ง. อะนามินหนองจอก أَنَا مِنْ نَوَاجُوكَ

เฉลย

1. ง.	2. ก.	3. ง.	4. ค.	5. ข.
6. ก.	7. ข.	8. ง.	9. ค.	10. ก.
11. ค.	12. ข.	13. ค.	14. ข.	15. ข.
16. ง.	17. ข.	18. ค.	19. ก.	20. ง.

แบบทดสอบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มเรียน

- คำชี้แจง**
1. โปรดอ่านและพิจารณาข้อความ 15 ข้อ แล้วให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน
 2. คำตอบแต่ละข้อไม่ส่งผลการเรียนวิชาภาษาอาหรับ และไม่มีคำตอบใดๆ ที่ถูก หรือผิด

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนวิชาภาษาอาหรับ					
2. นักเรียนสนุกสนานกับการเรียนวิชาภาษาอาหรับ					
3. นักเรียนรู้สึกดีใจเมื่อถึงชั่วโมงภาษาอาหรับ					
4. นักเรียนชอบทำแบบฝึกหัดวิชาภาษาอาหรับ					
5. นักเรียนวิชาภาษาอาหรับแล้วทำให้สบายใจ					
6. นักเรียนเรียนภาษาอาหรับเมื่อไรก็เข้าใจ					
7. นักเรียนไม่ยากให้หมดเวลาเรียนชั่วโมงภาษาอาหรับ					
8. นักเรียนคิดว่าภาษาอาหรับเป็นวิชาที่นำไปใช้จริงได้					
9. นักเรียนชอบร้องเพลงภาษาอาหรับ					
10. นักเรียนพูดกับครูด้วยภาษาอาหรับในและนอกเวลาเรียน					
11. นักเรียนย่อท้อต่อการเรียนภาษาอาหรับ					
12. นักเรียนชอบเรียนรู้ประโยคภาษาอาหรับใหม่ๆ					
13. เมื่อมีกิจกรรมทางภาษาอาหรับนักเรียนจะเข้าร่วมเสมอ					
14. เมื่อเรียนภาษาอาหรับที่ไรนักเรียนก็ง่วงนอน					
15. ถ้านักเรียนเลือกเรียนต่อจะเลือกแผนการเรียนที่เน้นการใช้ภาษาอาหรับ					

ภาคผนวก ข

แบบบันทึกที่ใช้ในการวัดประเมินควบคู่กับการเรียนการสอน

ตัวอย่างการใช้แบบบันทึกที่ใช้ในการวัดประเมินควบคู่กับการเรียนการสอน

แบบบันทึกโต้ตอบ

ชื่อนักเรียน ชั้น เลขที่ วันที่ เดือน พ.ศ. 25.....

บันทึกของนักเรียน	บันทึกครู
1. ครูถามทำไมเพลงจบดนตรีเพราะจัง	1. ชอบใจที่เข้มแข็ง
2. ทำไมหนังก้องออกเสียงรอกไม่ได้ละ	2. ดัดปากตามจุดขึ้นตามหัวตัวรูปปาก แต่ยังไม่ไวอีก
3. ทำไมหูหนังก้องรอกเพลงไม่ดังของลูก	3. หูฟังอยู่ และร้องตามไปด้วย ก็จะได้ดัง ไม่เอง
4. ทำไมครูถึงไม่สอนหนังสือซะละ	4. ครูกลัวนักเรียน จะร้องจนให้รู้มากเกิน
5. ครูให้หนูมาเรียนจนจนเลย	5. เก่งมากครูจะสอนต่อ
6. ทำไมเพลงของครูเร็วซะละ	6. พังนัยกรกว่ากว่า ร้องได้เร็วตามครู
7. ทำไมครูถึงร้องยาวๆ ทั้งจ้องละ	7. เรียนมากพูดน้อยๆ ทั้งสองคน
8. ทำไมครูถึงไม่แต่งเพลงซะละ	8. ครูจะให้พวกหนูช่วยแต่งเพลงบ้าง ดีไหมละ
9. ครูพาหนูไปเจอคนมารับทำไม	9. ครูพาไปออกทัศนศึกษาที่ ร.พ. หมอสมาน จะพบชาวตาวันออกกลาง เบาะมาก หนูจะได้ ฝึกภาษาอาหรับ แต่ตอนนั้นหนูต้องขับ ใจเรียนให้มากกว่าคนอื่นละ

แบบบันทึกโต้ตอบ

ชื่อนักเรียน ชั้น เลขที่ วันที่ เดือน พ.ศ. 25.....

บันทึกของนักเรียน

บันทึกครู

1. กรุณาทำใบเพลงขลุ่ยบรรเลงเพลงระบำ

1. ขอมติที่ประชุม

2. ทำใบขลุ่ยขลุ่ยออกแล้วเสร็จไม่ได้ละ:

2. ตั้งเป้าหมายการจัดตั้งตามวัตถุประสงค์
แต่มีไม่เรียบร้อย

3. ทำใบขลุ่ยขลุ่ยร้องเพลงไม่คล่องคล่อง

3. หักผ่อนและพักผ่อนไปด้วย กัดเคี้ยว
ไม่จบ

4. ทำใบขลุ่ยขลุ่ยไม่คล่องคล่องได้ละ:

4. ปรึกษากันและกันให้รู้มากขึ้น

5. กรุณาทำใบขลุ่ยขลุ่ยร้องเพลงระบำ

5. เหมะหน้ากระดาษ

6. ทำใบเพลงขลุ่ยขลุ่ยร้องเพลงระบำ

6. พักผ่อนเกี่ยวกับร้องเพลงระบำ

7. ทำใบขลุ่ยขลุ่ยร้องเพลงระบำ

7. เรียนขลุ่ยขลุ่ยร้องเพลงระบำ

8. ทำใบขลุ่ยขลุ่ยร้องเพลงระบำ

8. ปรึกษาหารือช่วยกันแต่งเพลงระบำ
ได้ใหม่

9. กรุณาทำใบขลุ่ยขลุ่ยร้องเพลงระบำ

9. ปรึกษาหารือหาไปทำ ร.พ. ขลุ่ยขลุ่ย
จะพบชาวต่างชาติออกกลาง เบาะมาก อาจจะ
ได้ฝึกภาษาอาหรับ แต่ตอนนั้นยังไม่ทัน
ใจเรียนให้มากก่อนละ

แบบบันทึกโต้ตอบ

ชื่อนักเรียน ชั้น เลขที่ วันที่ เดือน พ.ศ. 25.....

บันทึกของนักเรียน	บันทึกครู
ผมชอบภาษาฉบับภาษาไทยครูได้สอน ภาษาฉบับนี้แล้วได้เข้าใจว่า ภาษาอังกฤษมันยากให้ครูจัดการสอนต่าง กันไปเพื่อให้เข้าใจง่ายภาษาฉบับ ใหม่ไปพบครูต่างสาธิตพาไป ดูในห้องเรียนให้ดูภาพแสดง ภาษาฉบับนี้มีการสอนแบบ ภาษาฉบับใหม่ไปสอนครู สอนด้วยวิธีใหม่แล้วได้ผล ไปสอน "ไปสอนโรงเรียน ได้เรียนแล้วได้เรียนจบ อีกเรียนแล้วได้ไปสอนให้ ที่นี้ได้เรียนแล้วสอนดีกับ ต่างกันอีกได้เรียนแล้ว ครรสอนภาษาฉบับนี้ได้เรียน แล้วเป็นเล่มได้เรียนแล้ว แล้วให้เรียนที่นี้ได้ ตั้งหน้าทำการเรียนไม่ได้อีก ยากลำบากถ้าเราตั้งใจเรียน และเป็นปกติ	คุณเรียนภาษาฉบับนี้ แล้วจะไปทำอะไรเรียน ครูอีกอะไร ครูใจดี เรอเองและชอบวิชาภาษา เห็นความดีกับของครูเรียน ภาษา มีใจทำอะไรกับออก ใจสอน หรือเรียนนอกอีก ก็ได้มาดี ครูว่าสอนดี เป็นนักเขียนที่รักก็ได้ ครูสอนดีให้เรียนเล่ม ตลอดไป. รักและดี ครู

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแผนการสอน
วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ตัวอย่างแผนการสอน

แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอาหรับเพื่อการสื่อสาร)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การทักทาย

เวลา 2 ช.ม. วันที่ 23,30 พฤษภาคม 2549

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ต 1.2 – 1 ใช้ภาษาง่ายๆ สั้นๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยใช้
นวัตกรรมง่ายๆ และสื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในสถานศึกษา

มาตรฐาน ต 4.1 – 1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ในสถานศึกษาด้วยวิธีการ และ
รูปแบบง่ายๆ

มาตรฐาน ต 4.2 – 2 ใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารกับบุคคลภายในสถานศึกษา

สาระสำคัญ

สำนวนที่ใช้ในการกล่าวทักทายกันนั้นมีหลายสำนวน ดังนั้นจึงควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับ
กาลเทศะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถออกเสียงสำนวนต่างๆ ที่ใช้ในการทักทายกันได้ถูกต้อง
2. สามารถใช้สำนวนต่างๆ เพื่อทักทายผู้อื่นได้ถูกต้อง และเหมาะสมกับกาลเทศะ

เนื้อหาสาระ

สำนวนที่ใช้ในการทักทายกัน

คำศัพท์และสำนวน

สำนวนที่ใช้ในการทักทายกัน เช่น ผู้เริ่มให้กล่าว: صباح الخير คอบาอัลเคร ผู้ตอบกล่าวตอบ:
صباح النور คอบาอันนุร = สวัสดีตอนเช้า ,Good morning, ผู้เริ่มให้กล่าว: مساء الخير มะชาอัลเคร
ผู้ตอบกล่าวตอบ: مساء النور มะชาอันนุร = สวัสดีตอนเย็น, Good afternoon,

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเสนอ

1. ครูทักทายนักเรียนด้วยคำว่า: صباح الخير ศอบาฮัลเคร และกล่าวตอบ صباح النور ศอบาฮัลเคร = สวัสดีตอนเช้า ,Good morning, ครูทักทายนักเรียนด้วยคำว่า : مساء الخير มะชาฮัลเคร และกล่าวตอบ : مساء النور มะชาฮัลเคร = สวัสดีตอนเย็น,Good afternoon, หลายๆ ครั้ง พร้อมทั้งแสดงเวลา และท่าทางประกอบการทักทาย

2. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความหมาย และการใช้คำทักทาย: صباح الخير ศอบาฮัลเคร ตอบ: صباح النور ศอบาฮัลเคร = สวัสดีตอนเช้า ,Good morning, และ : مساء الخير มะชาฮัลเคร ตอบ : مساء النور มะชาฮัลเคร = สวัสดีตอนเย็น,Good afternoon, ว่าเป็นจำนวนใช้ทักทายกันในเวลาใด และแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นฝึกหัด

1. ให้นักเรียนฝึกผู้เริ่มให้กล่าว: صباح الخير ศอบาฮัลเคร ผู้ตอบกล่าวตอบ: صباح النور ศอบาฮัลเคร = สวัสดีตอนเช้า ,Good morning, ผู้เริ่มให้กล่าว : مساء الخير มะชาฮัลเคร ผู้ตอบกล่าวตอบ: مساء النور มะชาฮัลเคร = สวัสดีตอนเย็น,Good afternoon, หลายๆ ครั้งตามครู

2. ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน แล้วทักทายเพื่อนด้วยคำว่า: صباح الخير ศอบาฮัลเคร ผู้ตอบกล่าวตอบ: صباح النور ศอบาฮัลเคร = สวัสดีตอนเช้า ,Good morning, ผู้เริ่มให้กล่าว : مساء الخير : มะชาฮัลเคร ผู้ตอบกล่าวตอบ : مساء النور มะชาฮัลเคร = สวัสดีตอนเย็น,Good afternoon

3. ให้นักเรียนแสดงบทสมมุติ โดยครูกำหนดสถานการณ์หรือเวลามาให้ เช่น

- นักเรียนมาโรงเรียนตอนเช้าพบเพื่อนจะทักทายว่าอย่างไร
- ตอนนี้อเวลาบ่าย 2 โมง นักเรียนเจอเพื่อนจะทักทายว่าอย่างไร
- ตอนเย็นกลับจากโรงเรียน ไปเล่นที่สนามพบเพื่อนจะทักทายว่าอย่างไร

ขั้นนำไปใช้

1. ร่วมกันร้องเพลง صباح الخير ศอบาฮัลเคร (ทำนอง Happy Birthday) พร้อมทั้งเคลื่อนไหวประกอบเพลง

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เทปเพลง صباح الخير ศอบาฮัลเคร (ทำนอง Happy Birthday)
2. แถบประโยค

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม ความสนใจ การตอบคำถาม
2. ความถูกต้องของการออกเสียง และการใช้จำนวนต่างๆ ในการทักทาย
3. ครุภัณฑ์ที่ความก้าวหน้าของนักเรียนในแบบบันทึกผลการตรวจงาน
4. สังเกตจากคำถามของแบบโต้ตอบ

เพลง “ مساء الخير : صباح الخير ”

สวัสดีคุณพี่ สวัสดีคุณพี่ صباح الخير يا أختي صباح الخير يا أختي

Good Morning to you. Good Morning to you.

สวัสดีคุณพี่ สวัสดีคุณพี่ صباح الخير صباح الخير

Good Morning. Good Morning.

สวัสดีคุณพี่ (อะคี้) صباح الخير يا أختي

Good Morning to you.

สวัสดีคุณพี่ สวัสดีคุณพี่ مساء الخير يا أختي مساء الخير يا أختي

Good Afternoon to you. Good Afternoon to you.

สวัสดีคุณพี่ สวัสดีคุณพี่ مساء الخير مساء الخير

Good Afternoon Good Afternoon.

สวัสดีคุณพี่ (อะคี้) مساء الخير يا أختي

Good Afternoon to you.

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนใช้สำนวนต่างๆ ทักทายผู้อื่นให้ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะเป็นประจำๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญ

บันทึกหลังจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(นางสายสุณี เอี่ยมอิทธิพล)

ครูผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

(นายสมศักดิ์ สิทธิวันชัย)

ผู้อำนวยการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง อักษรแสนสนุก (ย - ๑ อะลิฟ – ยา)

เวลา 4 ช.ม. วันที่ 6,20,27 มิถุนายน 2549 และ 4 กรกฎาคม 2549

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ต 2.2 – 1 เข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาต่างประเทศกับภาษาไทยในเรื่องเสียงสระ พยัญชนะ คำ วลี ประโยค และข้อความง่าย ๆ และการนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง

สาระสำคัญ

อักษรในภาษาอาหรับมีทั้งหมด 28 ตัว ย - ๑ (อะลิฟ ถึง ยา) ซึ่งการฝึกออกเสียง และเขียนจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนภาษาอาหรับ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถออกเสียงและเขียนอักษรภาษาอาหรับอักษรเดียว ได้ถูกต้อง

เนื้อหาสาระ

อักษร (ย - ๑ อะลิฟ - ยา) อักษรเดียว

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเสนอ

1. ให้นักเรียนฟังเพลง “ ب / ” อะลิฟ บา ตา จากเทปเพลงประกอบบทเรียน แล้วปรบมือประกอบจังหวะ
2. ทบทวนเกี่ยวกับอักษรในภาษาอาหรับ โดยแสดงบัตรอักษรแต่ละตัวแล้วให้นักเรียนออกเสียงอักษรนั้น

ขั้นฝึกหัด

1. นำบัตรตัวอักษร ย - ๑ อะลิฟ - ยา แบบอักษรเดียว แล้วให้นักเรียนฝึกออกเสียงตัวอักษรทีละตัวตามลำดับ
2. แสดงแบบตัวอักษร เดี่ยว แล้วออกเสียงตัวอักษร และฝึกให้นักเรียนเขียนตัวอักษรนั้นแบบตัวเขียนบนโต๊ะเรียน

ขั้นนำไปใช้

1. ให้นักเรียนฝึกออกเสียงและเขียนอักษร ย - ๑ อะลิฟ - ยา พร้อมทั้งเขียน ลงในสมุดแบบฝึกหัด

สื่อการเรียนการสอน

- 1 บัตรตัวอักษร

2 เทปเพลงประกอบบทเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

- 1 สังเกตจากการร่วมกิจกรรม ความสนใจ และการตอบคำถาม
- 2 ความถูกต้องของการออกเสียง และการเขียนอักษร
- 3 ตรวจสอบรูปแบบฝึกหัด
- 4 ครูบันทึกความก้าวหน้าของนักเรียนในแบบบันทึกผลการตรวจงาน
- 5 สังเกตจากคำถามของแบบโต้ตอบ

เพลงอักษรแสนสนุก

ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق
 ك ل م ن و ه ي ... مَعَ السَّلَامَةِ

อลิฟ บา ตา ซา ญีม ฮ้า คอ ดาล ซาล รอ ซัย .. ซีน เซน ศอด ฎ้อด ฏอ ซอ ... อีน เมน ฟา
 กอฟ กาฟ ลาม มีม นูน วาว ฮา ยา มะฮ์สสลามะห์

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนฝึกออกเสียง เขียนตัวอักษร หรือคำศัพท์ต่างๆ อยู่เป็นประจำเพื่อให้เกิดความชำนาญ

บันทึกหลังจัดการเรียนการสอน

.....

.....

(นางสายสุณี เอี่ยมอิทธิพล)

ครูผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

(นายสมศักดิ์ สิทธิวันชัย)

ผู้อำนวยการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การถามทุกข์-สุข เวลา 2 ช.ม. วันที่ 18,25 กรกฎาคม 2549

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ต 1.2 – 1 ใช้ภาษาง่ายๆ สั้นๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยใช้
นวัตกรรมง่ายๆ และสื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในสถานศึกษา

มาตรฐาน ต 4.1 – 1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ในสถานศึกษาด้วยวิธีการ และ
รูปแบบง่ายๆ

มาตรฐาน ต 4.2 – 2 ใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารกับบุคคลภายในสถานศึกษา

สาระสำคัญ

จำนวนที่ใช้ในการถามทุกข์-สุขกันนั้นมีหลายจำนวน ดังนั้นจึงควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับ
กาลเทศะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

3. สามารถออกเสียงจำนวนต่างๆ ที่ใช้ในการถามทุกข์-สุขกันได้ถูกต้อง
4. สามารถใช้จำนวนต่างๆ เพื่อถามทุกข์-สุขผู้อื่นได้ถูกต้อง และเหมาะสมกับกาลเทศะ

เนื้อหาสาระ

จำนวนที่ใช้ในการถามทุกข์-สุขกัน

คำศัพท์และสำนวน

จำนวนที่ใช้ในการทักทายกัน เช่น ผู้เริ่มให้กล่าว: كيف حالك กัยพะฮาลัก(ถามชาย), كيف
حالک گัยพะฮาลัก(ถามหญิง) = สบายดีหรือ, How are you? หรือ ถามโดยไม่ระบุเพศคือ كيف الحال
กัยพัลฮัลล? สบายดีหรือ? ตอบ: أنا بخير شكر و أنت? อะนาบิเคร ชุกรอน ว่าอันต้า(ถามชาย), ว่า
อันดี(ถามหญิง)? ตอบ: أنا بخير شكرا อะนาบิเคร ชุกรอน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเสนอ

1. ครูทักทายนักเรียนด้วยคำว่า: صباح النور คอบาฮัลเคร และกล่าวตอบ مساء النور
= สวัสดีตอนเช้า, Good morning, ครูทักทายนักเรียนด้วยคำว่า : مساء الخير มะชาฮัลเคร และกล่าว
ตอบ: مساء النور มะชาอันนุร = สวัสดีตอนเย็น, Good afternoon,
2. ครูทบทวนบทเรียนด้วยการเปิดเทปเพลง คอบาฮัลเคร และนักเรียนร้องพร้อมๆ กัน

3. ครูถามนักเรียนด้วยคำว่า: **كيف حالك** กัยพะฮาลัก(ถามชาย), กัยพะฮาลิก(ถามหญิง) = สบายดีหรือ, How are you? หรือ ถามโดยไม่ระบุเพศคือ **كيف الحال** กัยพัลฮาล? สบายดีหรือ? และกล่าวตอบ: **أنا بخير شكراً و أنت؟** อะนาบิเคร ชุกรอน ว่าอันต้า(ถามชาย), ว่าอันตี้(ถามหญิง)? และกล่าวตอบ: **أنا بخير شكراً** อะนาบิเคร ชุกรอน หลายๆ ครั้ง พร้อมทั้งแสดงเวลา และท่าทางประกอบการทักทาย

2. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความหมาย และการใช้คำ ถาม: **كيف حالك** กัยพะฮาลัก(ถามชาย), กัยพะฮาลิก(ถามหญิง) = สบายดีหรือ, How are you? หรือ ถามโดยไม่ระบุเพศคือ **كيف الحال** กัยพัลฮาล? สบายดีหรือ? ตอบ: **أنا بخير شكراً و أنت؟** อะนาบิเคร ชุกรอน ว่าอันต้า(ถามชาย), ว่าอันตี้(ถามหญิง)? ตอบ: **أنا بخير شكراً** อะนาบิเคร ชุกรอน ว่าเป็นสำนวนใช้ถามทุกข์-สุขกันในเวลาใด และแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นฝึกหัด

1. ให้นักเรียนฝึกผู้เริ่มให้กล่าว: **صباح الخير** ศอบาฮัลเคร ผู้ตอบกล่าวตอบ: **صباح النور** ศอบาฮันนุร = สวัสดีตอนเช้า, Good morning, ผู้เริ่มให้กล่าว: **مساء الخير** มะชาฮัลเคร ผู้ตอบกล่าวตอบ: **مساء النور** มะชาฮัลนุร = สวัสดีตอนเย็น, Good afternoon, ถาม: **مساء النور** กัยพะฮาลัก(ถามชาย), กัยพะฮาลิก(ถามหญิง) = สบายดีหรือ, How are you? ตอบ: อะนาบิเคร ชุกรอน ว่าอันต้า(ถามชาย), ว่าอันตี้(ถามหญิง)? หรือ ถามโดยไม่ระบุเพศคือ **كيف الحال** กัยพัลฮาล? สบายดีหรือ? : **أنا بخير شكراً و أنت؟** ตอบ: อะนาบิเคร ชุกรอน หลายๆ ครั้งตามครูหรือ เทป

2. ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน แล้วทักทายเพื่อนด้วยคำว่า: **صباح الخير** ศอบาฮัลเคร ผู้ตอบกล่าวตอบ: **صباح النور** ศอบาฮันนุร = สวัสดีตอนเช้า, Good morning, ผู้เริ่มให้กล่าว: **مساء الخير** : มะชาฮัลเคร ผู้ตอบกล่าวตอบ: **مساء النور** มะชาฮัลนุร = สวัสดีตอนเย็น, Good afternoon, ถาม: **كيف حالك** กัยพะฮาลัก(ถามชาย), กัยพะฮาลิก(ถามหญิง) = สบายดีหรือ, How are you? หรือ ถามโดยไม่ระบุเพศคือ **كيف الحال** กัยพัลฮาล? สบายดีหรือ? ตอบ: **أنا بخير شكراً و أنت؟** อะนาบิเคร ชุกรอน ว่าอันต้า(ถามชาย), ว่าอันตี้(ถามหญิง)? ตอบ: **أنا بخير شكراً** อะนาบิเคร ชุกรอน

3. ให้นักเรียนแสดงบทสมมุติ โดยครูกำหนดสถานการณ์หรือเวลามาให้ เช่น

- นักเรียนมาโรงเรียนตอนเช้าพบเพื่อนจะทักทายและถามทุกข์-สุขว่าอย่างไร
- ตอนเย็นเวลาบ่าย 2 โมง นักเรียนเจอเพื่อนจะทักทายและถามทุกข์-สุขว่าอย่างไร
- ตอนเย็นกลับจากโรงเรียน ไปเล่นที่สนามพบเพื่อนจะทักทายและถามทุกข์-สุขว่าอย่างไร

ชั้นนำไปใช้

1. ร่วมกันร้องเพลง صباح الخير ศอบาอัลเคร Good morning (ทำนอง Happy Birthday) พร้อมทั้งเคลื่อนไหวประกอบเพลง
2. ร่วมกันร้องเพลง كيف الحال กัยฟัลฮาล? How are you? พร้อมทั้งเคลื่อนไหวประกอบเพลง

สื่อการเรียนการสอน

1. เทปเพลง كيف الحال กัยฟัลฮาล? How are you?
2. แถบประโยค

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม ความสนใจ การตอบคำถาม
2. ความถูกต้องของการออกเสียง และการใช้จำนวนต่างๆ ในการทักทาย
3. ครุบันที่กความก้าวหน้าของนักเรียนในแบบบันทึกผลการตรวจงาน
4. สังเกตจากคำถามของแบบโต้ตอบ

How are you? كَيْفَ الْحَالُ?

How are you? I'm very well.	กัยฟัลฮาล อะนะบิเคร	كَيْفَ الْحَالُ؟ أَنَا بِخَيْرٍ
How are you? I'm fine.	กัยฟัลฮาล บิเคร	كَيْفَ الْحَالُ؟ بِخَيْرٍ
How are you? I'm very well.	กัยฟัลฮาล อะนะบิเคร	كَيْفَ الْحَالُ؟ أَنَا بِخَيْرٍ
How are you? I'm fine.	กัยฟัลฮาล บิเคร	كَيْفَ الْحَالُ؟ بِخَيْرٍ
Good morning. How are you?	ศอบาอัลเคร กัยฟัลฮาล	بَاحَ الْخَيْرِ كَيْفَ الْحَالُ?
Good afternoon. How are you?	มะซาอัลเคร กัยฟัลฮาล	مَسَاءَ الْخَيْرِ كَيْفَ الْحَالُ?
Good evening. How are you?	มะซาอัลเคร กัยฟัลฮาล	مَسَاءَ الْخَيْرِ كَيْفَ الْحَالُ?
How are you? I'm fine.	กัยฟัลฮาล บิเคร	كَيْفَ الْحَالُ؟ بِخَيْرٍ
How are you? I'm very well.	กัยฟัลฮาล อะนะบิเคร	كَيْفَ الْحَالُ؟ أَنَا بِخَيْرٍ
How are you? I'm fine.	กัยฟัลฮาล บิเคร	كَيْفَ الْحَالُ؟ بِخَيْرٍ
How are you? I'm very well.	กัยฟัลฮาล อะนะบิเคร	كَيْفَ الْحَالُ؟ أَنَا بِخَيْرٍ

How are you? I'm fine.

กัยพัลฮัล บิเคร

كَيْفَ الْحَالُ؟ بِخَيْرٍ

Good bye. See you tomorrow.

มะฮัสสลาม นัลตะก็มอดัน

مَعَ السَّلَامِ. نَلْتَقِي غَدًا

Good bye. Good bye.

มะฮัสสลาม มะฮัสสลาม

مَعَ السَّلَامِ. مَعَ السَّلَامِ. Good

bye. See you tomorrow.

มะฮัสสลาม นัลตะก็มอดัน

مَعَ السَّلَامِ. نَلْتَقِي غَدًا

Good bye. Good bye.

มะฮัสสลาม มะฮัสสลาม

مَعَ السَّلَامِ. مَعَ السَّلَامِ.

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนใช้สำนวนต่างๆ ทักทายผู้อื่นให้ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะเป็นประจำๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญ

บันทึกหลังจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

(นางสายสุณี เอี่ยมอิทธิพล)

ครูผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

(นายสมศักดิ์ สิทธิวันชัย)

ผู้อำนวยการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การแนะนำตนเอง

เวลา 2 ช.ม. วันที่ 1, 15 สิงหาคม 2549

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ต 1.3 – 1 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สิ่งแวดล้อม และสังคมใกล้ตัวด้วยข้อความสั้นๆ

มาตรฐาน ต 4.1 – 1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ในสถานศึกษาด้วยวิธีการ และรูปแบบต่างๆ

มาตรฐาน ต 4.2 – 2 ใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารกับบุคคลภายในสถานศึกษา

สาระสำคัญ

การแนะนำ หรือให้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับตนเอง เป็นวิธีการที่ดีวิธีการหนึ่งที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้แก่ผู้อื่นได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถพูด และเขียนเพื่อแนะนำตนเองโดยใช้จำนวนต่างๆ ได้ถูกต้องและเหมาะสม

เนื้อหาสาระ

การแนะนำตนเอง

คำศัพท์และสำนวน

จำนวนต่างๆ ที่ใช้ในการแนะนำตนเอง เช่น اسمي! อิสมี= ฉันชื่อ....My name is....

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเสนอ

1. ครูพูดแนะนำตนเอง พร้อมทั้งเสนอแถบประโยคที่พูดทีละประโยค เช่น مرحباً! มัรฮะบัน Hello สวัสดี! تَشْرِفْنَا ตะซัร็อฟนา Nice to meet you. ยินดีที่ได้พบกัน اسمي!อิสมีองชัย My name is Thongchai. ฉันชื่อองชัย أنا أستاذ في الصف الأول I am a teacher in prathomsuksa 1 ฉันเป็นครูชั้นป.1 في المدرسة سور اوماي The name of my school is Suroumai. ที่โรงเรียนสุเหร่าใหม่

2. ครูแนะนำวิธีการถามชื่อผู้อื่นและการพูดแนะนำตนเอง เช่น مَا اسْمُكَ มัสมุกะ (สำหรับถามผู้ชาย) مَا اسْمُكِ มัสมุกี (ถามผู้หญิง) What's your name? คุณชื่ออะไร? และกล่าวตอบ ... اسمي! อิสมี .ฉันชื่อ My name is ... และถามว่า؟ من انت? มันอันต้า (ถามผู้ชาย) من انت? (ถามผู้หญิง) คุณทำอะไร? What do you do? และนักเรียนชายกล่าวตอบว่า أنا تلميذ! อะนาดีลมีช ส่วน

นักเรียนหญิงกล่าวตอบว่า أنا طالبة อะนาตัลมีชะฮ์ I'm a student. ฉันเป็นนักเรียน และถามว่า من أين أنت? มินอัยน่าอันต้า (ถามผู้ชาย) من أين أنت? มินอัยน่าอันตี้ (ถามผู้หญิง) Where are you from? คุณมาจากไหน? หรือจะถามโดยใช้จำนวนพื้นบ้านแถบกลุ่มอ่าวอาหรับว่า มินเฟนอันต้า (ตี้) من فين أنت

3. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 – 5 คน เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนร่วมกันระดมความคิดว่า ถ้าต้องการแนะนำตนเองให้ผู้อื่นรู้จักจะพูดแนะนำสิ่งใดบ้าง

ขั้นฝึกหัด

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอ ผลจากการหัดพูดตามครูของแต่ละกลุ่ม ครูแนะนำว่าควรพูดอย่างถูกต้องอย่างไร
2. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการแนะนำตนเอง พร้อมทั้งการออกเสียงประโยคนั้นเป็นภาษาอาหรับให้ถูกต้อง
3. ให้นักเรียนฝึกออกเสียงประโยคที่ใช้ในการกล่าวเพื่อแนะนำตนเองตามครู
4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 – 5 คน ให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนเปลี่ยนกันแนะนำตนเองเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มคนอื่นๆ

ขั้นนำไปใช้

1. ให้นักเรียนทำบัตรเพื่อเขียนแนะนำตนเอง พร้อมทั้งมีการตกแต่งให้สวยงาม
2. ร่วมกันร้องเพลง
3. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 – 5 คน เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนร่วมกันระดมความคิดว่า ถ้าต้องการแนะนำตนเองให้ผู้อื่นรู้จักจะพูดแนะนำสิ่งใดบ้าง

สื่อการเรียนการสอน

1. แถบประโยคต่างๆ ที่ใช้ในการกล่าวแนะนำตนเอง
2. เทปเพลงประกอบบทเรียน
3. วัสดุอุปกรณ์การทำบัตร เช่น กระดาษแข็ง ดินสอสี สี กรรไกร

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม ความสนใจ และการตอบคำถาม
2. ความถูกต้องของการออกเสียง และการเขียนเพื่อแนะนำตนเอง
3. ตรวจผลงานนักเรียน

Hello! Hi! مَرْحَبًا

Hello! Hi! Nice to meet you.	สวัสดี ยินดีที่รู้จัก	มัวฮะบัน ตะฮ์รอฟนา	مَرْحَبًا تَشْرَفْنَا
What's your name?	คุณชื่ออะไร	มัสมูก้า	مَا اسْمُكَ
What do you do?	คุณทำอะไร	มาชาตีะมัล	مَا دَا تَعْمَلُ
What do you do?	คุณทำอะไร	มาชาตีะมัล	مَا دَا تَعْمَلُ

Hello! Hi! Nice to meet you.	สวัสดี ยินดีที่รู้จัก	มัวฮะบัน ตะฮ์รอฟนา	مَرْحَبًا تَشْرَفْنَا
What's your name?	คุณชื่ออะไร	มัสมูก้า	مَا اسْمُكَ
What do you do?	คุณทำอะไร	มาชาตีะมัล	مَا دَا تَعْمَلُ
What do you do?	คุณทำอะไร	มาชาตีะมัล	مَا دَا تَعْمَلُ

What's your name?	คุณชื่ออะไร	มัสมูก้า	مَا اسْمُكَ
Where are you from?	คุณมาจากไหน	มินฮัยนะอันตุ	مِنْ أَيْنَ أَنْتَ
What do you do?	คุณทำอะไร	มาชาตีะมัล	مَا دَا تَعْمَلُ
What's your name?	คุณชื่ออะไร	มัสมูก้า	مَا اسْمُكَ
Where are you from?	คุณมาจากไหน	มินฮัยนะอันตุ	مِنْ أَيْنَ أَنْتَ
What do you do?	คุณทำอะไร	มาชาตีะมัล	مَا دَا تَعْمَلُ

Hello! Hi! Nice to meet you.	สวัสดี ยินดีที่รู้จัก	มัวฮะบัน ตะฮ์รอฟนา	مَرْحَبًا تَشْرَفْنَا
What's your name?	คุณชื่ออะไร	มัสมูก้า	مَا اسْمُكَ
What do you do?	คุณทำอะไร	มาชาตีะมัล	مَا دَا تَعْمَلُ
What do you do?	คุณทำอะไร	มาชาตีะมัล	مَا دَا تَعْمَلُ

Hello! Hi! Nice to meet you.	สวัสดี ยินดีที่รู้จัก	มัวฮะบัน ตะฮ์รอฟนา	مَرْحَبًا تَشْرَفْنَا
Hello! Hi! Nice to meet you.	สวัสดี ยินดีที่รู้จัก	มัวฮะบัน ตะฮ์รอฟนา	مَرْحَبًا تَشْرَفْنَا
Hello! Hi! ... Bye!	สวัสดี ลาก่อน	มัวฮะบัน บาย	مَرْحَبًا بَايْ

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนศึกษาและรวบรวมสำนวนต่างๆ ที่ใช้ในการแนะนำตนเองเพิ่มเติม และนำสำนวนต่างๆ ไปใช้ในการแนะนำตนเองทั้งการพูด และการเขียนอยู่บ่อยๆ เพื่อก่อให้เกิดความชำนาญ

บันทึกหลังจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(นางสายสุณี เอี่ยมอิทธิพล)

ครูผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

(นายสมศักดิ์ สิทธิวันชัย)

ผู้อำนวยการ

ภาคผนวก ง

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1 อาจารย์นิภา ศรีไพโรจน์	คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2 อาจารย์ชัยวัฒน์ สืบสันติวรพงษ์	ผู้อำนวยการฝ่ายภาษาต่างประเทศ (อาหรับ เยอรมัน สเปน) ประจำรัฐสภา และอาจารย์พิเศษภาคภาษาอาหรับมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กรุงเทพมหานคร
3 อาจารย์พุกษา สุขุมภัย	อาจารย์ 2 ระดับ 5
โรงเรียนสุเหร่าทรายกองดิน เขตมีนบุรี
กรุงเทพมหานคร
4. อาจารย์สุนันท์ ชัยมานิต	หัวหน้าหมวดภาษาต่างประเทศ
โรงเรียนหนองจอกพิทยาสรรณ์มัธยม
เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
5. อาจารย์สุวินัย สมั่นเลาะ	อาจารย์ 2 ระดับ 7
โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสายสุณี เข้มอิทธิพล
วันเดือนปีเกิด	1 ธันวาคม 2504
สถานที่เกิด	เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	41 หมู่ 9 ถนนประชาสำราญ แขวงหนองจอก เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 10530
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	หัวหน้าหน่วยแผนกต้อนรับบุคคลสำคัญ โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์อินเตอร์เนชั่นแนล วิทยาการพิเศษภาษาอาหรับ โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ อินเตอร์เนชั่นแนล สุขุมวิท ซอย3 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โรงเรียนสุเหร่าใหม่ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 10530
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2515	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนหนองจอกพิทยาสรรณ์
พ.ศ.2518	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก
พ.ศ.2520	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก
พ.ศ.2524	หลักสูตรภาษาอาหรับมุตะวัสซิดเตาะห์ โรงเรียนศาสนวิทยา
พ.ศ.2528	ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสตรีที่ 13 กรุงริยาด ราชอาณาจักรซาอุดี อารเบีย
พ.ศ.2532	B.A.(Islamic Study) Riyadh Teacher's College for Ladies Kingdom of Saudi Arabia
พ.ศ.2543	ศษ.บ.(ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ.2550	กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ